

Sunnfjord Utvikling

Tettstadsutvikling

14 mars 2018

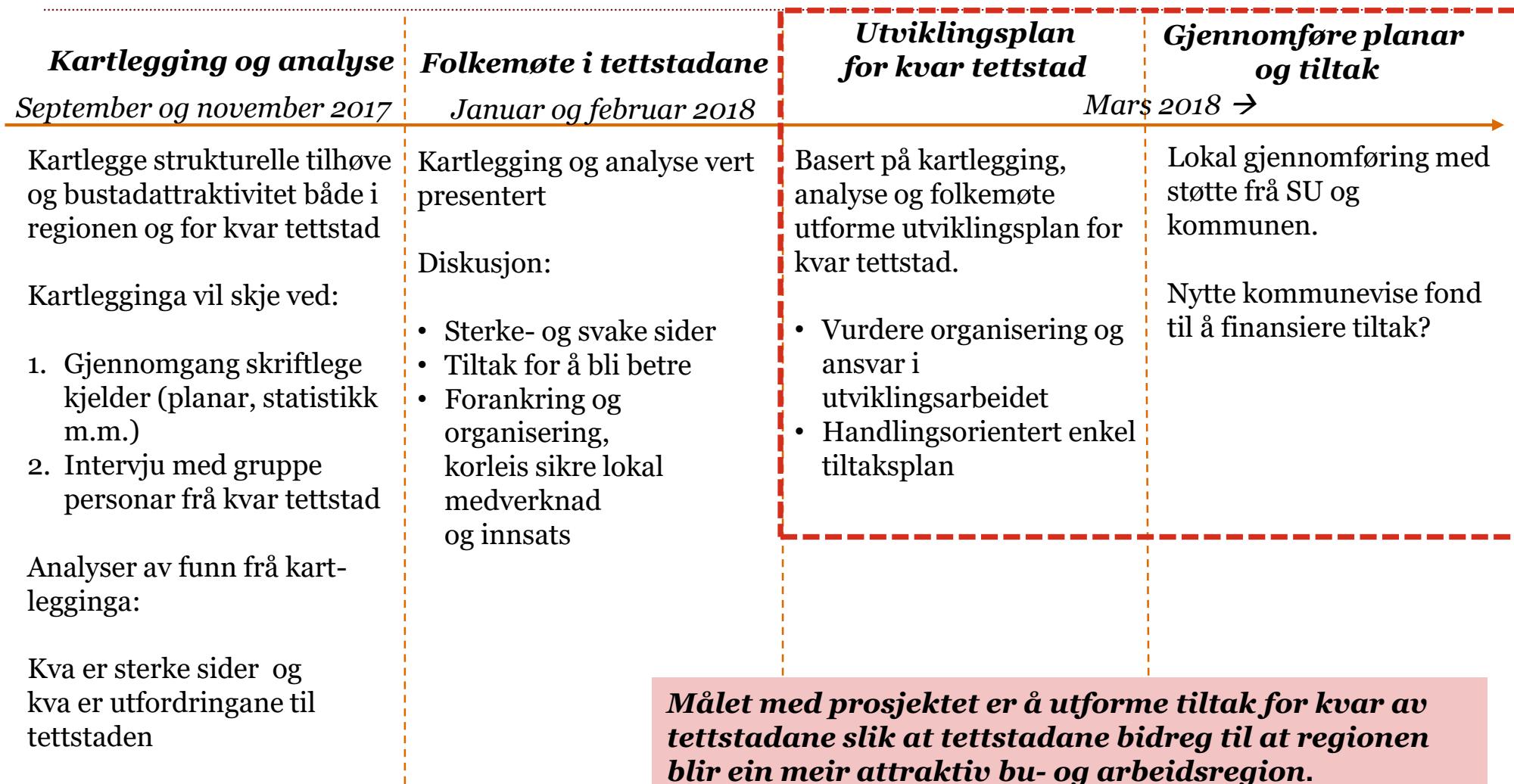
Contents

1. Samandrag	3
2. Bakgrunn og mål	7
3. Andre relevante prosjekt	9
4. Metode	16
5. Regionen – fakta og statistikk	20
1 Sentrumsstruktur og kommunikasjon	21
2 Befolkningsstruktur og utvikling	23
3 Utdanning	35
4 Sysselsetjing, arbeidsløyse og pendling	37
6. Tettstadane	41
5 Naustdal	42
6 Sande	54
7 Bygstad	65
8 Vassenden	75
9 Skei	87
10 Bustader	98
8. Vegen vidare	100

1. Samandrag

Korleis har prosjektet vore gjennomført

Tettstadutvikling - Naustdal, Sande, Bygstad, Skei og Vassenden

Tettstadutviklingsprosjektet har gitt mange gode innspel

Gode folkemøte med mange konstruktive forslag til tiltak:

- Svært godt oppmøte med, 600 – 700 deltagarar
- Positivt at kommunen har vore representert og orientert om arbeidet med den nye kommunen
- Gode innspel til tiltak etter gruppearbeida. Nokre viktige tema som går igjen har vore:
 - Behov for attraktive bustadomter
 - Lokale infrastrukturtiltak (gatelys, vegar, møteplassar ute, idrettsanlegg ++++)
 - Lokale næringstiltak
 - Attraksjonar for lokalbefolking og turistar
 - Kommunikasjon
 - Marknadsføring og omdømmebygging

Folkemøta gav også innspel på korleis arbeidet kan vidareførast:

- Også fleire konkrete forslag til korleis ein kan arbeide framover med tiltaka:
 - Behov for at utval lokalt tek ansvar
 - Behov for budsjettmidlar
 - Involvere ungdom
 - Tettstadutviklar
 - Kommunen eller Sunnfjord utvikling må vere med vidare for å heve blikket og for å koordinere.

Tettstadutviklingsprosjektet har fått mykje positiv mediaomtale:

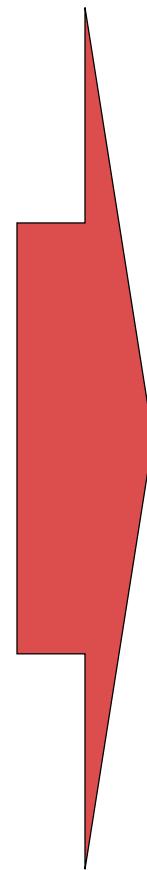
- Dette har bidratt til god deltaking på folkemøta
- Også andre regionar gitt prosjektet positiv merksemd
- Viktig at ein tek prosjektet vidare i same positive ånd

Tomteutvikling var sentralt på alle folkemøta

- Generelle innspel frå alle folkemøte

Innspel i folkemøta:

- Rimelig og sentrumsnære tomter
- God miks av einebustader, rekkehus og leilegheiter
- Fordel med eit tilbod av bustader som ein kan leige. Viktig slik at ein kan få prøve ut tettstaden før ein investerer mykje.
- Samspill mellom Sunnfjord kommune og «Sunnfjord Tomteselskap» er viktig.
- Finansieringskrav medfører ofte at det tar tid å realisere større tomteareal. Kanskje kan kommunen gjennom tomteselskapet gjøre det mogleg å komme i gang tidlegare.
- Kommunen må kanskje vere meir aktiv og ta ein større del av infrastrukturkostnader (vei, vann og avløp).
- Plassering er svært viktig, dvs. ein må regulere område kor folk ynskjer å bu.

På dette punktet kan ein få til eit «strakstiltak»:

- Førde kommune har som den einaste kommunen oppretta eit tomteselskap
- Kommunen har den siste tida satsa meir aktivt på tomteselskapet
- Tomteselskapet har finansiell evne til å utvikle tomter før dei blir selt.
- Rådmann i Sunnfjord kommune tok i folkemøta til orde for å gjøre Førde Tomteselskap om til Sunnfjord Tomteselskap raskt.
- Dette er eit strakstiltak som vil vere positivt for alle tettstadane.

2. Bakgrunn og mål

Tettstadutvikling - Naustdal, Sande, Bygstad, Skei og Vassenden

Bakgrunn /
utfordring

- Prosjektet er ein **del av utviklingsprogrammet for byregionar** som er ein del av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) sitt arbeid for å legge til rette for positiv utvikling i byregionar.
- Formålet er å auke kunnskapen om samspel mellom by og omland og regionane sitt næringsmessige potensiale. Det er eit mål at den auka kunnskapen skal bidra til strategiar og tiltak som styrker regionen som heilheit.
- Arbeidet **vil også kunne gje innspel til Fellesnemnda** i samband med deira arbeid.

Mål

- Utviklinga i samfunnet og ny kommunestruktur medfører at Sunnfjord er i endring og gamle kommunesenter og tettstadar vil få nye roller og funksjonar.
- I denne prosessen er det viktig at ein klarar å involvere innbyggjarane i tettstadane slik at ein får best mogleg bilete av no situasjonen, trendar og framtidsplanar. Tettstadane som er med i dette delprosjektet er Skei, Vassenden, Sande, Bygstad og Naustdal.
- **Målet med prosjektet er å utforme strategiar / tiltak for kvar av tettstadane slik at tettstadane bidreg til at regionen blir ein meir attraktiv bu- og arbeidsregion.**

3. Andre relevante prosjekt

Kommunesamanslåing – Førde, Gauldalen, Jølster og Naustdal Intensjonsavtalen

- **Hovudmål:**

- Sikre gode tenester med høy kvalitet for innbyggjarane
- Vere drivkraft og fylkessenter for Sogn og Fjordane

- **Delmål:**

- Skape ein livskraftig og attraktiv kommune som sikrar god folketalsvekst
- Legge til rette for samfunnsutvikling og skape attraktive bu-, arbeids- og fritidsområde i alle delar av kommunen
- Styrke folkevald styring, brei deltaking og involvering
- Byggje ein kompetent, effektiv og attraktiv kommuneorganisasjon med gode fagmiljø
- Fellesnemnda er den politiske nemnda som skal organisere og samordne samanslåingsprosessen.

- I intensjonsavtalen og vedlegg til intensjonsavtalen er det gitt føringar for dette arbeidet. Mellom anna er det nemnd ei rekke fellessatsingar som kommunane er samde om og har forventningar til at blir arbeid aktivt med.
 - Infrastruktur
 - Kultur
 - Idretts- og fritidsanlegg
 - Satse på fortinn basert på naturressursar (turisme, vasskraft, fjordenergi, mineral, etc)
 - Utvikle senterstrategi for lokalsentra i kommunen.
 - Kollektivtilbod
 - Lokale bustadfelt
 - Næring
 - Møteplassar

Dette tettstadsprosjektet er sentralt i forhold til arbeidet med å utvikle den nye kommunen til eit endå meir attraktivt bu- og arbeidsområde.

Kommunesamanslåing – grensesnitt opp mot tettstadutvikling

Nærdemokrati:

- Når ein skal arbeide med tettstadutvikling vil det vere viktig at dette er godt forankra lokalt hjå dei som bur i tettstadane.
- Bør vi sjå dette i samanheng med ei av delmålsettingane i intensjonsavtalen - *Styrke folkevald styring, brei deltaking og involvering?*
- I delrapporten om politisk og administrativ organisering vart det konkludert med følgjande frå prosjektgruppa:
 - Det er behov for nærdemokratiske ordningar i dei ulike delane av kommunen, men kommunedelutval vart vurdert som mindre viktig i alternativet liten SiS enn i stor SiS.
 - Lokale utval bør hovudsakleg vere rådgjevande
 - Lokale vel tiltak kan vere aktuelt å delegerere
 - Høyringsorgan for plan- og reguleringssaker, trafikktryggleik, tenestestruktur og lokale saker
 - I rapporten vart det også teke til orde for at ein kommunalt tilsett hadde rolla som koordinator mellom lokalmiljøa og kommunen.

Administrativ organisering:

- I samband med at det vert ny kommune frå 2020 vil den administrative organiseringa i kommunen endre seg. Dette vil påverke dei tettstadane som har hatt kommunesenter funksjonar.
- I samband med tettstadutviklinga vil det truleg kome spørsmål om kva funksjonar som vil bli endra i samband med etablering av ny kommune
- I intensjonsavtalen står m.a. følgande:
 - *dei tidlegare kommunehusa kan nyttast til lokale knutepunkt gjennom bruk av servicetorg, f eks desentraliserte rådhusfunksjonar og plassering av publikumsretta tenester som det er naturleg ligg desentralt (punkt 4).*
 - *Servicetorga i dei tidlegare kommunehusa skal hjelpe innbyggjarane innan dei mest etterspurde tenestene og kunne bli nytta til mogeleg «næringspark» med privat og offentleg tenestyting (Punkt 5)*

Både nærdemokrati og administrativ organisering kan bli tema i diskusjonane med innbyggjarane.

Kommunale forventningar - viktige prosjekt og tiltak i kvar kommune jfr. vedlegg til intensjonsavtale for kommunesamanslåing (15.04.2016)

Gaular

- Realisering av næringsareal ved E39, Lunde og rundt flyplassen.
- Sikre tilstrekkeleg barnehage- og skuleplassar.
- Kommunal medverknad til utbygging av bustadfelt.
- Tilrettelegging av fritidsområde som t.d. badeplassar, skateboardbane o.l.
- Auka satsing rundt Nasjonal turistveg og utbetring av Rv 13 Rørvikfjellet og rassikring av Fv 610, Matbjørhammaren.

Jølster

- Utbygging og rehabilitering av skulane i Jølster.
- Fleir brukshall i Jølster.
- Realisering av nytt næringsareal på Moskog og utvikle næringsareal på Skei.
- Kommunal utvikling av bustadfelt i samsvar med økonomiplan
- Lage eit arbeidsdokument med føremål om å etablere eit eige nærings- og kulturfond for Jølster, med kapital frå etablerte kraftinntekter.

Naustdal

- Frisksenter med helsefunksjonar, basseng, bustader og næringsfunksjonar
- Sentrumsutvikling, inkl. ny gangbru over Nausta
- Næringsareal med nærliek til RV5
- Nærings og kultur fond, jmfr mineraluttak i Engebø vert tilgodesett «Gamle Naustdal kommune»
- Oppfølging av kommunedelplan i Veiring, Fjordlandsbyten og "Grend+" for å sikre busetting og utvikling i alle delar av kommunen

Førde

- Realisering av nytt næringsareal på Moskog.
- Bygge institusjon/omsorgsbustader.
- Teknologisatsing på Øyrane.
- Helseparken på Vie.
- Sentrumsutvikling.

**For kvar kommune er det lista opp
forventningar til tenester og funksjonar som
Fellesnemnda må gjere seg kjende med og så
langt som råd ta omsyn til i ein ny kommune.**

Strategisk næringsplan for SiS 2014-2017 - Tiltak per kommune

Gaular

- Halde fram med å gjøre kommunen attraktiv for busetjing.
- Bygge opp og vidareutvikle næringsområda våre.
- Arbeide for ei positiv utvikling for landbruket i kommunen.
- Legge til rette for gode rammevilkår for innovasjon og knoppskyting i eksisterande bedrifter og for nyetableringar.
- Arbeide vidare med utbygging av digital infrastruktur i kommunen.
- Utvikle Sande, Bygstad og Viksdalen gjennom heilskapleg planlegging.
- Samarbeide med og nytte Gaular Næringsforum aktivt.
- Utnytte potensialet som ligg i Nasjonal Turistveg Gaularfjellet og det verna Gaulavassdraget, ved å legge til rette for gode opplevelingar innan mat, kultur og naturbaserte aktivitetar.

I tillegg til ein felles strategi for kommunane i Sunnfjord, er det satt fokus på konkrete strategiar for kvar kommune basert på lokale utfordringar og fortrinn.

Naustdal

- Førebu gruvedrift i Engebøfjellet slik at dette blir ein arbeidsplass som skapar positive ringverknader både direkte og indirekte i næringslivet.
- Bidra til kunnskapsdeling og koordinering av reiselivsaktørane i kommunen.
- Bruke fortrinna om samtidskunst og satsing på kultur og idrett for å styrke omdøme og for å skape ein attraktiv stad for både bustad- og bedriftsetablering.
- Utvikle attraktive næringsareal knytt til aksen Førde-Florø.
- Vidareutvikle Naustdal som ein attraktiv bustadkommune for Sunnfjord.
- Arbeide aktivt med utvikling av reiselivsbasert næring, mellom anna med fundament i den nasjonale lakseelva Nausta.
- Arbeide tett saman med Naustdal Næringsforum-NNF om å utvikle næringslivet i Naustdal, og bygge oppunder NNF som organisasjon.
- Fortsetje, og vidareutvikle satsinga på bustadbygging som næringsveg.

Strategisk næringsplan for SiS 2014-2017 - Tiltak per kommune

Jølster

- Satse på fleire etableringar av logistikkverksemder og relatert verksemder på Skei.
- Vidareutvikle eit attraktivt næringsområde på Moskog i samarbeid med Førde.
- Satse på innovasjon i landbruket.
- Vidareutvikle natur- og kulturbasert reiseliv med utgangspunkt i lokale fortrinn.
- Arbeide for å samle små og mellomstore bedrifter for å komme i posisjon til større kontraktar.
- Bygge opp under Jølster næringsforum som ein samlande arena for næringslivet i kommunen.

Førde

- Vidareutvikle teknologiklynga på Øyrane.
- Forsterke rolla som regional handels- og tenestesenter gjennom vidare utvikling.
- Saman med Høgskulen i Sogn og Fjordane vidareutvikle Campus Førde på Vie basert på helse og utdanning.
- Det er òg avgjerande å sikre og utvikle elkraft linja og nytt tilbod om bygg- og anlegglinje ved Høgskulen i Sogn og Fjordane.
- Etablere Sunnfjord Næringspark på Moskog.
- Landbruket skal framleis vere ein bærebjelke for næringslivet m.a. gjennom regionalt slakteri og ein betydeleg underleverandørindustri til landbruket (vedlikehald, sal av maskiner, reinhaldsprodukt, m.m.).
- Utvikle potensiale for verdiskaping innan fornybar energi.
- Sikre eit sterkt sentralsjuksehus i Førde.

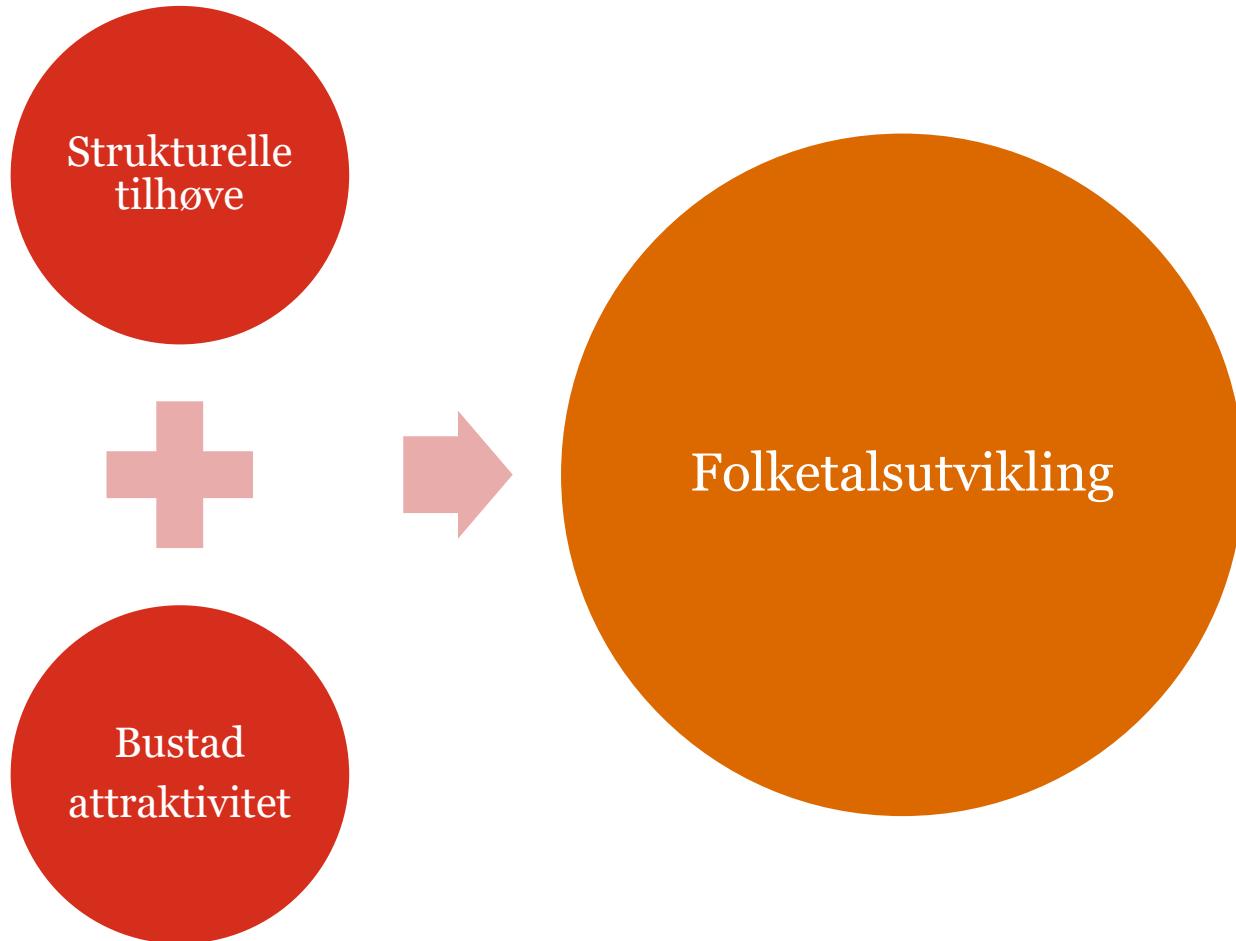
I tillegg til ein felles strategi for kommunane i Sunnfjord, er det satt fokus på konkrete strategiar for kvar kommune basert på lokale utfordringar og fortrinn.

Regional planstrategi 2016-2020 for Sogn og Fjordane

- I arbeidet er det definert nokre overordna utfordringar som fylket skal arbeide strategisk med:
 - Globalisering og sentralisering
 - Migrasjon og inkludering
 - Kvinner, utdanning og arbeidsmarknad
 - Verdiskaping og utvikling av kunnskapssamfunnet
 - Klimaendringane
 - Fylkeskommunen skal i perioden 2016 til 2020 arbeide med følgjande nye planar:
 - Strategisk plan for kysten
 - Regional plan for arealbruk
 - Regional plan for kultur
 - Fylkeskommunen skal i perioden 2016 til 2020 arbeide med revidering/rullering av følgjande eksisterande planar:
 - Regional transportplan
 - Regional plan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv
 - Regional plan for vassforvaltning
 - Regional plan for klima og miljø
 - Regional plan for folkehelse
 - Tabellen viser prioriterte planarbeid for perioden som ein skal arbeide med for å møte «utfordringane.
 - Regional plan for arealbruk er viktig for fleire av utfordringane, inkludert sentralisering.
- «Den mest openberre måten å møte dette på er gjennom ein regional strategi for senterstruktur og tettstadsutvikling. Strategien vil svare på mange av dei statlege forventningane til å styrke byregionar og samspelet med omlandet. Arbeidet må koordinerast med nasjonal og regional transportplanlegging.»*
- Dette arbeidet har ikkje vore direkte kopla til regionreforma eller kommunereforma. Samtidig har det vore ein prosess for å få fram utfordringar for fylket uavhengig av grenser som vil vere viktige framover.**

4. Metode

Kva forklarar folketalsutviklinga i norske kommunar og fylke?

Kjelde: Telemarksforsking

Kva forklarar folketalsutviklinga i norske kommunar og fylke?

Strukturelle tilhøve

Arbeidsplassutvikling i nabokommunen

Arbeidsplassutvikling i kommunen

Pendlingsmoglegheiter

Folketal

- Telemarksforsking funne fire faktorar som forklarar flytting mellom kommunar i Norge:
 - Arbeidsplassutvikling i nabokommunen
 - Arbeidsplassutvikling i kommunen
 - Pendlingsmoglegheiter
 - Folketal
- Til meir ein kommune har av dette, til større blir tilflyttinga.

Kjelde: Telemarksforsking

Kva forklarar folketalsutviklinga i norske kommunar og fylke?

Bustadattraktivitet

Areal og Bygningar

Fasilitetar (gode)

Omdømme

Identitet og stadleg kultur

Telemarkforskning peikar på 4 kjelder til bustadattraktivitet:

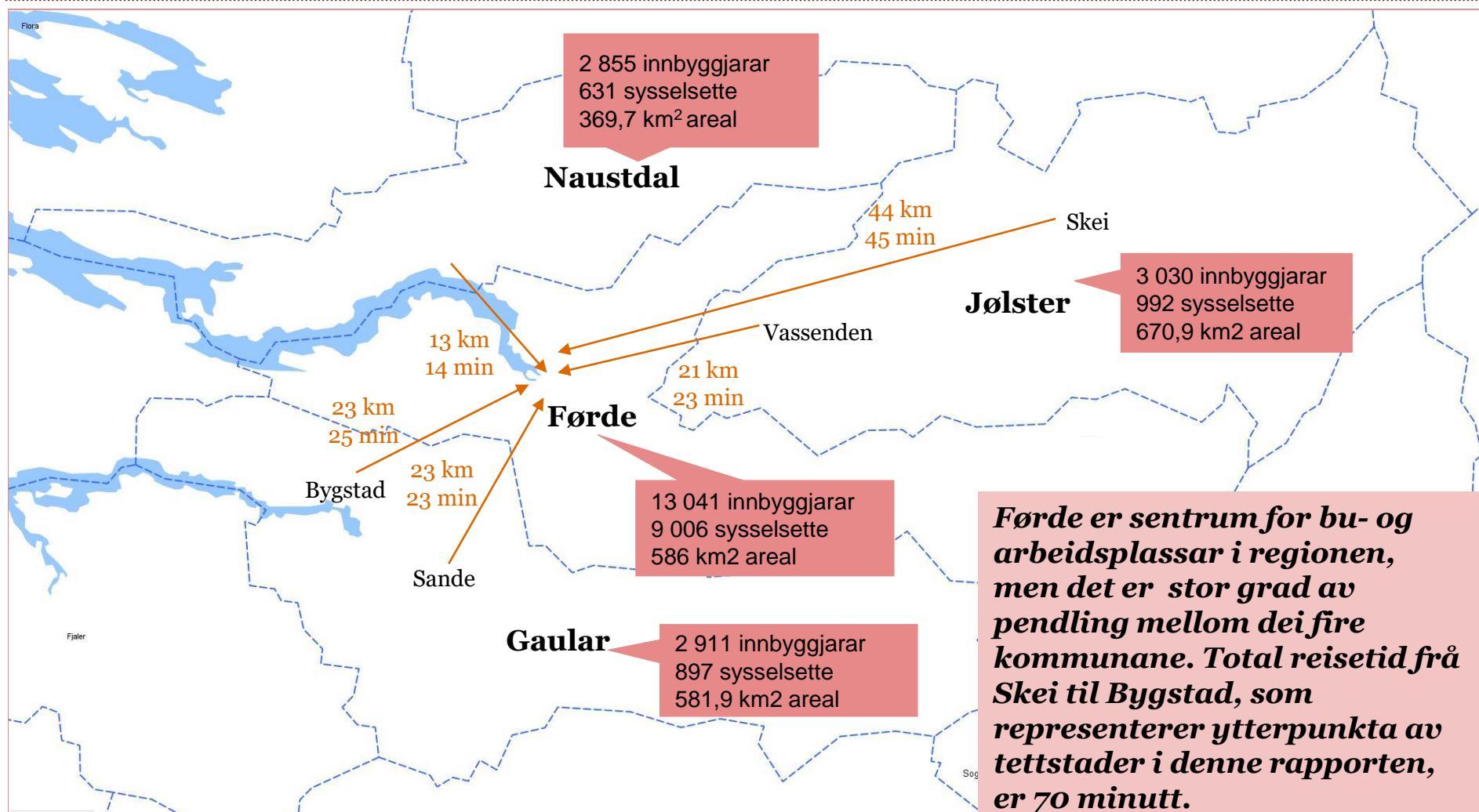
- Areal og Bygningar.
 - Til dømes tomteareal, bustadar og tilgjengeleghet
- Fasilitetar (gode).
 - Til dømes kommunale tenester, fritidstilbod, kulturtildod, privat tenesteyting og møteplassar
- Omdømme.
 - Til dømes stad å bu, stad å besøke og stad å drive næringsliv
- Stadleg kultur og identitet.
 - Til dømes gjestfreiheit, toleranse, samarbeidsånd og utviklingskultur

Bustadattraktivitet er vanskeligare å definere enn strukturelle tilhøve. Dette har derfor vore tema i intervju og på folkemøte.

Kjelde: Telemarksforskning

5. Regionen – fakta og statistikk

Det bur totalt 21 837 personar i Naustdal, Jølster, Førde og Gaular Kommune per 2. kvartal 2017. Samla areal for dei fire kommunane er 2209 km². (Tal per 2. kvartal 2017)

Kjelde SSB og www.fylkesatlas.no

Infrastruktur og offentlig transport - Vegane frå tettstadene og inn til Førde er generelt sett gode. Det er store variasjonar i tilbodet om offentleg transport til og frå tettstadene.

Busser	Antall avganger mandag – fredag
Førde – Naustdal	23
Naustdal – Førde	25
Førde – Sande	29
Sande – Førde	27
Førde – Bygstad	6
Bygstad – Førde	3
Førde – Vassenden	51
Vassenden – Førde	54
Førde – Skei	42
Skei - Førde	49

Kjelde: www.kringom.no, tall er kvalitetssjekket med Kringom og Firda Billag

Det har nyleg vore ei opprusting av E39 frå Sande. Her står det att eit lite parti som framleis er smalt. Ombygginga har medført at E39 er lagt utanom Sande Sentrum.

Sommaren 2017 starta ei større utbetring av E39 langs Jølstravatnet mellom Bjørset og Skei. Arbeidet er forventa å stå ferdig sommaren 2019.

Vegen frå Bygstad og opp til E39 held låg standard.

I 2015 vedtok Stortinget Førdepakken og frå 1.oktober 2016 blei det innført bompengar i Førde. Førdepakken er eit tiltak for å modernisere og utvikle trafikken i og rundt Førde.

I tillegg til rutebussane mellom Førde og dei ulike tettstadene går det ekspressbussar til store norske byar. Det er også flyplass med daglege avgangar til Oslo og Bergen på Bringeland i Gauldalen.

Den därlegaste pendlarvegen er mellom Bygstad og Førde. Denne vegen har lågast standard og därlegast tilbod om kollektive trafikk. Det er hyppigaste avgangar frå tettstadene Skei og Vassenden til Førde.

Overblikk befolkningsstruktur og –utvikling per 2.kvartal 2017

Gaular

- Befolknning per 2. kvartal 2017 er 2 977
- Befolkningsveksten frå 2007 – 2017 har totalt vore 9,5 % og gjennomsnittleg 0,9 % kvart år
- Forventa befolkning i 2040
 - Låg – 3 031
 - Middels – 3 311
 - Høg – 3 680
- Nettoinnflytting frå 2007 – 2016 er 215
- Fødselsoverskot frå 2007 – 2016 er 33
- 52% menn og 48% kvinner
- 23% av befolkning er mellom 20 og 39 år
- 27% av befolkninga har høgare utdanning

Naustdal

- Befolknning per 2. kvartal 2017 er 2 855
- Befolkningsveksten frå 2007 – 2017 har totalt vore 7,4 % og gjennomsnittleg 0,7% kvart år
- Forventa befolkning i 2040
 - Låg – 2 76
 - Middels – 3 012
 - Høg – 3 351
- Nettoinnflytting frå 2007 – 2016 er 94
- Fødselsoverskot frå 2007 – 2016 er 99
- 53% menn og 47% kvinner
- 23% av befolkning er mellom 20 og 39 år
- 24% av befolkninga har høgare utdanning

Jølster

- Befolknning per 2. kvartal 2017 er 3 030
- Befolkningsveksten frå 2007 – 2017 har totalt vore 3,4 % og gjennomsnittleg 0,3% kvart år
- Forventa befolkning i 2040
 - Låg – 2 793
 - Middels – 3 036
 - Høg – 3 378
- Nettoinnflytting frå 2007 – 2016 er 45
- Fødselsoverskot frå 2007 – 2016 er 69
- 53% menn og 47% kvinner
- 23% av befolkning er mellom 20 og 39 år
- 27% av befolkninga har høgare utdanning

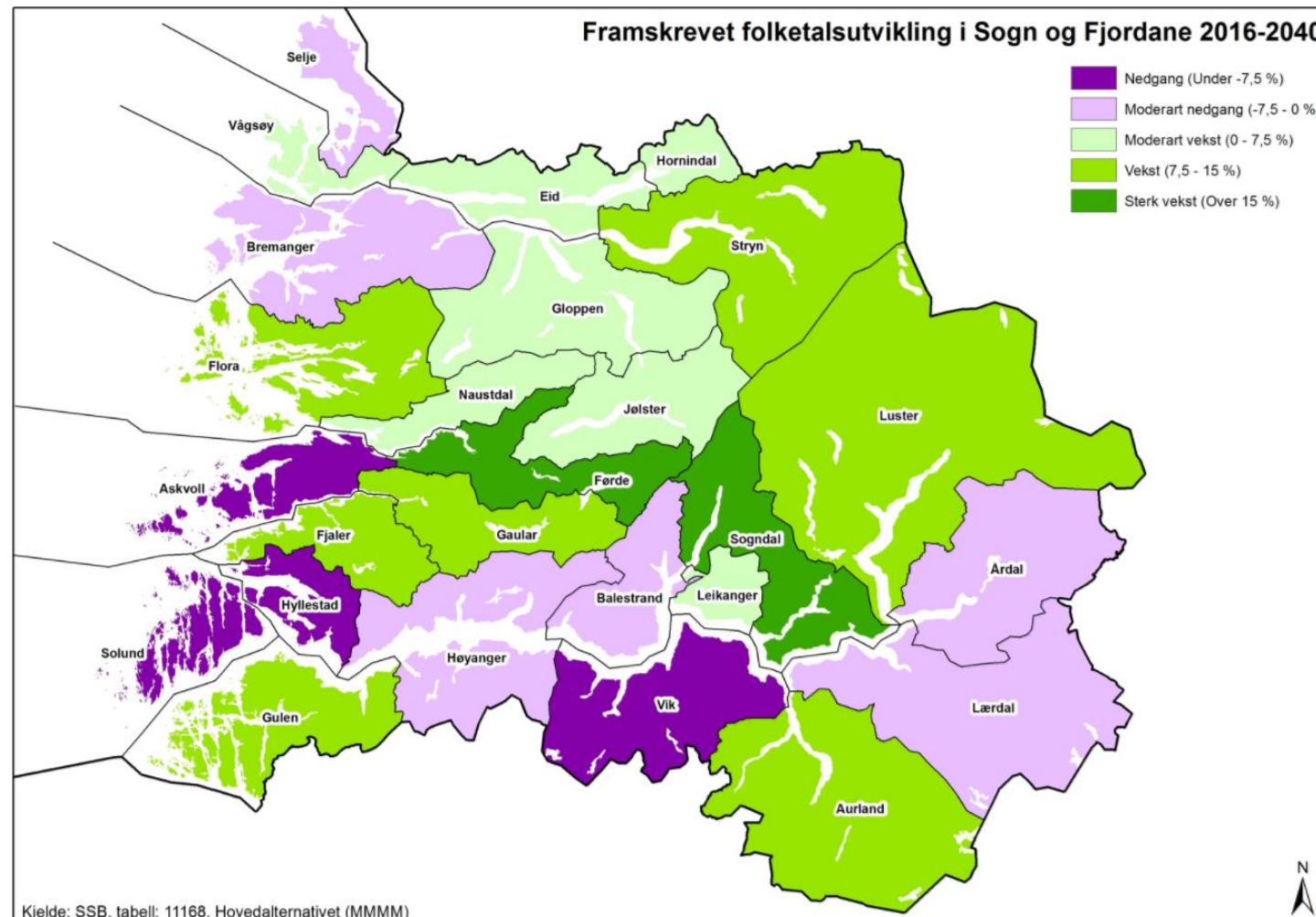
Førde

- Befolknning per 2. kvartal 2017 er 13 041
- Befolkningsveksten frå 2007 – 2017 har totalt vore 13,7 % og gjennomsnittleg 1,3% kvart år
- Forventa befolkning i 2040
 - Låg – 14 220
 - Middels – 15 483
 - Høg – 17 201
- Nettoinnflytting frå 2007 – 2016 er 370
- Fødselsoverskot frå 2007 – 2016 er 1 167
- 50% menn og 50% kvinner
- 28% av befolkning er mellom 20 og 39 år
- 37% av befolkninga har høgare utdanning

Kjelde SSB

SSB – framskrive folketilvekst i Sogn og Fjordane

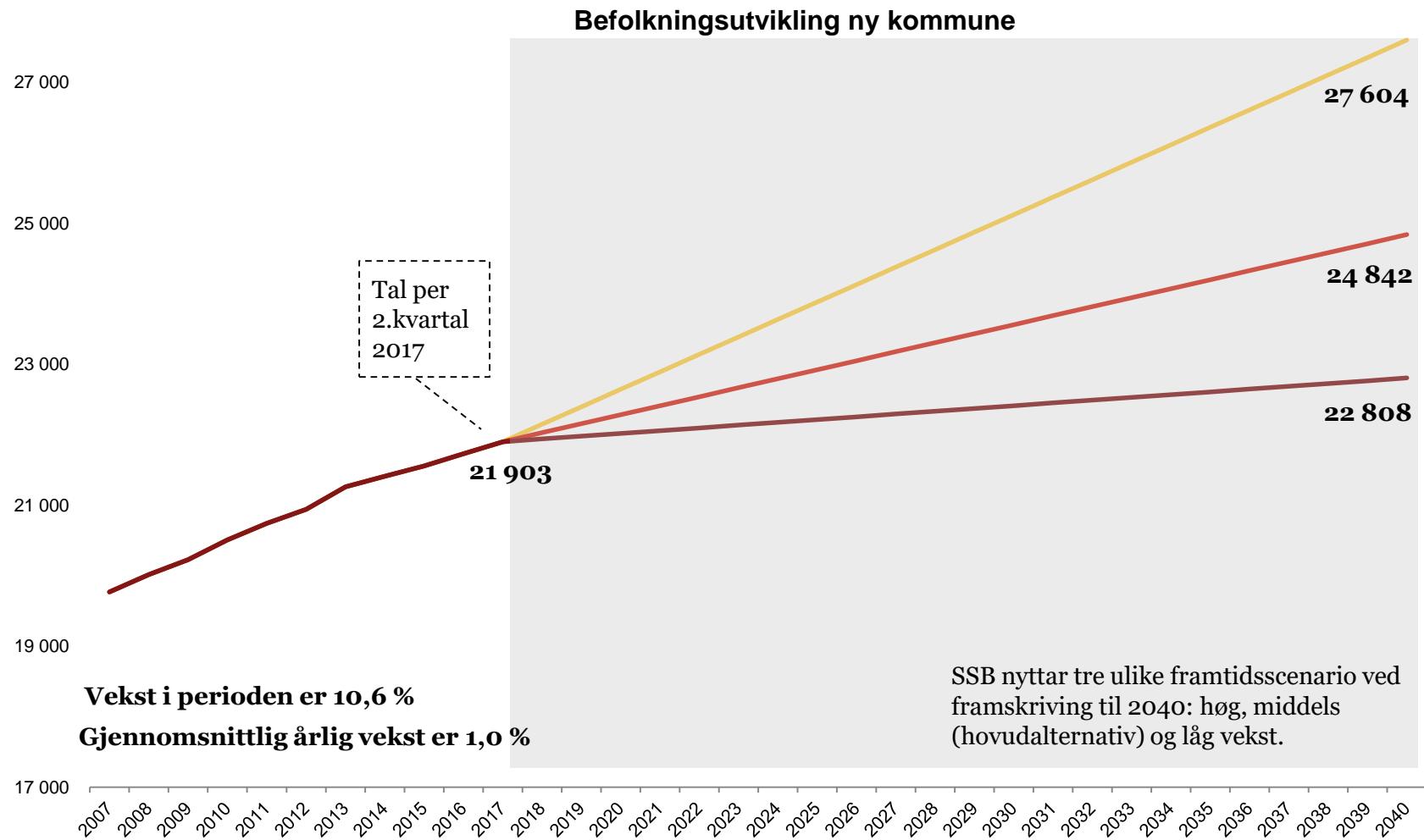

Figuren viser at det er forventa vekst i alle dei fire kommunane i regionen. Det er forventa sterkest vekst i Førde, medan Jølster og Naustdal har lågast vekst i regionen.

Kjelde: SSB

Den nye kommunen

Veksten i frå 2007 til 2017 har vore på 10,6 %. Dette tilsvara ein gjennomsnittleg årlig vekst på 1,0 %. I Norge har veksten vore 12,3 % i same periode.

Gaular Kommune

Veksten i frå 2007 til 2017 har vore på 9,5%.
Dette tilsvara ein gjennomsnittleg årlig vekst
på 0,9%

3 900

Befolkningsutvikling Gaular Kommune

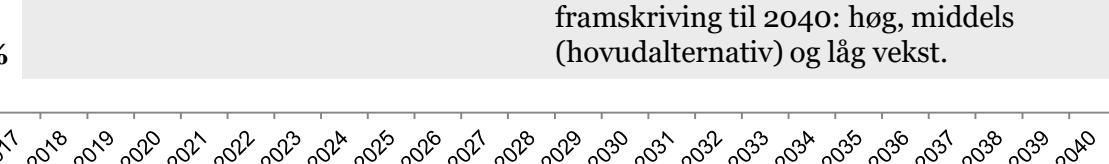
3 700

3 500

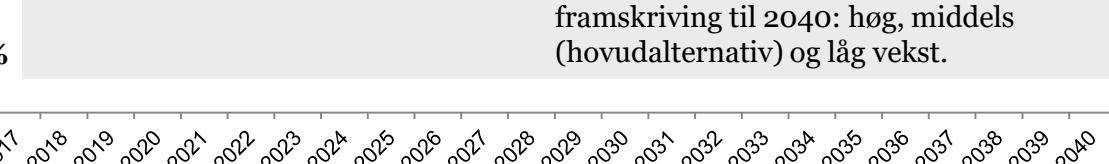
3 300

3 100

2 900

Tal per
2.kvartal
2017

Vekst i perioden er 9,5%

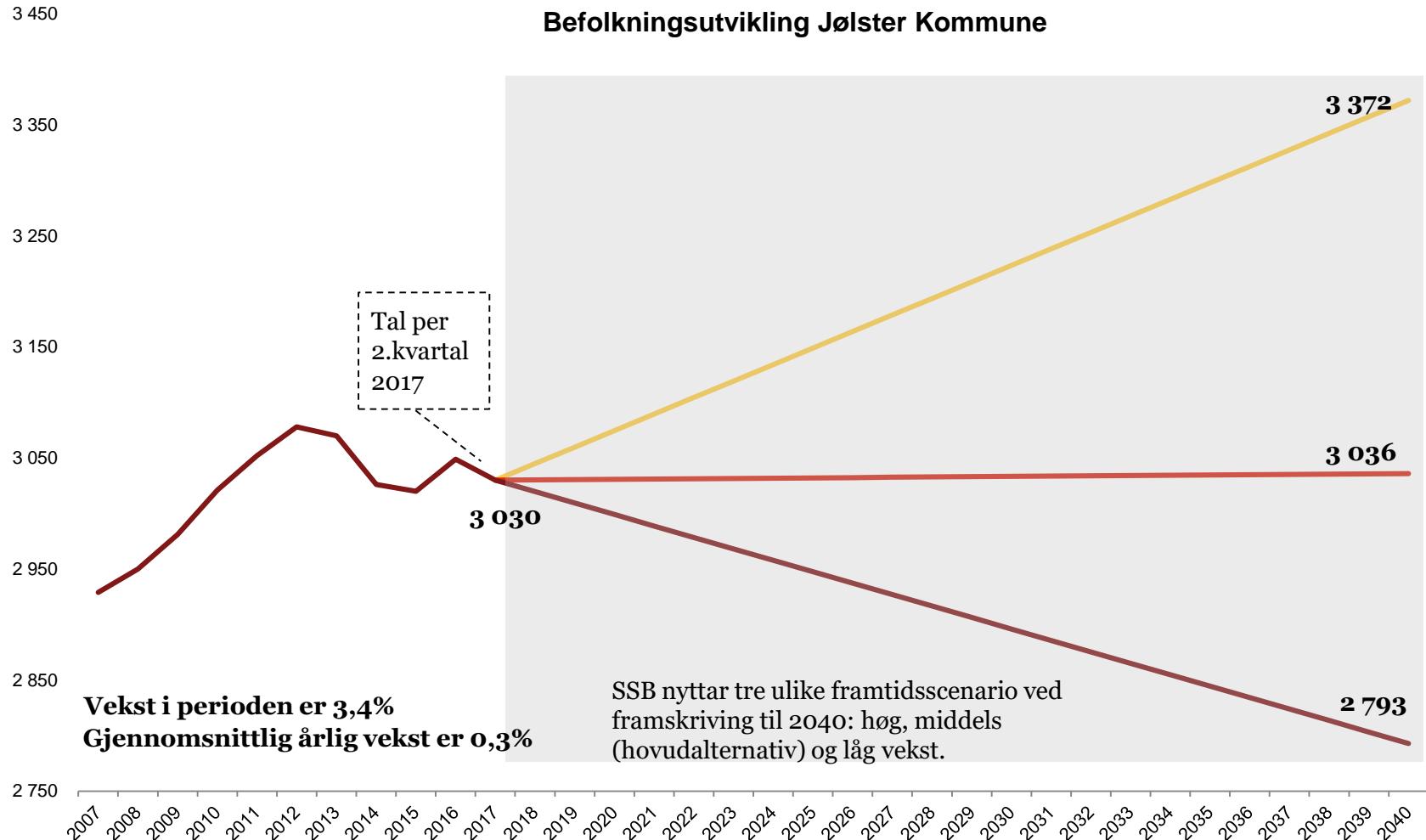
Gjennomsnittlig årlig vekst er 0,9%

SSB nytta tre ulike framtidsscenario ved
framskrivning til 2040: høg, middels
(hovudalternativ) og låg vekst.

Kjelde: SSB

Jølster Kommune

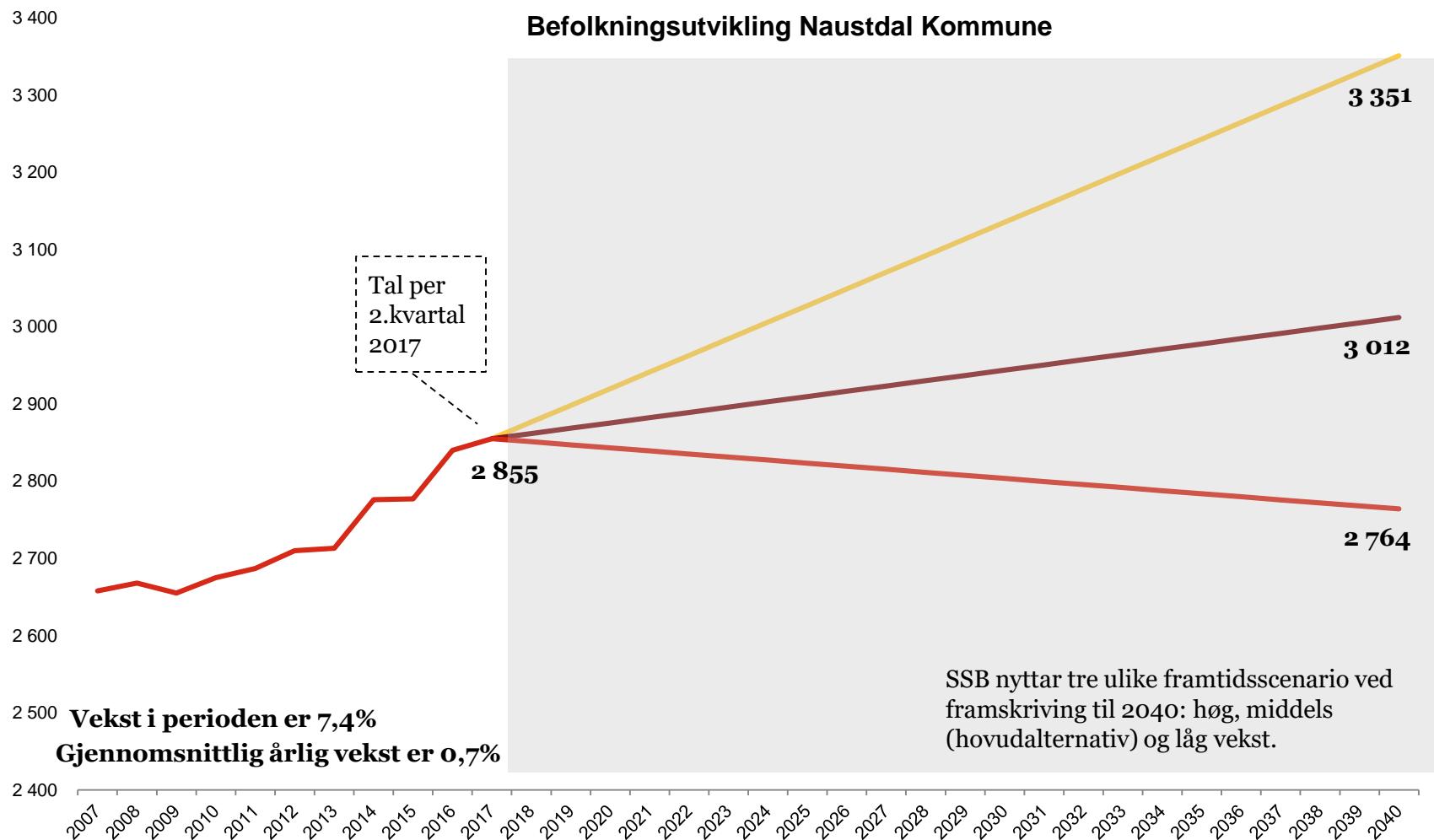
Veksten i frå 2007 til 2017 har vore på 3,4%.
Dette tilsvara ein gjennomsnittleg årlig vekst
på 0,3%.

Kjelde: SSB

Naustdal Kommune

Veksten i frå 2007 til 2017 har vore på 7,4%. Dette tilsvara ein gjennomsnittleg årlig vekst på 0,7%.

Førde Kommune

**Veksten i frå 2007 til 2017 har vore på 13,7%.
Dette tilsvara ein gjennomsnittleg årlig vekst på 1,3%.**

18 000

Befolkningsutvikling Førde kommune

17 000

16 000

15 000

14 000

13 000

12 000

11 000

Vekst i perioden er 13,7%**Gjennomsnittlig årlig vekst er 1,3%**

Tal per
2.kvartal
2017

13 041

Høg
Middels
Låg

17 201**15 483****14 220**

SSB nyttar tre ulike framtidsscenario ved
framskriving til 2040: høg, middels
(hovudalternativ) og låg vekst.

Kjelde: SSB

Fødselsoverskot og innflytting

Det er positivt fødselsoverskot og netto innflytting i alle kommunane. Tidlegare analysar i forbindelse med kommunesamanslåing viser at positiv netto innflytting i den nye kommunen i stor grad skuldast utanlandsk innvandring.

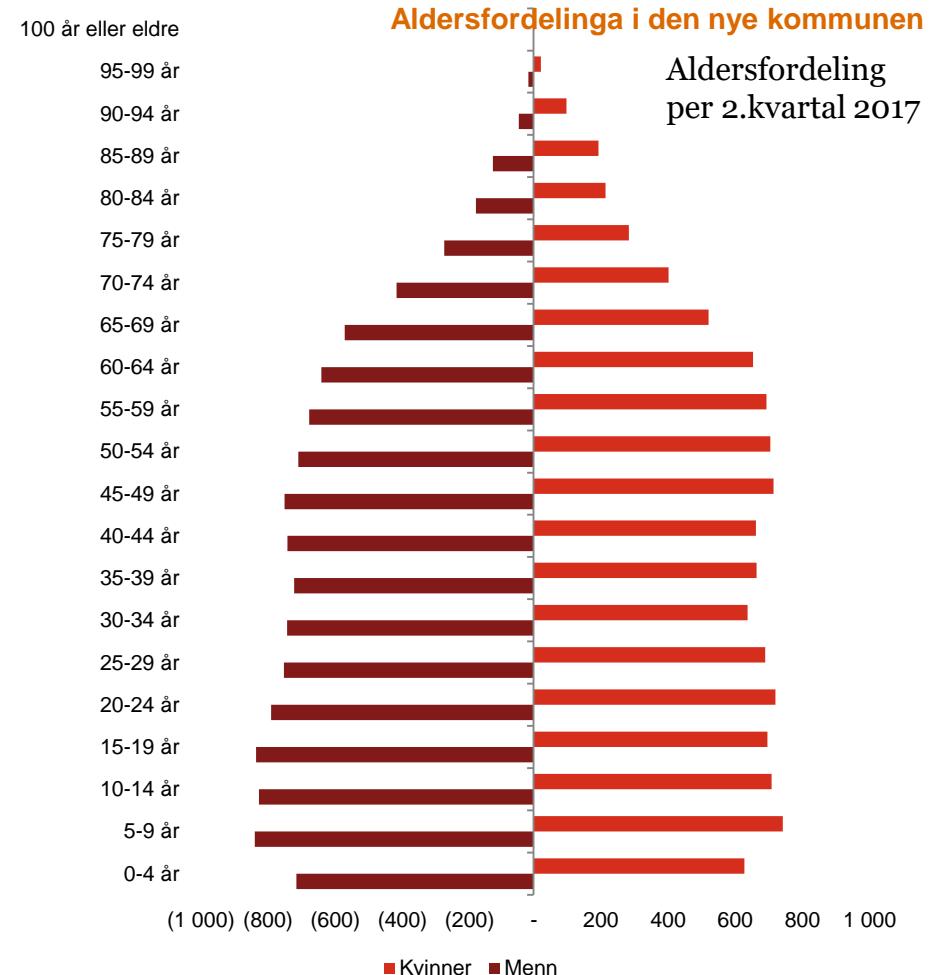
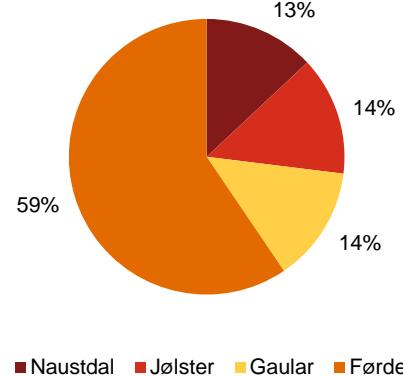
Kjelde SSB	Gaular			Jølster			Naustdal			Førde		
	Fødsels-overskot	Netto inn-flytting	Årlig endring
2007	4	25	29	5	-4	1	10	0	10	129	53	182
2008	-12	23	11	-4	25	21	-3	-10	-13	128	60	188
2009	6	14	20	13	15	28	10	10	20	146	52	198
2010	2	18	20	20	21	41	11	7	18	146	21	167
2011	0	52	52	19	12	31	15	8	23	127	-26	101
2012	10	64	74	4	22	26	14	-11	3	109	144	253
2013	17	-12	5	3	-12	-9	15	48	63	108	15	123
2014	16	16	32	4	-49	-45	10	-12	-2	100	16	116
2015	-12	-7	-19	2	-8	-6	6	57	63	98	1	99
2016	2	22	24	3	23	26	11	-3	8	76	34	110
Sum	33	215	248	69	45	114	99	94	193	1 167	370	1 537

Innbyggjartal og aldersfordeling i den nye kommunen

Førde har høgast innbyggjartal. Resten av befolkninga er jamt fordelt mellom dei tre andre kommunane.

Det er små forskjellar i både alders- og kjønnsfordelinga i dei ulike kommunane. Over halvparten av befolkninga i den nye kommunen er 39 år eller yngre, som er i samsvar med aldersfordelinga i Norge.

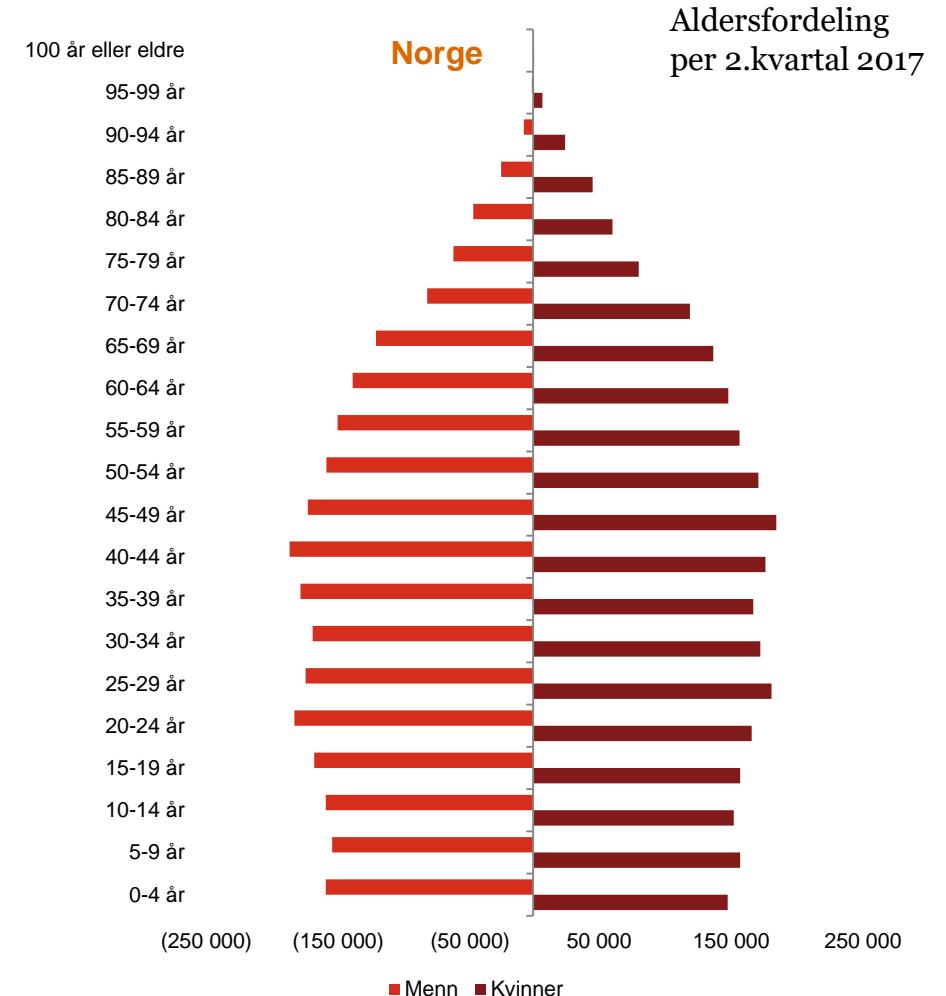
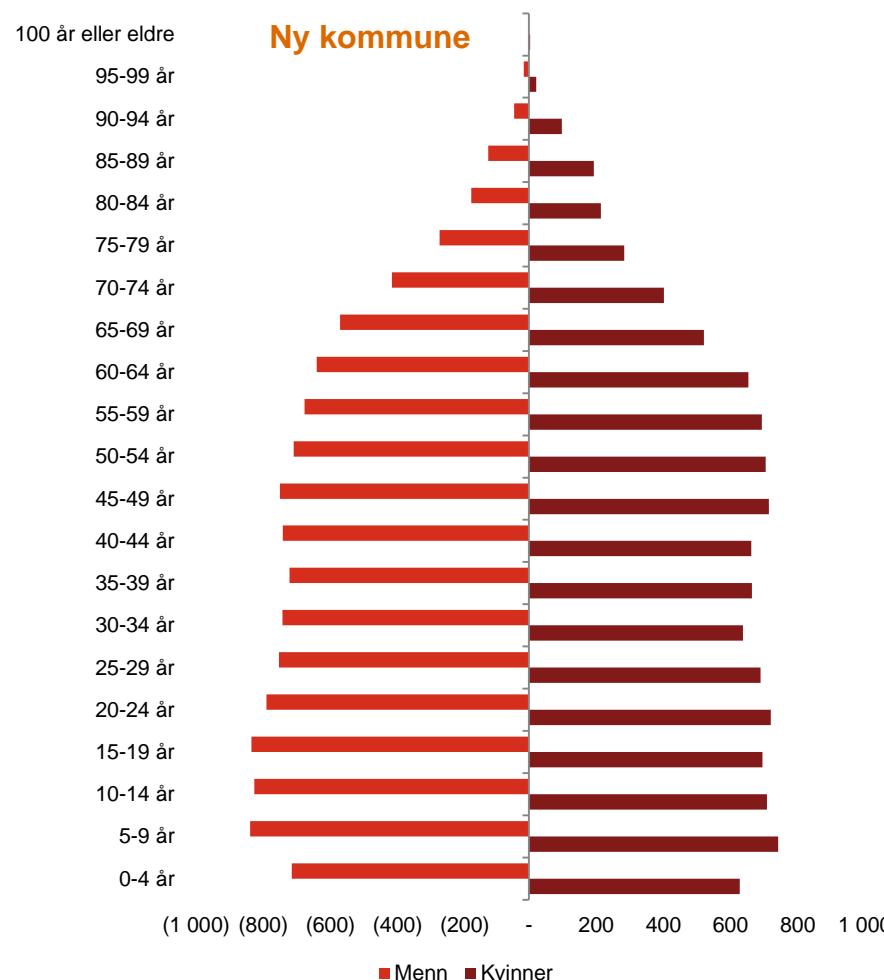
Fordeling innbyggjarar den nye kommunen

Kjelde SSB

Aldersfordeling befolkning i ny kommune og Norge

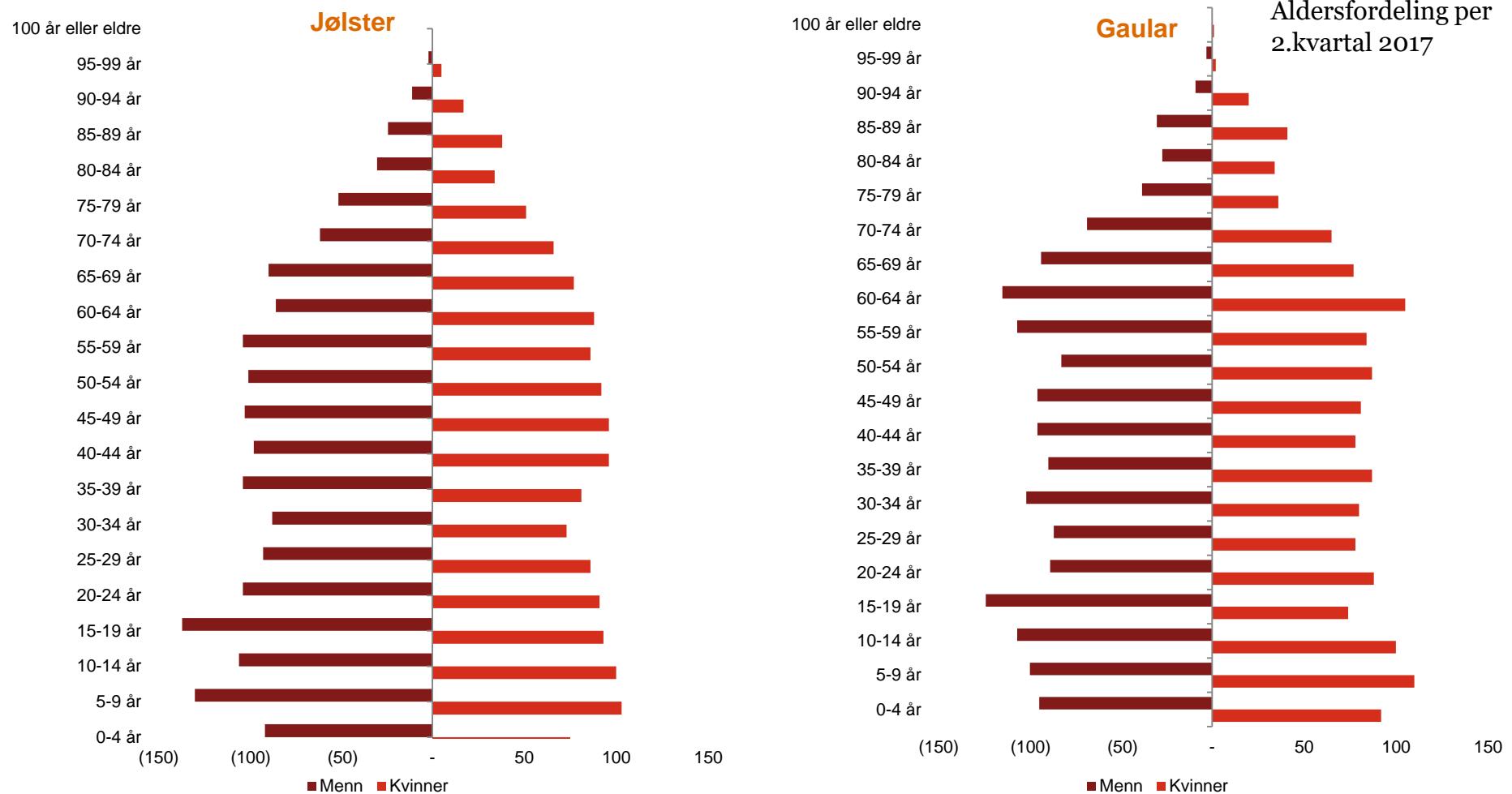
Det er ikke store forskjellar mellom aldersfordelinga i den nye kommunen og aldersfordelinga i Norge.

Kjelde SSB

Alders- og kjønnsfordeling

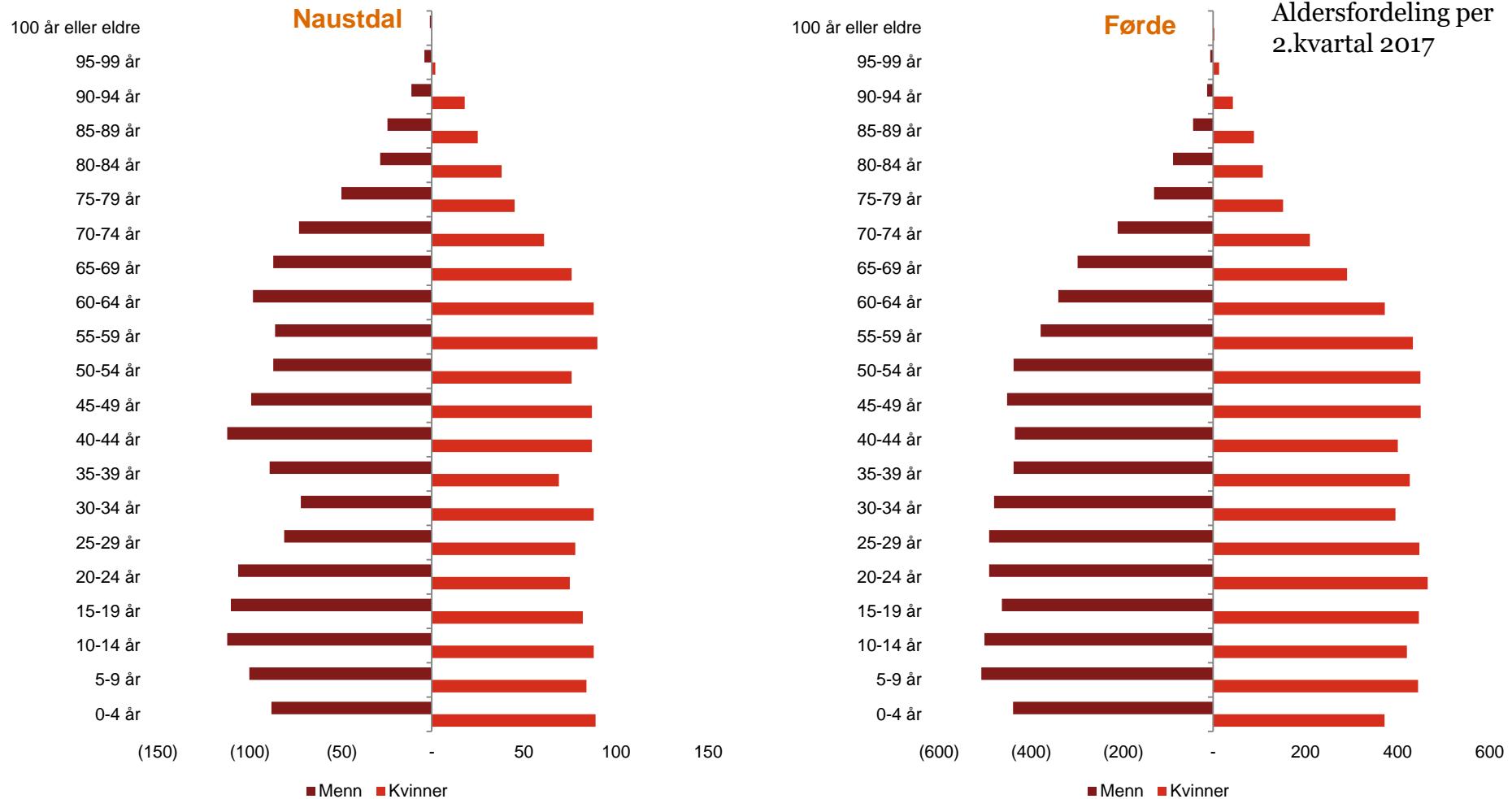
Del av befolkning i aldersgruppa 20-39 år er 23% både i Jølster og Gaular. Tilsvarende tal i Norge er 26,5%.

Kjelde SSB

Alders- og kjønnsfordeling

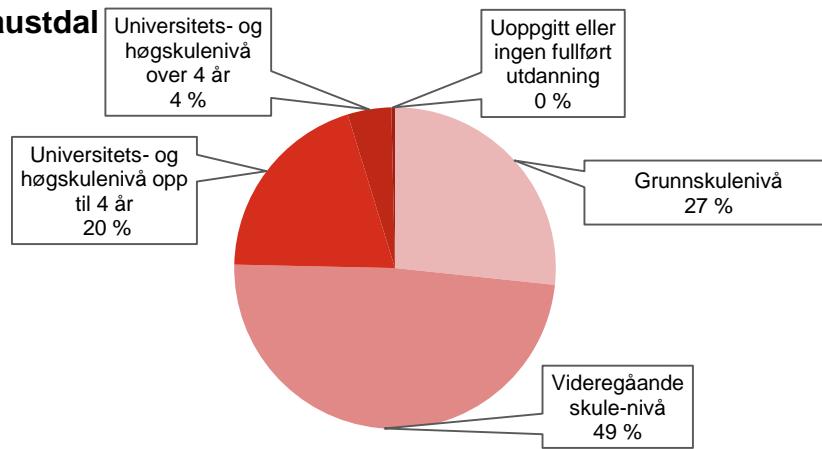
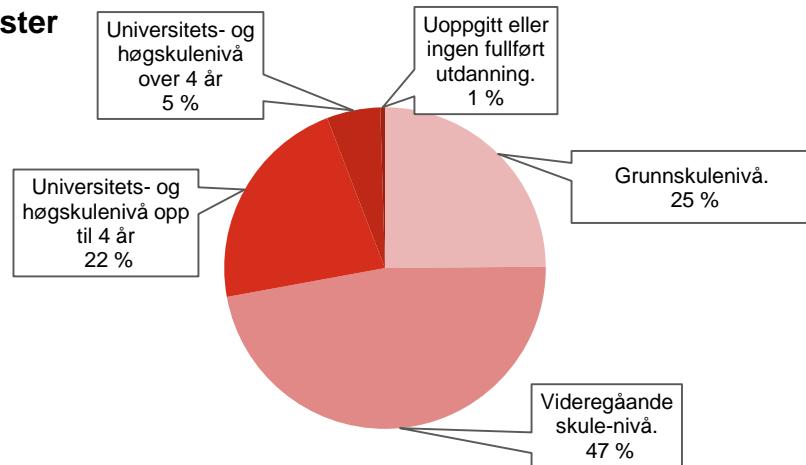
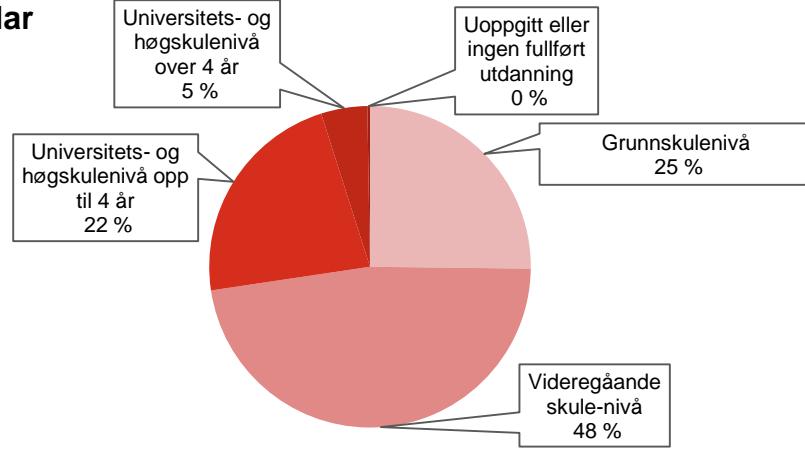
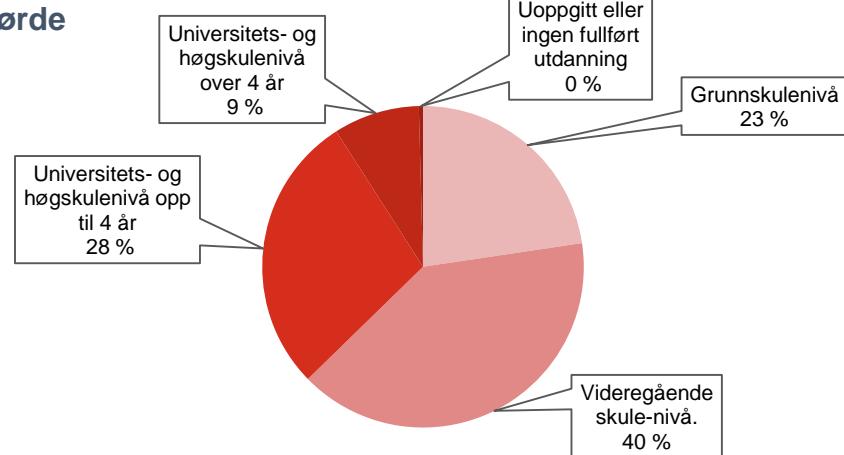
Del av befolkning i alderen 20-39 år er 23% i Naustdal og 28% i Førde. Tilsvarende tal i Norge er 26,5%.

Kjelde SSB

Høgaste fullførte utdanningsnivå for personar 16 år og over (tal per 2.kvartal 2017)

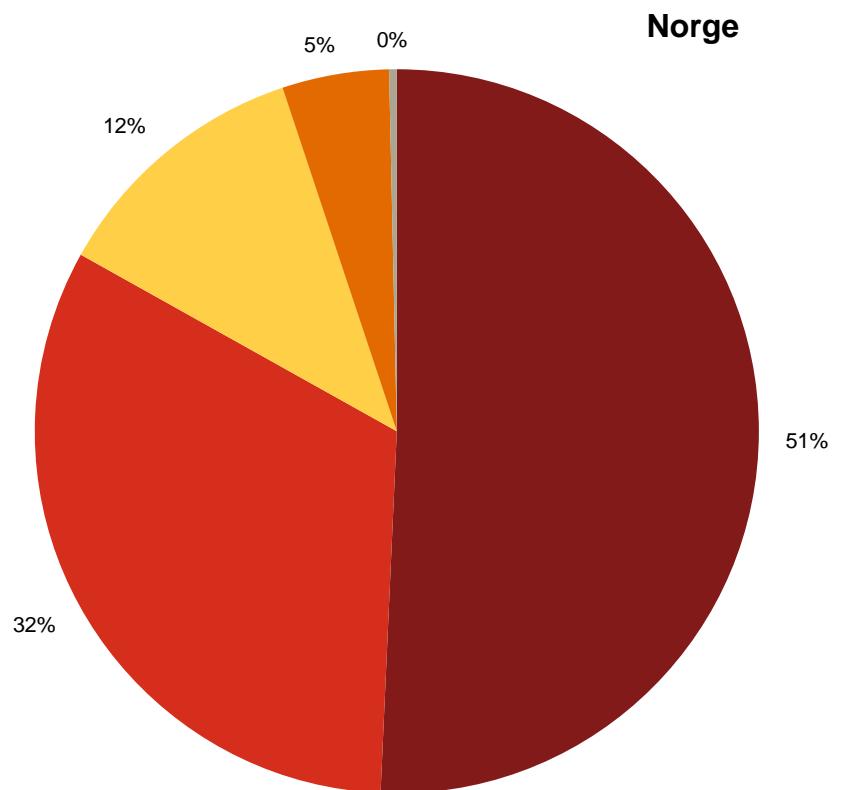
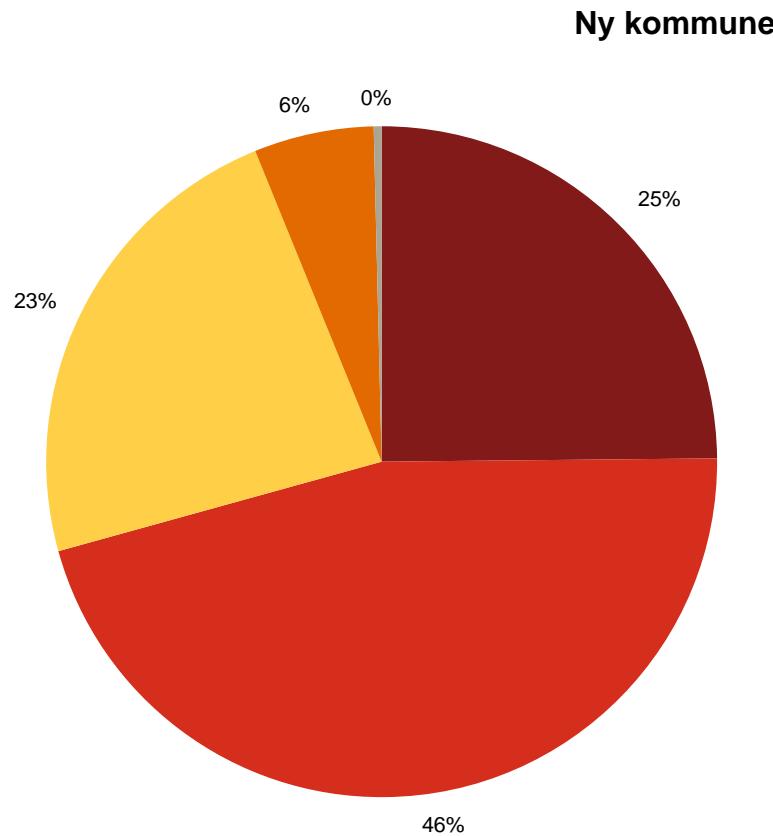
Det er små forskjellar i utdanningsnivået i dei forskjellege kommunane.

Naustdal**Jølster****Gaular****Førde**

Kjelde SSB

Høgaste fullførte utdanningsnivå for personar 16 år og over (tal per 2016)

29% av innbyggjarane i den nye kommunen har høgare utdanning. Tilsvarende tal for Norge er 17%.

- Grunnskulenivå
- Videregående skule-nivå
- Universitets- og høgskulenivå opp til 4 år
- Universitets- og høgskulenivå over 4 år
- Uoppgitt eller ingen fullført utdanning

- Grunnskulenivå
- Videregående skule-nivå
- Universitets- og høgskulenivå opp til 4 år
- Universitets- og høgskulenivå over 4 år
- Uoppgitt eller ingen fullført utdanning

Kjelde SSB

Overblikk sysselsetting, arbeidsløyse og pendling

Kommunale er relativt like i forhold til andel sysselsetting innan ulike næringer, arbeidsløyse og andel i arbeid. Vidare er andelen som pendlar mellom kommunane svært høg, noko som underbyggjar at dette er eit felles bu- og arbeidsområde.

Gaular

- Flest sysselsette innan
 - Helse- og sosialtenester (26%)
 - Varehandel og motorvognrep. (14%)
 - Bygge- og anleggsverksemd (11%)

 1 % arbeidsledighet

 72 % av innbyggjarar (15-74 år) er sysselsett

 62 % pendlar ut av kommunen til jobb

Naustdal

- Flest sysselsette innan
 - Helse- og sosialtenester (26%)
 - Varehandel og motorvognrep. (14%)
 - Bygge- og anleggsverksemd (14%)

 1,9 % arbeidsledighet

 71 % av innbyggjarar (15-74 år) er sysselsett

 73 % pendlar ut av kommunen til jobb

Jølster

- Flest sysselsette innan
 - Helse- og sosialtenester (25%)
 - Varehandel og motorvognrep. (14%)
 - Bygge- og anleggsverksemd (13%)

 1,4 % arbeidsledighet

 72 % av innbyggjarar (15-74 år) er sysselsett

 56 % pendlar ut av kommunen til jobb

Førde

- Flest sysselsette innan
 - Helse- og sosialtenester (30%)
 - Varehandel og motorvognrep. (15%)
 - Bygge- og anleggsverksemd (8%)
 - Undervisning (8%)

 1,4 % arbeidsledighet

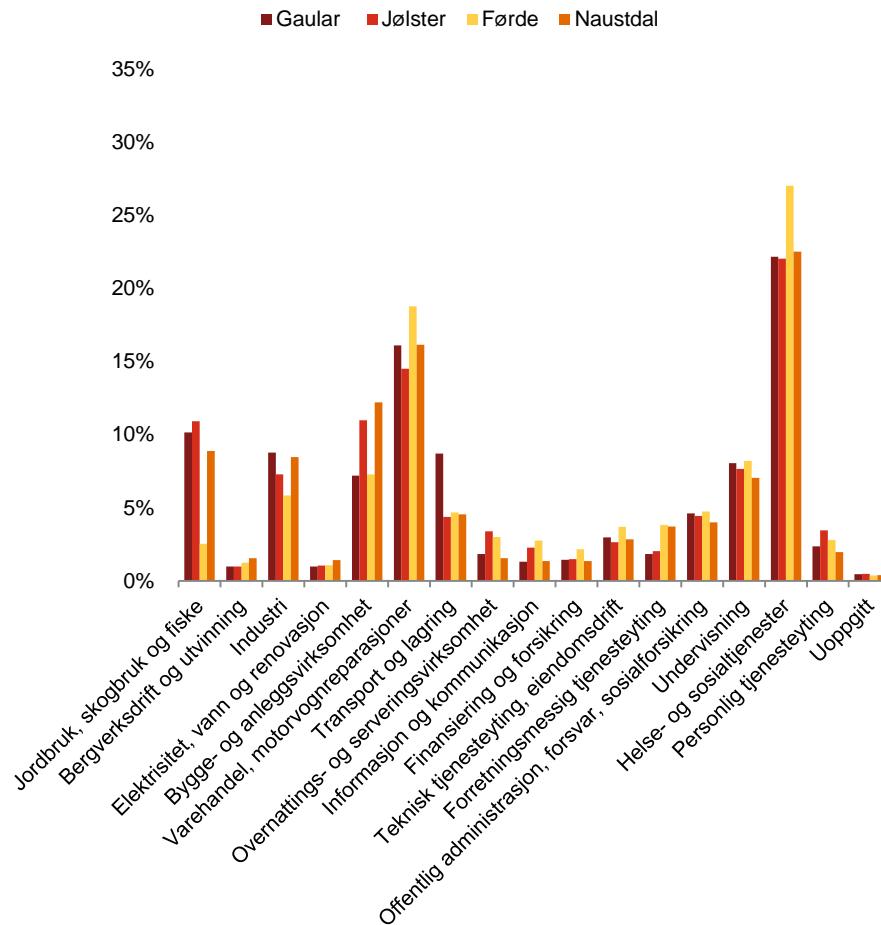
 74 % av innbyggjarar (15-74 år) er sysselsett

 18 % pendlar ut av kommunen til jobb

Kjelde SSB

Bustadkommune påverkar i liten grad kva slags næring innbyggjarane jobbar innanfor

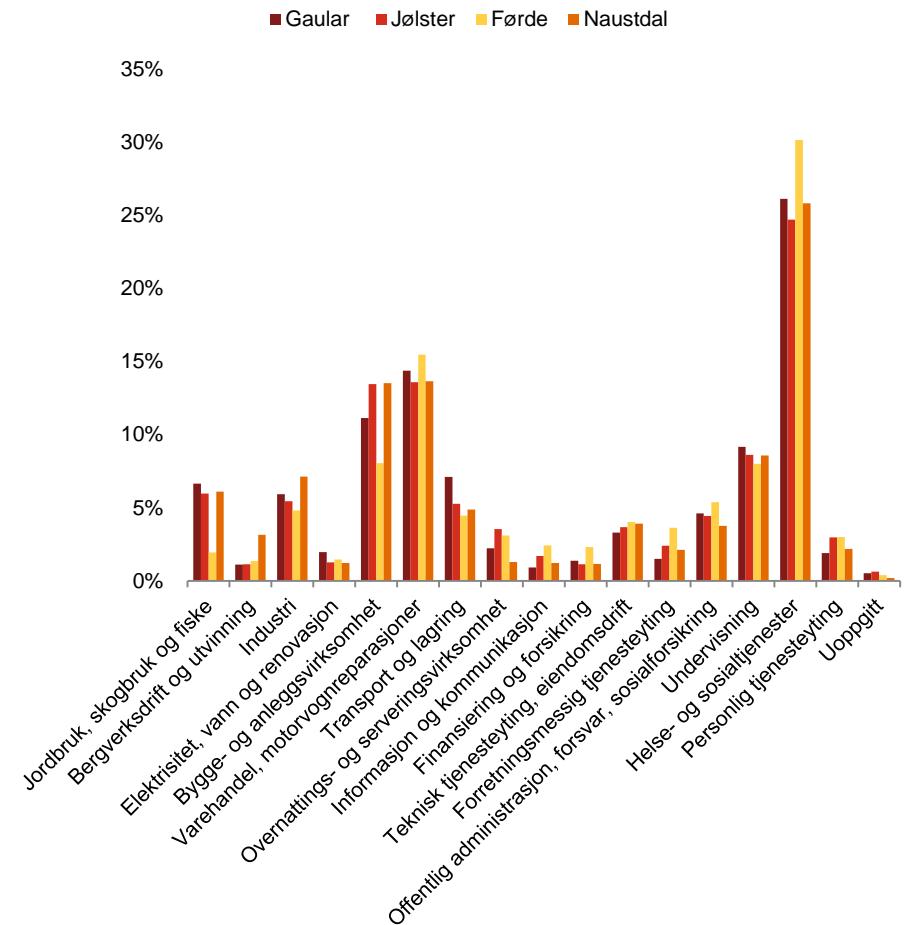
Sysselsetjing per næring 2008

Kjelde SSB

Dei to største næringane, både i 2008 og 2016 er helse- og sosialtenester og varehandel og motorvognsreparasjonar. Desse to næringane er dei største også nasjonalt.

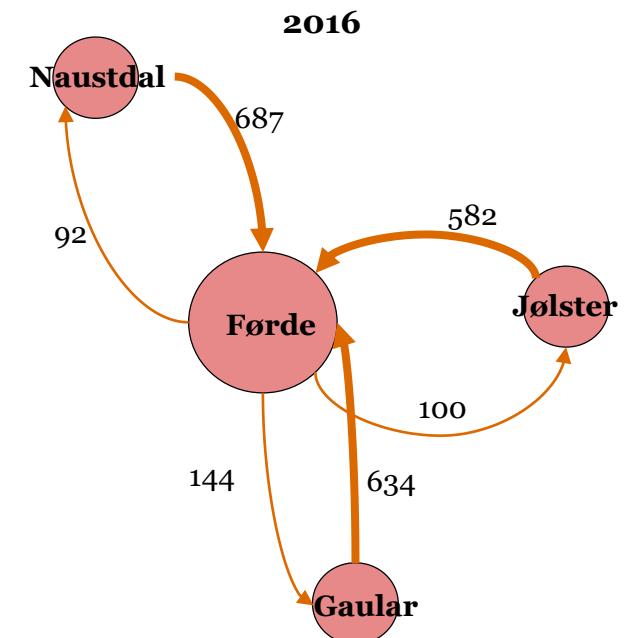
Sysselsetjing per næring 2016

Pendlingstala viser at den nye kommunen er ein felles bu- og arbeidsregion

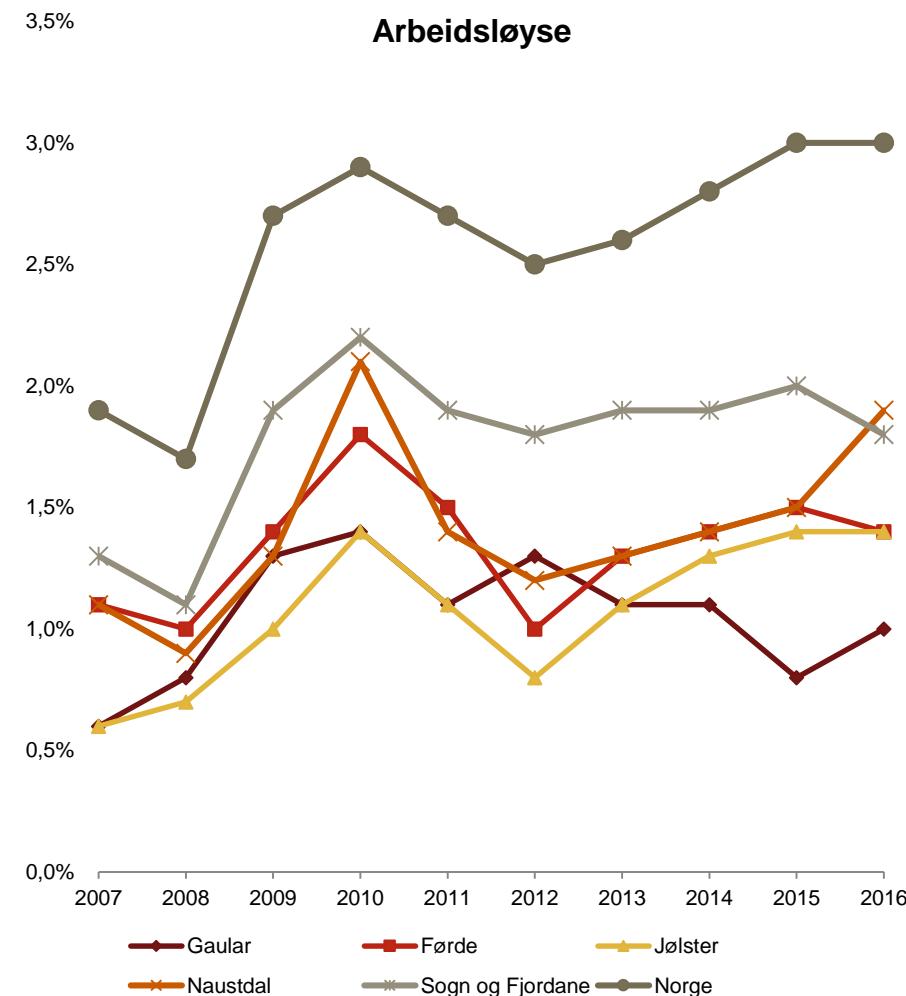
Utviklinga tyder på at Naustdal, Jølster, Gaular og Førde er sterkt integrerte kommunar.

	Arbeidsstadkommune					Sysselsette per bustads-kommune	Del sysselsette som pendlar til Førde
	Gaular	Jølster	Førde	Naust-dal	Andre		
Bustadkommune 2016	639	6	634	9	136	1 424	45 %
Gaular							
Jølster	16	745	582	6	122	1 471	40%
Førde	144	100	5 906	92	384	6 626	89%
Naustdal	15	12	687	491	128	1 333	52%
Andre	83	129	1 197	33			
Sysselsette per arbeidsstad-kommune	897	992	9 006	631			
Bustadkommune 2000	829	5	390	4	122	1 350	29%
Gaular							
Jølster	6	846	490	5	70	1 417	35%
Førde	99	45	4 925	67	220	5 356	92%
Naustdal	8	8	589	599	79	1 283	46%
Andre	83	88	891	33			
Sysselsette per arbeidsstad-kommune	1 025	992	7 285	708			

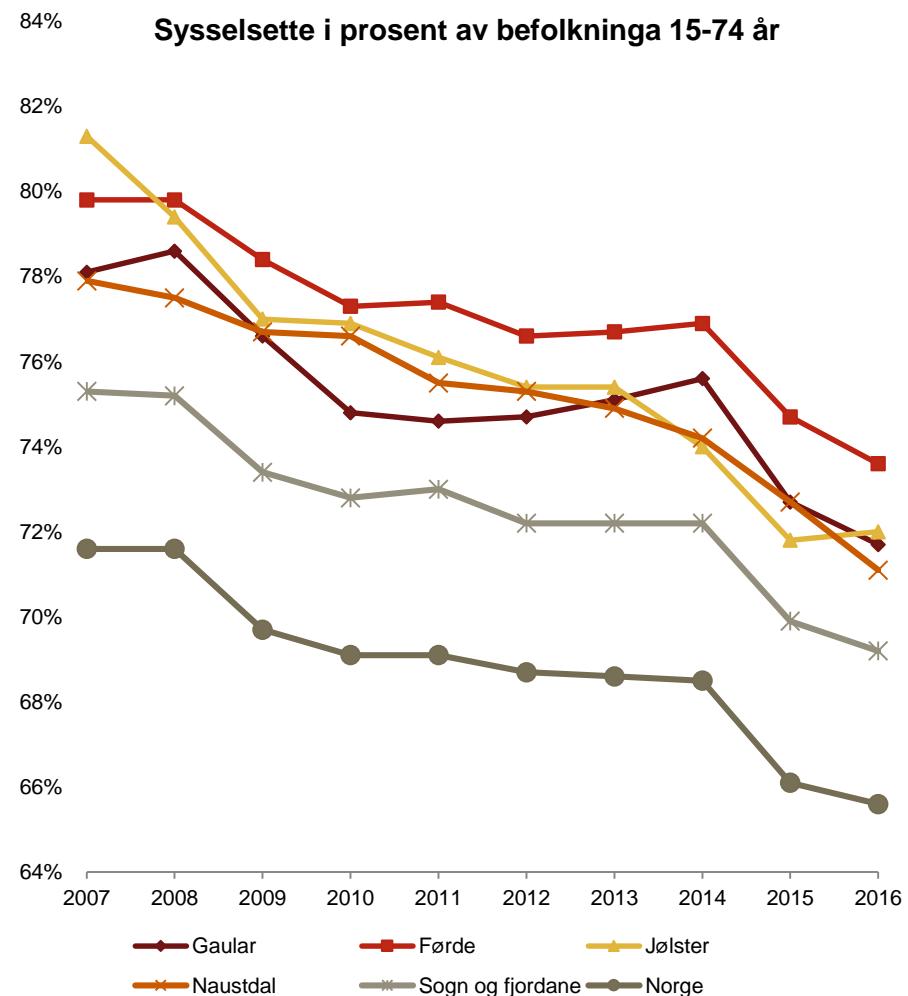
Matrisen viser kor innbyggjarane i regionen bur og arbeidar. Tala markert med oransje viser kor mange som bur og arbeider i same kommune.

Arbeidsløysa har auka og den sysselsette delen av befolkninga har minka i alle kommunane

Kjelde SSB

Alle kommunane låg i 2016 under arbeidsløysa i Norge. Naustdal har høgare arbeidsløyse enn Sogn og Fjordane i 2016. Kommunane har høgare del sysselsette enn talet for Sogn og Fjordane og Norge.

6. Tettstadane

Naustdal

Naustdal

Naustdal ligg sentralt plassert mellom Førde og Florø. Det er berre 11 km til Førde. Svært mange i Naustdal har arbeidsplassen sin i Førde eller Flora.

Tenester og tilbod

Offentlege tenester

Skule og barnehage

- Barne- og ungdomsskule
- Idrettsbarnehagen (privat)
- Lunden Barnehage

Helse

- Legesenter
- Helsestasjon
- Sjukheim
- Fysioterapi

Anna

- Servicetorg
- Bibliotek
- Kyrkje

Privat tenesteyting

Detaljhandel

- Daglegvarehandel
- Blomsterbutikk
- Malarbutikk

Bensinstasjon med gatekjøkken

Post i butikk

Bank i butikk

Andre tenester

- Frisør
- Bilstereoprodukt
- Blikkenslager
- Taxi

Lag og organisasjonar

Idrettslag

- Tambarskjelvar IL
 - Ca. 1300 medlemmer
 - Tilbyr mange disiplinar
 - Klubben er nasjonalt kjent for vektløfting
 - Idrettsskule

Organisasjonar

- Musikkklag
- Speidarlag
- 4H
- Naustdal Frivilligsentral
- Naustdal Skyttarlag

Arrangement og møteplassar

Arrangement

- Sunnfjord Triatlon - over 150 deltagarar
- Sandensøndag
- Vevringutstillinga
- Jonsokfeiring
- Friluftsmoro

Møteplassar

- Best Bensinstasjon
- Idrettshall
- Stadion
- Sanden
- Fosshalla
- Kyrkjelydhuset

Offentlege tenester

Skule og barnehage

- Barne- og ungdomsskule (360 elevar)
 - Inkl. SFO frå 0700-1630
- Idrettsbarnehagen (6 avdelingar, privat)
- Lunden Barnehage
(6 avdelingar)

Helse

- Legesenter (4-5 stk)
- Helsestasjon
- Fysioterapi (3 stk og 1 privat)
- Sjukeheim
- Frisklivsentralen
 - Hjelp og støtte til endring av levevanar og førebygging mot livsstilssjukdommar
- Psykiatrisk dagsenter
 - Aktiviteter for personar med lettare hjelpebehov

Anna

- Servicetorg
- Bibliotek
 - Ope tysdag, torsdag og laurdag
- Kyrkje

Privat tenesteyting

Detaljhandel

- Coop Extra
- Naustdal Blomster og Hage
- Reiakvam Antirust

Bensinstasjon med gatekjøkken

Post i butikk

Bank i butikk

Andre tenester

- Fønix Frisør
- Ice Audio - bilstereoprodukt
- Naustdal Blikkenslagerverkstad
- Hjelles Taxi
- Naustdal Bygg
- Maler Rune Skilbrei AS

Lag og organisasjonar

Idrettslag

- Tambarskjelvar IL
 - Ca. 1300 medlemmer
 - Tilbyr mange disiplinar inkl. barneidrett og idrettsskule
 - Klubben er nasjonalt kjent for vektløfting
 - Idrettsskule
- Kort avstand til Instedalen Skianlegg som har lysløype og preparerte langrennsløyper
- Seniordans

Organisasjonar

- Musikklag
- Speidarlag
- 4H
- Naustdal Frivilligsentral
- Naustdal Skyttarlag
- Naustdal Røde Kors
- Naustdal Pensjonistlag
- Naustdal jakt- og fiskelag
- Naustdal Mållag
- Naustedalen Spelemannslag
- Naustdal og Horstad Bygdekvinnelaget
- Naustdal Sogelag
- Naustdal Båtlag

Arrangement og møteplassar

Arrangement

- Sunnfjord Triatlon - over 150 deltagarar
- Sandensøndag
- Vevingutstillinga
- Jonsokfeiring
- Friluftsmoro

Møteplassar

- Best Bensinstasjon
- Idrettshall
- Stadion
- Sanden
- Fosshalla
- Kyrkjelydshuset

Tilgjengeleg bustad- og næringsareal

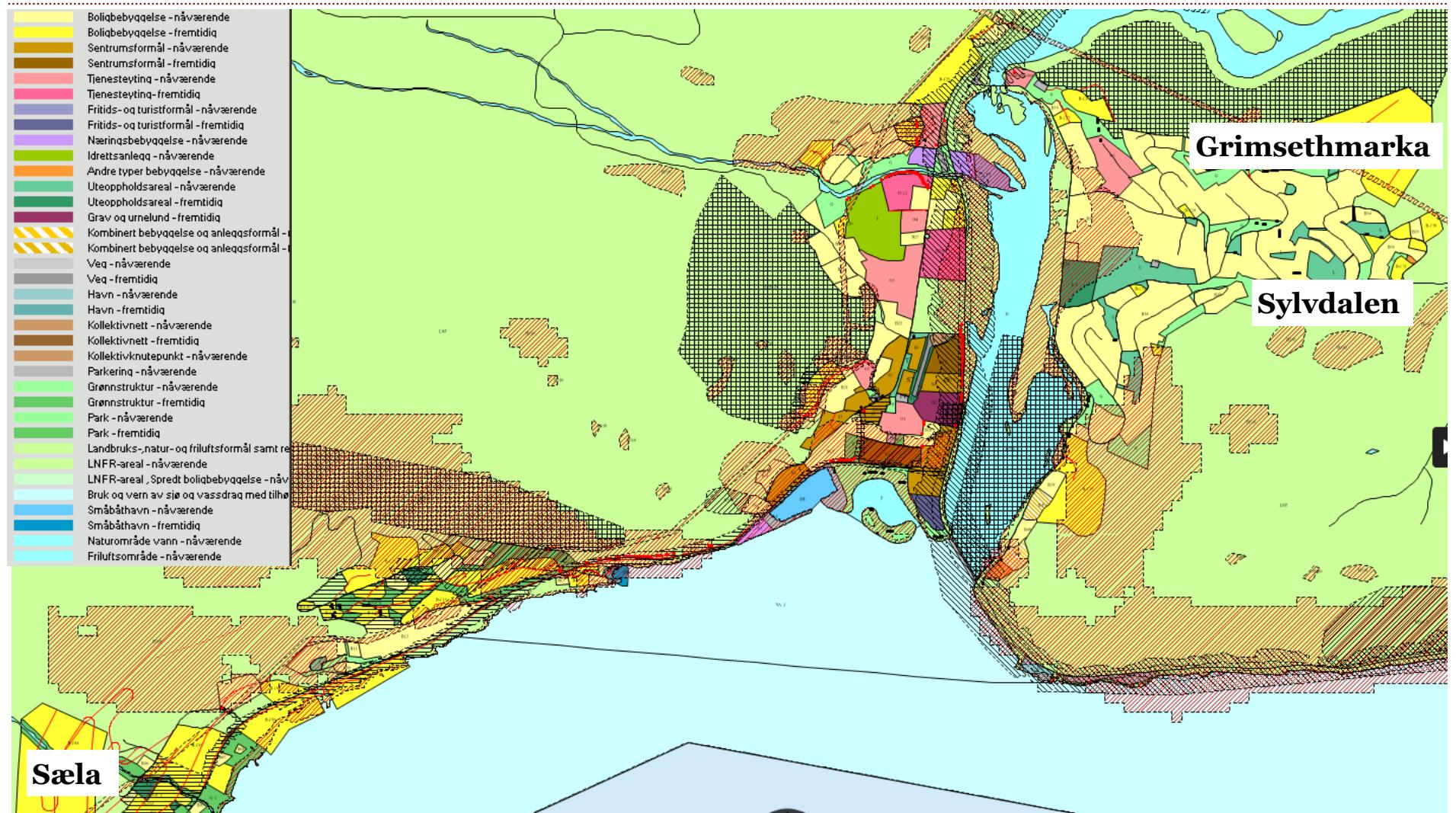
Finn.no (30.10.2017)

- 21 tomtar - Grimsethmarka og Sæla (6 selde)
- Mallasvika Panorama - 5 sjøveigande leilegheiter (nytt prosjekt)
- Grimsethmarka – 4 mannsbustad (1 seld)
- Funkis ved Førdefjorden - 3 halvdel av tomannsbustad ferdig våren 2018
- 2 einebustadar
- 2 leilegheiter

Tomter

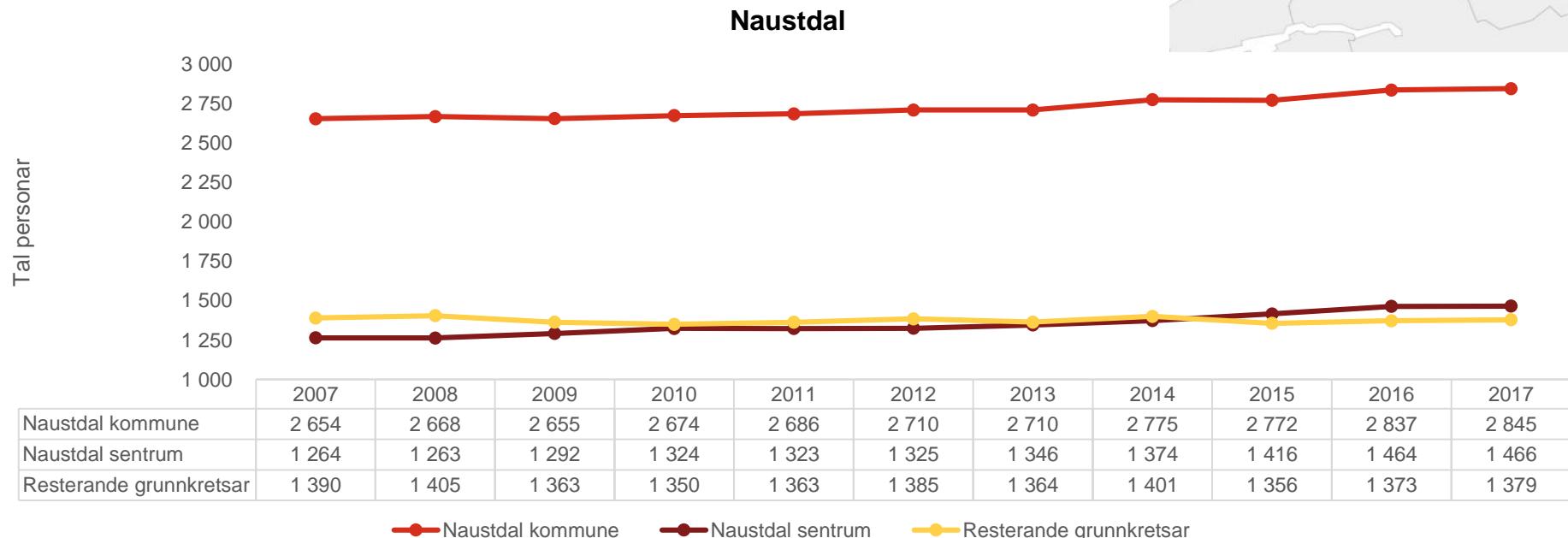
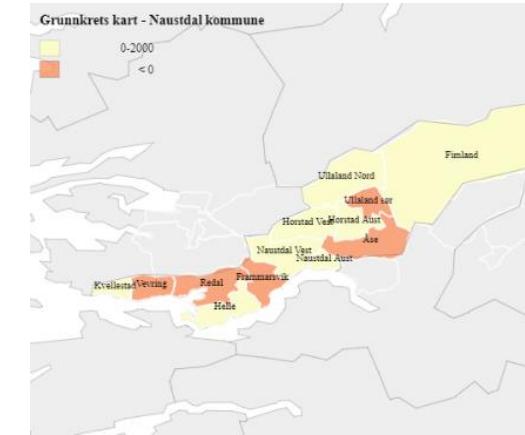
- Kommunen har moglegheit til å realisere utbygging av ca. 100-250 nye einingar i sentrum og antatt ca. 450-500 på heile Sæla/Mallasvik.
- Sylvdalen, er regulert for ca 60-70 tomter, men det er berre 4-5 som har løyve til å bygge per i dag.
- Fjordlandsbyen, regulert for 400 einingar.

Tilgjengeleg bustad- og næringsareal (Fjordkart.no)

Folketalsutvikling i Naustdal sentrum

- Naustdal sentrum er her definert som grunnkretsane Naustdal Aust og Naustdal Vest
- Folketalet i Naustdal sentrum utgjer om lag 50% av Naustdal Kommune
- Gjennomsnittleg årleg vekst i Naustdal sentrum fra 2007 til 2017 har vore 1,5% mot resterande grunnkretsar som har vore -0,1%
- Gjennomsnittleg årleg vekst i Sunnfjord har vore 0,6% i same periode

Kjelde: Sogn og Fjordane Fylkeskommune

Naustdal

- Intervju med representantar frå tettstadane

Styrker

- Sentral plassering mellom Førde og Florø
- To flyplassar innanfor ein liten radius
- Nærleik til naturen (både fjord og fjell)
- God kultur for frivillig arbeid
- God tilrettelegging for eldre
 - flinke legar, gode fasilitetar og mange aktiviteter for eldre
- Kommune som legg til rette for å realisere bustads- og næringsprosjekt
- Godt skule- og barnehagertilbod inkl. moderne fasilitetar og fleirbrukshall
- Idrettsslag med god erfaring for å gjennomføre arrangement
- Regionens største industrisatsing (Engebøprosjektet)

Svakheiter

- Låg standard på veg til Førde
 - smal veg og rasfare
- Mangel på møteplassar i sentrum
- Ingen områder for å drive næringsverksemd
- Potensiale i hjortejakt og laksefiske ikkje godt nok utnytta
- Kort avstand til Førde gjer at det ikkje vert satsa like mykje på lokalt næringsliv
- Ikkje kultur for å marknadsføre Naustdal som ein attraktiv byplass
- Behov for å styrke offentlege tilbod innanfor helse, omsorgsbustadar, dagtilbod og barnehageplassar.

Naustdal

- Innspel frå folkemøte

Tre punkt som dei fleste gruppene nemnde i si oppsummering:

- Vidareutvikle Sanden og møteplassar
- Infrastruktur:
 - knyte saman byggefelt og sentrum – gangvegar, stenge gamlebroa (periodar) for bilar
 - «Fornye sentrum» og legge til rette for miljøgater (mindre biler)
- Fiskhus med treningscenter

Andre punkt nemnt

- Infrastruktur:
 - traser i forhold til riksvegen bør tenkast nøye gjennom i forhold til å utvikle sentrum
 - utbetre rasfaren mellom Førde og Naustdal
 - for høg fartsgrense gjennom sentrum
 - rimelige tomter
- Kommunikasjon:
 - betre busstilbod, ringbuss som går gjennom Naustdal sentrum
 - betre på å marknadsføre Naustdal som ein flott plass å bu
- Møteplasser:
 - svømmehall på Sanden kombinert med kafé/restaurant – vil vere ein god møteplass. (Sunnfjord Badeland)
 - aktivitetspar og leikeplass, for eksempel i tilknyting til grønt område ved Coop
 - grillhytte og gjestebrygge på Sanden
 - utvikle båthamn
- Auka innsats på kultur og musikk for unge

Saknar møteplassar i Naustdal

NAUSTDAL: Kyrkjelydshuset, bensinstasjonen og to benkar på Coop. Det er ikkje nok til halde naustdølane i Naustdal, når dei skal møtast.

ELINE KIRKEBØ
eline.kirkebo@firda.no

SAKNA

- I 2020 blir Jelster, Førde, Gaular og Naustdal ein kommune - Sunnfjord kommune.
- Sunnfjord Utvikling og Revisjonskap PwC har gjennomførte dypgående analyser av sterke og svake sider i dei fem tettstadane Bygstad, Sande, Vassenden, Skål og Naustdal.
- Analysene vert lagt fram på folkemøte. Tidlegare har det vore folkemøte på Skål, Vassenden, Bygstad og Sande.
- 15. februar står Naustdal for tur

- Vi skulle hatt fleire møteplassar, slår Bente Alisay og Reidun Gjertsen Helgås fast.

Det er ei setning som går igjen hos folk vi møter i Naustdal sentrum. To benkar på Coop, nokre sittegrupper på bensinstasjonen og kafeen på kyrkjelydshuset - det er dei mestestadane sentrum har å by på. Skal folk på kafé, må dei ut av bygda.

- Då reiser vi til Førde, seier Alisay.

Stort behov

Efter at Coop-butikken kom, fortel ho og Helgås, har dette blitt ein plass der ein møter sambyggjarar og slår av ein prat. Men eit kafetilbod i sentrum er framleis etterlengta.

- Her er eigentleg berre kaféen på kyrkjelydshuset, som er eit godt tilbod for pensjonistar. Men det er eit stort behov for ein annan møteplass, meiner Helgås.

I ein tettstadanalys utført av Sunnfjord Utvikling og Revisjonskap PwC, kjem det fram at nettopp møteplassar i sentrum er noko innbyggjarane i Naustdal saknar.

Inne på bensinstasjonen står Geir Inge Olsen på åttande året. Han fortel at sittegruppene der er mykje brukt, men hovudsakleg av ungdommar og folk som er på jobb i transportnæringa.

- Det blir kalla taxistasjonen, humrar han.

Sjølv bur han på Sande. Der har dei fleste møteplassar i sentrum - både kafé og kro.

Sukcess på Sande

- Her i Naustdal manglar ein

SAMLAST HER: Geir Inge Olsen synest det er kjekt at folk slår seg ned i sittegruppene og legg att pengar på bensinstasjonen.

- Det er klart at det krev ein god del eigeninnsat, men når det fungerer på Sande, burde det kunne fungere her og.

Tettstadanalysen

Inne på Coop fortel dei tilsette at det kvar dag er ein del folk

som slår seg ned på dei to benkane ved inngangen til butikken. Nett no si berre 29 år gamle Alaa Alisieah der. Syraen har budd to år i Naustdal, og har også kone og barn der. Alisieah skryt over kommunen sitt til-

bod med internasjonal kafé, men også han kunne tenke seg fleire stader å møte lokale.

- Det hadde vore bra for oss med tanke på språkutviklinga, meiner Alisieah.

På kaféen på Kyrkjelydshuset

sit ein lite gjeng frå seniornettet og diskuterer over kaffi. Det gjer dei ofte, men fortel at det er få frå den yngre garde inntom.

- Ein nøytral kafé, som ikkje

er del av kyrkjelydshuset, er nok eit sakn i bygda, slår Torill Hukset, dagleg leiar ved Friviligsentralen fast.

Styrker og svakheiter ved Naustdal

Fotgjengarar kvir seg for å krysse veggen. No kan fartsgrensa gjennom Naustdal bli endra.

ØNSKER MØTEPLASSAR: Bente Alisay (t.v.) og Reidun Gjertsen Helgås reiser til Førde om dei skal på ferie - trass i at dei synest vegen er så skummel.

ALLE FOTO: ELINE KIRKEBO

KYRKJELYDSHUSET: Seniorane trivs på kaféen på Kyrkjelydshuset. - Andre møteplassar er eit sakn, seier Torill Hukset.

VIKTIG: Alaa Alisieah har budd to år i Naustdal. Han sit ofte på ein av benkane på Coop, men kunne godt tenkt seg andre plassar å møte lokale folk.

STYRKAR OG SVAKHEITAR VED NAUSTDAL

I rapporten er folk i tettstadane intervjua om kva dei mener og styrkar og svakheiter ved staden der dei bur.

Styrkar:

- Sentral plassering mellom Førde og Flora
- To flyplassar innanfor ein liten radius
- Nærleik til naturen: Fjord og fjell
- God kultur for frivillig arbeid
- God tilrettelegging for eldre: Flott lege, gode fasiliteter og mange aktivitetar for eldre
- Kommunen som legg til rette for å realisere bustads- og næringseiendomsprosjekt
- God skule
- Barnehagatilbod inkludert moderne fasilitetar og fleirbrukshall
- Idrettslag med god erfaring for å gjennomføre arrangement
- Regionens største industriasiasjon: Engaboprosjeket
- Mangel på møteplassar i sentrum
- Ingen områder for å drive næringverksam
- Interessante tilhørsfelt og latinskole ikkje godt nok utvist
- Kort avstand til Førde gir at det ikkje vert setra like mykje på lokalt næringssliv
- Ikke kultur for å marknadsføre Naustdal som ein attraktiv byplass
- Behov for å styrke offentlege tilbodd innanfor helse, omsorgsbustadar, dagtilbod og barnehageplassar.

Kjelde: Sunnfjord Utvikling

Naustdal

- artikkel Firda etter folkemøte

TETTSTADANE UNDER LUPA

• I DAG: NAUSTDAL

TENKE STORT: Merete Juel, Pål Arve Myklebust, Daniel Stordal og Thomas Smådal synest badeland på Sanden er ein genial idé. Det meiner ein må tote øn tenke tenke stort for å lykkast.

ALLE FOTO: ELINE KIRKEBO

OPGRADING: Marit Varpe Kaasen presenterte forslaga frå si gruppe. Det var opptekne av møtestader, oppgradering av området kring Sanden og tryggare veg mellom Forde og Naustdal.

ETTERLYSER OPPMUNTRING: Stian Grimseth meiner ein må tote og satse, og ønsker at ein skal jobbe for å etablere Sunnfjord Badeland på Sanden.

MJUK Trafikantar: Under folkemøtet i Naustdal tok Kjersti Instebo Garfors til orde for å betre forholda for mjuk trafikantar. - Vi må ha tryggare forhold, sa ho.

FOTO: ELINE KIRKEBO

- Utrygt å gå til sentrum med små ungar

NAUSTDAL: Småbarnsmor Kjersti Instebo Garfors trur flere ville vilt å gå til og frå skule og barnehage - om det blir lagt forord for det.

ELINE KIRKEBO
eline.kirkebo@firda.no

- Vi må ha tryggare forhold for mjuk trafikantar, sa Garfors under folkemøtet om framtid til Naustdal torsdag kveld. Ho forte orde på vegner av gruppa ho var ein del av på møtet - der målet var å gi innspel til kritisar Naustdal kan utvikle seg vidare.

Garfors spelte inn at det må leggast til rette for at flere skal gå til og frå bygdefeltet og Naustdal sentrum. For å få dette til, etterlyste ho mellom anna tryggare gangvegar og snarvergar mellom bygdefeltet og sentrum.

- Eg synest det er ganske utsikt til å gå med små ungar til sentrum, sann som det er no. Eg tenker det kan vere formuelt at dei rundt betre trafikktryggleik i sentrum, jo større kraft har vi i den jobben vi gjør inn mot vegvesenet.

Bang-Olsen la sørleg vekt

på at Rv 5 er utforlengt.

- Det er ikkje tvil om at Ry 5 er i barriere. Den er både ei moglegheit og eit hinder for utviklinga vidare.

Kommunen har no sikt om reduksjon av fartsgrensa på strekka - som eit straks tiltak for å redusere faren for alvorlege ulykker på Ry 5 gjennom sentrum.

Overgang ved Sanden

Ho peikte vidare på krysset

Vil ha badeland, kafé og restaurant på Sanden:

Grimseth: - Vi må tenke stort nok

NAUSTDAL: Naustdølane meiner området rundt Sanden må oppgraderast og utviklast for å gjere Naustdal meir attraktivt.

ELINE KIRKEBO
eline.kirkebo@firda.no

slik at det blir eit yrande liv der nede.

Det presenterte Marit Varpe Kaasen på folkemøte om framtid på Sanden, og det ønsker vi å gjort noko med, sa Kaasen, som la fram forslaget om symjhall.

Badeland med utsikt

Stian Grimseth tok det enda lengre. Han presenterte ideen om Sunnfjord badeland på Sanden.

Å oppgradere sentrum, særleg området kring Sanden, var ein gjengangar hos dei fleste gruppene. Sentrum blei mellem anna skilda som godt, mindre fint, og oppskytt. Samtidig vart Sanden trekt fram som flott - men med eit uforleyst potensial.

- Det som møter oss når vi kjem til Naustdal er ikkje noko fint å sjå på. Vi har eit flott område på Sanden, og det ønsker vi å gjort noko med, sa Kaasen, som la fram forslaget om symjhall.

Dei kring 100 frammette vart delt i tre og fekk i oppgåve å presentere dei viktigaste punkta for å utvikle Naustdal som tettstad.

Å oppgradere sentrum, særleg området kring Sanden, var ein gjengangar hos dei fleste gruppene. Sentrum blei mellem anna skilda som godt, mindre fint, og oppskytt. Samtidig vart Sanden trekt fram som flott - men med eit uforleyst potensial.

- Sanden har kvalitetar som er unike i Sunnfjord. Kapasitet i Fordehøst er sprengd, så kvifor ikkje lage eit badeland her ute - der ein kan ligge å symje både sommar og vinter

- Ein må ikke vere redda for å tote. Ein må tenke stort nok. Forslaget om badeland er heilt genialt. Ja, kvifor ikkje? seier Myklebust.

Dei meiner det er potensial i Naust-

dal til å få folk til å reise eins ærend dit for å eta, så lenge tilbodet er godt nok. Det meiner eitt av problema er at Naustdal har hamna i skuggen av Forde, og at folk tenker at ein ikkje legg mat og fine lokale, meinte Myklebust.

- Det må vere såpass at folk frå Fløre vil stoppe her på vegen til Forde, slyt Juel inn.

Ein kafé eller restaurant ved Sanden, med panorautsikt og god utsikt til fjord og fjell, trur dei ville kunne lokke kunder også frå andre stader enn Naustdal.

- Om maten var god nok, slår Juel fast.

det ikkje er nok med noko middeles.

- Det kan ikkje berra vere ei litte sjappe med stolar der ein kan få litt kaffi og plåsmurt. Det må vere ein plass med skikkelig mat og fine lokale, meinte Myklebust.

- Men det må det 500 kroner i taxi-rekning heim att, slyt Juel inn.

Ein kafé eller restaurant ved Sanden, med panorautsikt og god utsikt til fjord og fjell, trur dei ville kunne lokke kunder også frå andre stader enn Naustdal.

- Om maten var god nok, slår Juel fast.

TETTSTADANALYSEN

■ I 2020 blir Jolster, Forde, Gaular og Naustdal ein kommune - Sunnfjord.

■ Sunnfjord Utvikling og Reisnings- og Rådgivningsrådet PWc har gjennomført dypgående analysar av sterke og svake sider i dei fem tettstadane Bygstad, Sande, Vassenden, Skel og Naustdal.

■ Analysene har blitt lagt fram på folkemøte i dei fem tettstadane.

■ Sist ut var Naustdal.

Sande

Sande

Sande er kommunesenteret i Gauldalen kommune. Sande ligg ved elva Gaula. Det har vore stor auke i folketall dei seinare åra og det er fleire bustadfelt i området. Det er kort avstand til både Bygstad, Førde og Viksdalen.

Tenester og tilbod

Offentlege tenester

Skule og barnehage

- Barne- og ungdomsskule (250 elevar)
- Sande Barnehage - 7 avdelingar (privat)

Helse

- Legesenter (4 stk)
- Helsestasjon
- Fysioterapi (4 stk)
- Tannlege (3-4 stk, privat)
- Sjukeheim

Anna

- Servicetorg
- Bibliotek
- Kyrkje

Privat tenesteyting

Detaljhandel

- Daglegvarehandel
- Bake- og gaveartikler
- Landbruksutstyr

Ubemanna bensinstasjon

Post i butikk

Andre tenester

- Frisørar
- Hotell
- Bilverksted
- Bryggjeri og ølutsal
- Taxi

Lag og organisasjonar

Idrettslag

- Gaular Idrettslag
 - Ca. 600 medlemmer
 - Fotball, volleyball, langrenn, hopp, alpint, klatring, friidrett, svømming, handball, innebandy og squash
- 4H
 - Ideell barne- og ungdomsorganisasjon

Organisasjonar

- Skulemusikk
- Gaular skyttarlag
- Gaular frivilligentral
- Tilflyttarportalen

Arrangement og møteplassar

Arrangement

- Gaularmarknaden

Møteplassar

- Gaularhallen
 - Inkludert treningsenter
- Symjehall – skulen
- Stadion (kunstgras)
- Mjølkerampen kafé
- Sande Kro & Hotell
- Bistro – gatekjøkken

Offentlege tenester

Skule og barnehage

- Barne- og ungdomsskule (250 elevar)
 - Inkludert SFO-ordning etter skuletid
- Sande Barnehage - 7 avdelingar
 - Privat barnehage drevet av Kvinne- og familieforbundet

Helse

- Legesenter (4 stk)
- Helsestasjon
- Fysioterapi (4 stk)
- Tannlege (3-4 stk, privat)
- Sjukeheim

Anna

- Servicetorg
- Bibliotek
 - Ope kvar måndag og ifbm arrangement
- Kyrkle

Privat tenesteyting

Detaljhandel

- Spar
- Doldersum Gaver Klær og Leker
- Desiree's Lappeteknikk
- Aase Landbruk

Ubemanns bensinstasjon

Post i butikk

Andre tenester

- Folk frisør
- Doris Frisør Grøn Salong
- Sande Kro og hotell
- Meka Bilverksted
- Salmon Experience
 - Lakse- og aurefiske, hjortejakt og kurs i fluefiske
- Kværnafossen Bryggjeri og ølutsal
- Sande Taxi

Lag og organisasjonar

Idrettslag

- Gaular Idrettslag
 - Ca. 600 medlemmer
 - Fotball, volleyball, langrenn, hopp, alpinklæring, friidrett, svømming, handball, innebandy og squash
- 4H
 - Ideell barne- og ungdomsorganisasjon
- Kort avstand til alpinanlegg og langrennsstadion
- Sande Helselag

Organisasjonar

- Skulemusikk
- Gaular skyttarlag
- Gaular frivilligsentral
- Sande Røde Kors
- Tilflyttarportalen
 - Nettportal på nett som gir informasjon om bustads- og jobbmuligheter i Gaular

Arrangement og møteplassar

Arrangement

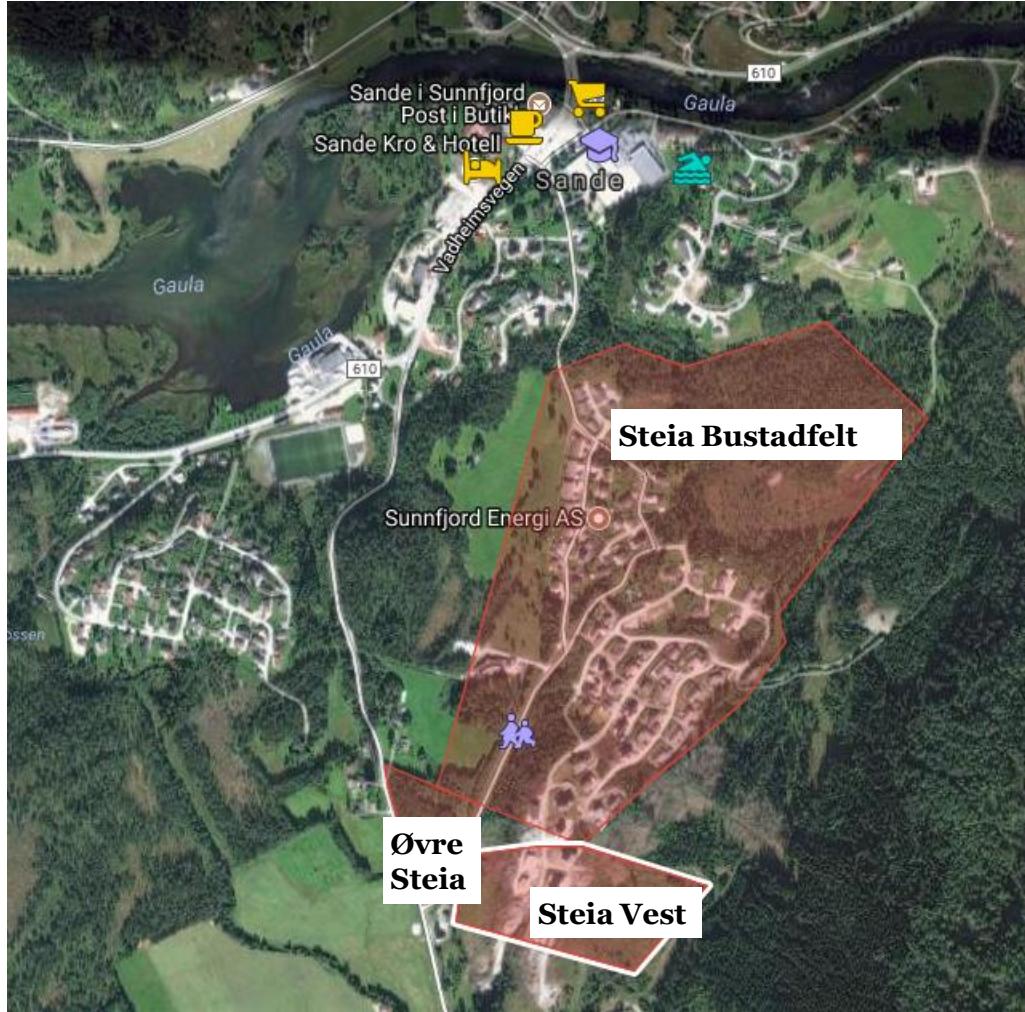
- Gaularmarknaden
 - Ein årleg marknad som er drevet av Gaular Idrettslag og som har vore arrangert i 37 år

Møteplassar

- Gaularhallen
 - Inkludert treningssenter
- Symjehall – skulen
- Stadion (kunstgras)
- Mjølkerampen kafé
- Sande Kro & Hotell
- Bistro – gatekjøkken

Tilgjengeleg bustad- og næringsareal

Kjelde: www.tilflyttarportalen.no

Finn.no (30.10.2017)

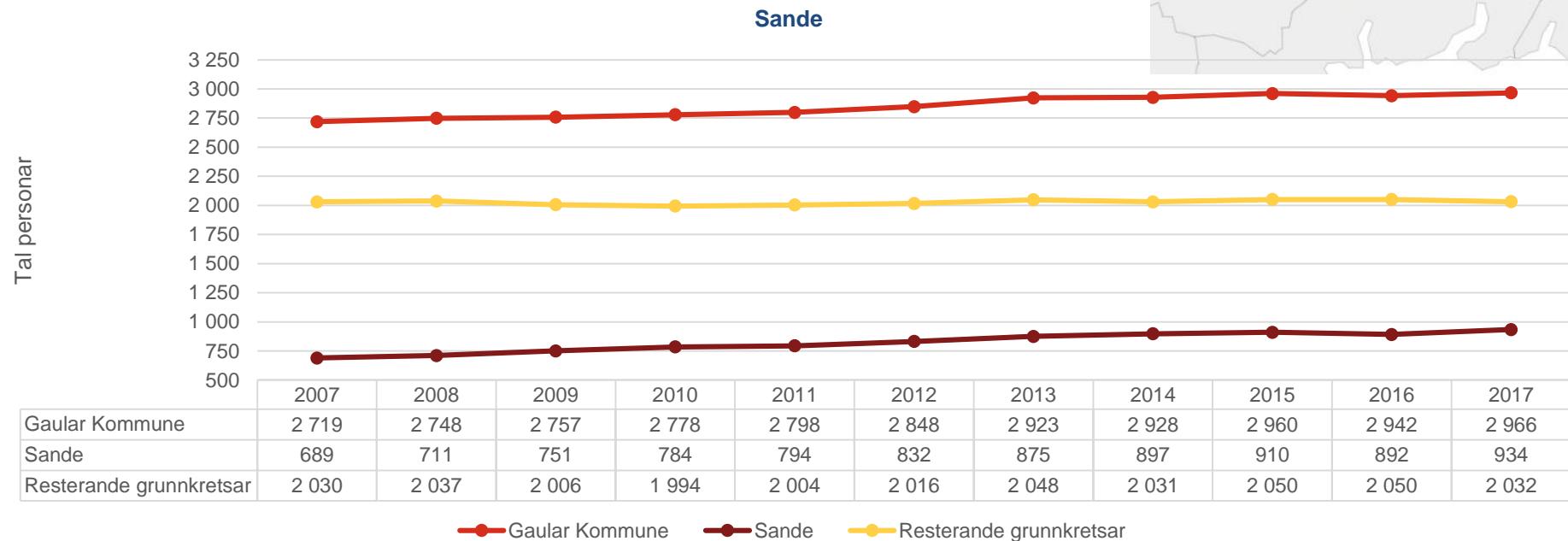
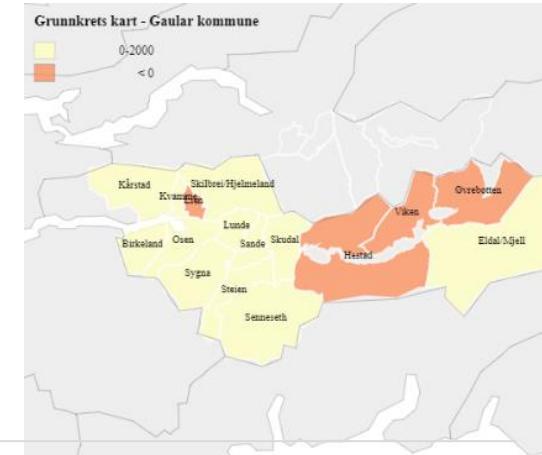
- Ingen tomter tilgjengeleg
- 2 leilegheiter ferdig ila 2018
- 6 einebustadar i rekke (bustadprosjekt, ingen seld)

Tomter

- Kartet viser planlagde bustad og næringsområde.
- Steia bustadfelt, 16 ferdig regulerte tomtar klar for sal
- Steia Vest, nytt bustadfelt regulert for 25 bustadeiningar
- Øvre Steia, bustadfelt under planlegging og førebuing til kommunalt vedtak. Nokre byggjeklare tomtar

Folketalsutvikling i Sande

- Sande er her definert som grunnkretsane Steien og Sande
- Folketalet på Sande utgjer omlag 30% av Gauland Kommune
- Gjennomsnittleg årleg vekst på Sande fra 2007 til 2017 har vore 3,1% mot resterande grunnkretsar som har vore 0,01%
- Gjennomsnittleg årleg vekst i Sunnfjord har vore 0,6% i same periode

Kjelde: Sogn og Fjordane Fylkeskommune

Sande

- Intervju med representantar frå tettstadane

Styrker

- Kompakt sentrum med gåavstand til alle fasilitetar
 - fleire møteplassar innanfor ein liten radius
 - roleg sentrum etter at E39 vart lagt utanom
- Mange ledige og ferdig regulerte bustadomter
- God barnehagedekning
- Mange fritidstilbod ifbm Gaularhallen
- Idrettslag med god økonomi og dugnadsånd. Ansvarlig for arrangementa Storehesten Opp og Gaularmarknaden.
- Kort veg til flyplass og god kommunikasjon mot store norske byar
- Fleire lokale vekstbedrifter som skaper lokale arbeidsplassar
- Godt utbygget helsetilbod

Svakheiter

- Ledige tomter er ikkje godt nok kommunisert
- Treghet i kommunen gjer det vanskeleg å starte lokale nærings- og byggeprosjekt
- Dei ulike møteplassane kunne vært knytt saman i ei enda sterkare sentrumskjerne ved betre utnytting av uteområde. F.eks klatrepark, leikeområde ol.
- Ikkje tilstrekkelege gangveger og belysning i sentrum, samt for høg fartsgrense (har vore planar om å lage miljøgate)
- For dårleg til å kommunisere positive ting som gjerast (bygdedyret) og ein kan bli betre til å bygge opp omdømmet til Sande som ein god plass å bu og arbeide.
- Gaularhallen og kunstgrasbana sin driftsmodell er i dag basert på dugnad. Fungerer godt for brukarane, men det er behov for ei avklaring og formalisering av drifta med kommunen.

Sande

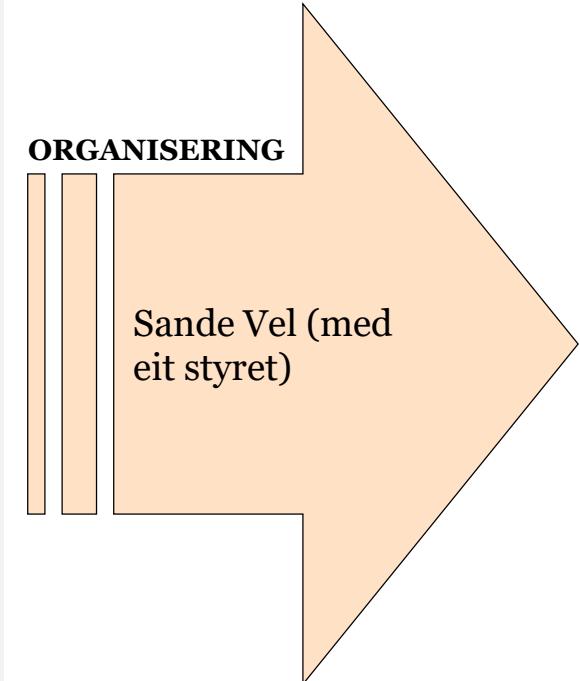
- Innspel frå folkemøte

Tre punkt som dei fleste gruppene nemnde i si oppsummering:

- Gaularvassdraget
 - utvikling av Øyrane
 - Leikeplass, badeplass, bålhytte/gamme
 - jakt og fiske
 - nasjonal turistveg
- Utvikle sentrum og etablere ei miljøgate. Til dømes snevre inn gata slik som i Stryn
- Fleire sentrumsnære leilegheiter

Andre punkt:

- Tilbod til ungdommar – samlingsplass/ungdomsklubb
- Marknadsføring: Flinkare til å marknadsføre digitalt, til dømes tomter.
- Infrastruktur: Rimelige tomter, fortetting av Sande sentrum, lys på gangvegar, utvikle «gamle bensinstasjon tomta», meir næringsareal, trafikkavvikling inkludert skilting og gatelys, informasjonsskilt ved E39 om kva som er på Sande, Sande Fossen – utkikspunkt og rasteplass.
- Kommunikasjon: Nattbuss til Førde og Sande, flybuss, ringbuss med 1 times intervall.
- Gaularhallen: Kommunen må engasjere seg i drifta
- Offentlege tenester: Auke kapasiteten på skulen og oppussing av bygning, vidareutvikle gode offentlege tenester.
- Hydrogenproduksjon knytt til Gaularvassdraget.

Kritiske suksessfaktorar

- Fullmakter
- Midlar

Sande

- artikkel Firda før folkemøte

PÅ KAFE: F.v. Anne Karin Folkestad, Oddbjørg Hjelmeland og Amal Rahhal møttest på den populære kaféen Mjølkerampen på Sande. Dei meiner eit rolegare sentrum har skapt meir folketilv.

ALLE FOTO: IVAR BRUVIK SÆTRE

Sande og Gaular har hatt ei folketalsutvikling som gledar dei siste åra

Meir levande sentrum utan trafikk

GAULAR: Fleire møteplassar og rolegare sentrum er ein styrke for Sande si utvikling, viser ny rapport. Det er desse kafédamene einige i.

IVAR BRUVIK SÆTRE

- Herleg! Slik skildrar Oddbjørg, Amal, Doris og Anne Karin eit E39-fritt Sande sentrum. Dei meiner mindre trafikkstøy og meir urbane opningstider

har gjort sentrum meir levande siste åra.

På tår har Sande fått nesten 300 fleire innbyggjarar, og står for så godt som all folketalsvekst til Gaular kommune.

- Rimelege tomtar, god barnehagedekning, kort avstand

til Førde, ikkje for tettbygd, Gaularhallen på Sande, der tettstaden si utvikling og framtid blir tema.

Sunnfjord Næringsutvikling og revisjons- og rådgjevingsselskapet PwC har gjennomført djuptgående analysar av Sande og dei fire andre tettstadane rundt Førde.

Dei kjem fram til det same som kafégiengen, pluss fleire Sande-strykar: mange fritidstilbod, idrettslag med god økonomi og dugnadsånd, kort veg til flyplass, godt helsetilbod og fleire lokale veksbedrifter.

Kommende tysdag klokka 18 er det folkemøte og debatt i Gaularhallen på Sande, der tettstaden si utvikling og framtid blir tema.

- **Viktig med billig bustad**

Ein som har sørga for mykje av nybygginga på Sande er Arne Aarbergsbotten, som både er

grunneigar og utbygger. Saman med Asle Hillestad eig han store område på Steia like over sentrum via selskapet deira Vest Egedom AS.

I Steiafeltet har dei siste åra sett ei rekke tomtar og ferdige bustader. Og Aarbergsbotten har planane klare for vidare utbygging.

- 2018 ser ut til å bli eit veldig hektisk år. Det er enorm pågang etter hus her no, seier Aarbergsbotten.

Entreprenøren meiner bille-

Sande dei siste ti åra.

- Viss ein ikkje tenker på ungdommen, og at dei har moglegheit til å kjope bustad, så stoppar utviklinga. Det er enormt stor forskjell på prisane her og til domes Naustdal, seier han.

For at Sande skal halde fram å vekse, meiner Aarbergsbotten at bustadane må halde seg rimelege og tilboda må bli verande de på Sande.

- Den store skrekken er jo at alt blir flytta til Førde ved kommunesamslæringa. Vi har tannlegekontor, to frisørslongar, rådhus, mykje bra tilbod.

POPULÆRT OMRÅDE: I Steiafeltet har entreprenør Aarbergsbotten bygd nye bustader i høgt tempo. Saman med Asle

HOTELLEIGAREN: Per Kapstad er glad for all busettinga som skjer på Sande. Men han ser betringspotensiale i sentrum. (Foto: Ivar

Mellom annan meiner han at

gått hardt ut mot å legge E39

utanfor Sande, og har klaga på mangelfull skilting til Sande frå europavegen.

- Sommertrafikken i fjor var den beste nokon sinne, men det har mest med ei generell auke i turisme å gjere. Det vi merkar på hausten og no, er at drop-in-trafikken er vekke.

Men seier trafikken kom seg då nye skilt kom opp like før pinse i fjor.

- Men det trengst enno eit skikkeleg informasjonsskilt om Sande, anten Nistadkrysset eller Sandefossen, seier han.

Gaulværingane med klar tale på folkemøte:

Vil ha miljøgate og leilegheiter i sentrum

GAULAR: Sande er tettstaden med best folkevekst i Sunnfjord, men korleis skal den halde fram? Miljøgate i sentrum, aktivitetspark på Øyrane og sentrumsnære leilegheiter, meiner gaulværingane.

IVAR BRUVIK SÆTRE
ivar.sætre@media.no

- Sande har reist seg som ein fugl foniks etter at bensinstasjonen brann ned.

Det gaul Jarl Tyssekvam ut til 120 frammøtere i Gaularhallen på tysdag. Det var folkemøte, og temaet var undersøkinga som PwC og Sunnfjord Utvikling har gjort av tettstaden Sande i sin utvikling og framtid.

Folket kom med idear til tiltak, og tendensene var klare: gaulværingane vil ha sentrumsutvikling med miljøgate, leilegheiter og aktivitet på Øyrane.

No skal desse ideane takast med i arbeidet mot storkommunen Sunnfjord.

Flytt helm etter 12 år

På ti år har nesten 300 flytta til Sande. Folketalet har vaks med over tre prosent kvart år, samanlikna med 1,3 prosent i Firda. Ein av Sande-tiflyttarane er Kristine Folland (35), som tok tuen på folkemøtet.

- Forst og fremst ville tilbake til familien. Og så er det mange spennande jobbar her. Dei verdiane eg er vaksen opp med, vil ei vidareføre til min eigen familie. Det er mykje kjekke folk og god dugnadsand her, som får til ting i lag, seier Folland.

Ho flytta heim igjen til Sande etter 12 år i Oslo, Bergen, Australia og København, bur no på Sande med mann og tre born, og har jobb i Framtidsrådet. Det var mykje som skjedde med bygda medan Folland var vek.

- Sjå på kor mange utanførm som har flytta hit. Det er ikkje utan grunn. Slik var det ikkje då eg vaks opp. Vi har fått Mjelkemønster med Siv Helen Tufte, som er med å utvikle møteplassar som gjer det kjekkare å vere her. Gaularhallen har enormt mykje å seie også, og gir eit heilt anna fritidslivet, nemner Folland mellom anna.

Inneleigars i mastet snaka Ole John Østenstad om status i arbeidet med storkommunen. Han er prosjektleiar for reformarbeidet. Østenstad understrekar koriktig det blir for stor

SAKA

- 2020 blir Jelster, Ferde, Gaular og Naustdal ein kommune - Sunnfjord kommune.
- Sunnfjord Utvikling og Revisjons- og rådgjevingsselskap PwC har gjennomførte djupgående analysar av stedsutviklinga i dei fire tettstadane Bygstad, Sande, Vassenden, Skål og Naustdal.
- Analysane skal leggast fram på folkemøte. Det første var Sande 30. januar.
- Det andre folkemøtet går slik:
- 1. februar Bygstad
- 2. februar Vassenden
- 8. februar Vassenden
- 15. februar Naustdal

Kommunen i Sande og dei andre tettstadane veks.

Tre idear gikk igjen

Etter at Jan Flolo i PwC hadde presentert analysen av Sande, stod idémyldring på programmet. Dei frammøtere blei utfordra til å komme opp med konkrete tiltak som kunne utvikle Sande.

Tre ting gikk igjen. Det første var å nyte Øyrane og sikre området mot elverosjon. Det blei foreslått klatrepark, leilegheiter, bålplass eller til og med konserterarena. Kroesigar Per Kapstad meinte dette tiltaket harast, ettersom elva er godt i gang med å grave vakk messe frå Øyrane.

Den neste populære ideen var miljøgate gjennom sentrum, med redusert fartsgrense og innseivra veg. Nummer tre var sentrumsnære leilegheiter, slik som har dukka opp i nyt bygget til Jarl Tyssekvam.

Sande har reist seg

Etter idémyldringa på folkemøtet, tok Jarl Tyssekvam ordet og minnte om kor viktig det er at private personar og bedrifter er med på laget. Tyssekvam ville ikkje ta ikkje imot mikrofon, men gaula i staden ut i salen.

- Vi har det så inn i helskiva bra her! På ti år har vi gått frå 625 til nesten 1000 innbyggjarar. Kvifor har 300 flytta hit?

Det kan ikkje vere på grunn av idrettshallen, E39 gjennom sentrum eller for dårleg lyssetting i turleyper, sa Tyssekvam og følgde opp:

- Det er ein rimelig og trivelig plass å bu. Du har arbeidsmarknad med kort veg til Firda, Dale og industri i Høyanger. Vi har god skule med plass til elevar og barnehage. Det vi manglar er ei fortetting av sentrum. Vi treng flerleie leilegheiter, og det må finnast mogleger for å skape små private arbeidsplassar.

PRESENTERTE IDEAR: Kvart bord blei utfordra til å komme med idear til utviklingsfremjande tiltak på Sande. Her får Kristine Folland ordet. Til venstre sit Erik Folland.

ALLE FOTO: IVAR BRUVIK SÆTRE

Tyssekvam minnade om mata med Statens vegvesen for 25 år sidan, der ein lurtre på E39 skulle gjere når E39 skulle leggast utanom.

- Det skulle bli grufult og forferdelig. Men ting har ikkje vore så bra her som no. Sande har reist seg som ein fugl foniks etter at bensinstasjonen brann ned.

Når lurtre folk set seg saman og finn ut av ein ide, kan det vere kimen til ein god plan. Organiseringa far andre ta seg av. Om ideen blir sidd og ein treff med administrasjonen, kan det gå av seg sjølv.

Men kva no?
Kristine Folland og andre i sa-

len var opptatt av at engasjementet ikkje skal dabbe av.

- Det viktigaste no er at dette blir følt opp vidare. Så vi ikkje berre sit her og kjem med idear, men at Sunnfjord utvikling kan skaffe midlar og beslutningsmyndighet etter kvart, seier Folland.

Skal vere konkret

Deretter blir det Sunnfjord Ut-

viking eller storkommunen som skal gjennomføre tiltaka.

- Vi kjem til å komme med forslag på organisering, og vi kjem til å vere veldig konkret. Heldigvis er Ole John Østenstad er innforstått med vår tememøte. Så det blir ikkje med praten.

Sanne-Gundersen er nøg-

ENGASJERT: Jarl Tyssekvam var blant flere engasjerte gaulværingar som tok ordet under folkemøtet tysdag.

FOLKSAMT: Rundt 120 møtte i Gaularhallen på ein tysdag kveld.

Viksdalen,

Vevring

eller

Firda

sentrum er med i analy-

sen.

- Det kan vere at vi utvidar,

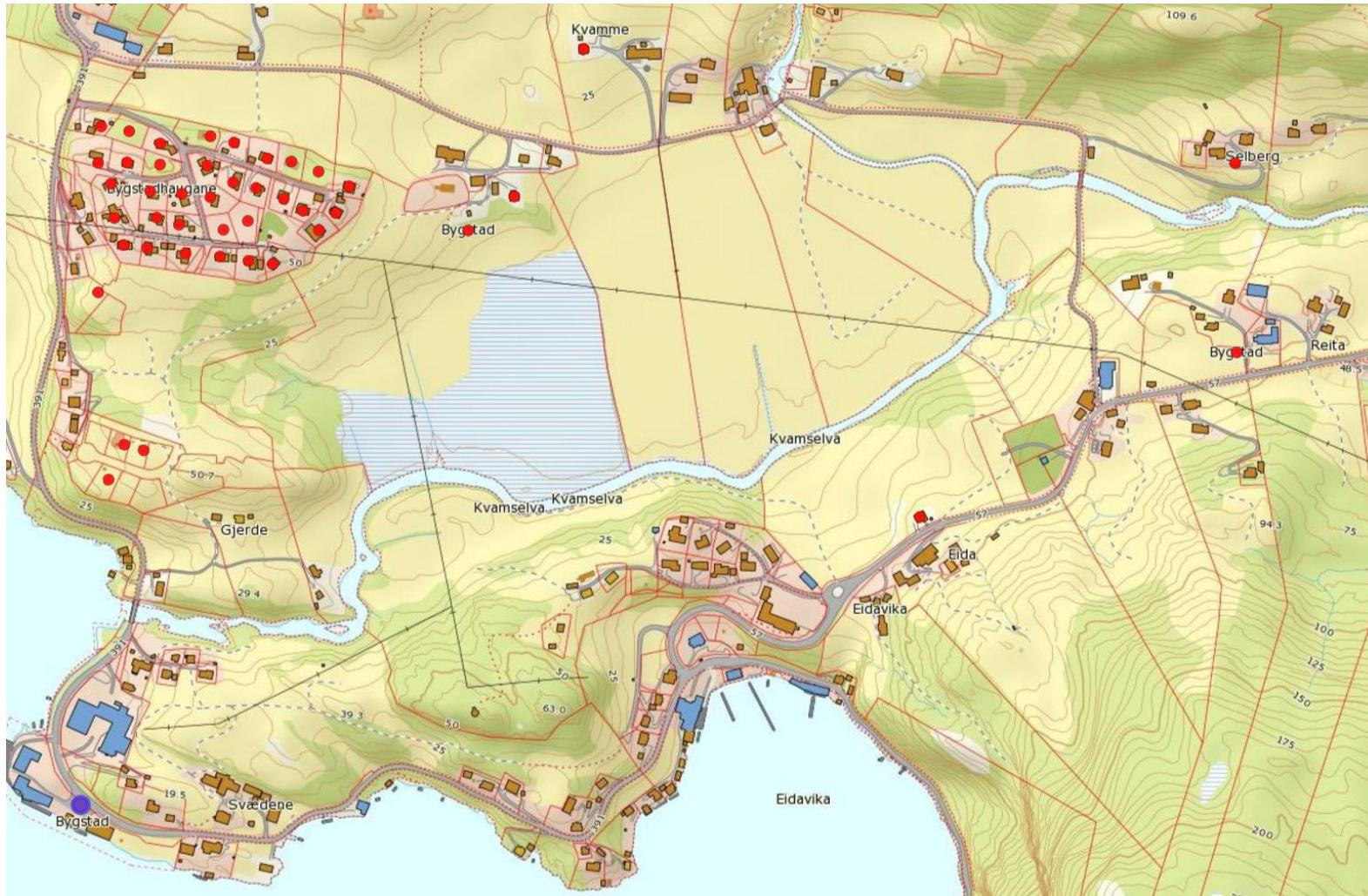
og se på desse stadene også.

Bygstad

Bygstad

Tettstaden ligg innerst i Dalsfjorden, ca. 20 km frå Førde. Bygstad er kjent for sin vakre natur ved utløpet av Gaular vassdraget, fjorden og fjellet Kvamhesten (Storehesten). Kvart år kjem det besökande frå heile verden. I tillegg ligg Nord-Europa si eldste laksetrapp i Osen

Tenester og tilbod

Offentlege tenester

Skule og barnehage

- Barneskule (100 elevar)
- Bygstad Barnehage (5 avdelingar)

Helse

- Tenestene er lokalisert på Sande og i Førde

Anna

- Bygstad Kyrkje
- Flyplass
- Cruise kai

Privat tenesteyting

Detaljhandel

- Spar butikk
- Nærbutikk Bygstad

Ubemannana bensinstasjon

Post i butikk

Bank i butikk

Andre tenester

- Bilverkstad
- Servering & Pub
- Catering
- Kultur arrangement
- Overnatting

Lag og organisasjonar

Idrettslag

- Gaular Idrettslag
 - Ca. 600 medlemmer
 - Fotball, volleyball, langrenn, hopp, alpinklasse, klatring og friidrett.

Organisasjonar

- Gaular Klatrekubb
- 4H
- Gaular spelemannslag
- Byggstad ungdomslag
- Indremisjonen
- Båtklubben
- Bygstad Helselag
- Bygstad Bras
- Byggstad kvinne og familieforbund

Arrangement og møteplassar

Arrangement

- Gaularspelet
- Storehesten Opp

Møteplassar

- Nærbutikken og Spar butikken
- Skulen
- Samfunnshuset

Offentlege tenester

Skule og barnehage

- Barneskule (100 elevar)
 - SFO-ordning etter skuletid. Arbeider med å utvida opningstidene i sommarferien.
- Bygstad Barnehage - 5 avdelingar
 - Kommunal barnehage. Opningstider er 07:00 til 16:30.

Helse

- Alle tenestene er lokalisert på Sande.

Anna

- Bygstad Kyrkje
- Flyplass på Bringeland
- Cruise kai med 4 anløp i 2017. Planlagt 5 anløp i 2018.

Privat tenesteyting

Detaljhandel

- Spar butikk
- Nærbutikk Bygstad

Ubemannata bensinstasjon

Post i butikk

Andre tenester

- Dalsfjorden Bil og Motor
- Haugsbø Bil og Karosseri
- Mitt Lille Kjøkken
- Overnatting og arrangement
 - Villa Åmot
 - Nysna Gard
 - Rytne Gard
 - Tønna Servering & Pub
 - Kårstad Gard
- Båtutleige + fiskebutikk
 - Laksefiske + overnatting
 - Leirvik Gard
 - Osen Gard
 - Overnatting
 - Bygstad Camping Sveen
 - Bygstad Båtutleige (www.Dalsfjord.info)

Lag og organisasjonar

Idrettslag

- Gaular Idrettslag
 - Ca. 600 medlemmer
 - Fotball, volleyball, langrenn, hopp, alpint, klatring, friidrett, svømming, handball, innebandy og squash
- 4H
 - Ideell barne- og ungdomsorganisasjon
- Kort avstand til Langeland Ski- og Fritidssenter
- Bygstad Helselag (turar for ungdom)
- Bygstad Kvinne og Familieforum (spinning, yoga, dame- og herretrim)

Organisasjonar

- Gaular Spelemannslag
- Gaular Klatrekubb
- Bygstad Ungdomslag
- www.tilflyttarportalen.no
 - Nettportal på nett som gir informasjon om bustads- og jobbmuligheter i Gaular

Arrangement og møteplassar

Arrangement

- Gaularspelet
- Storehesten Opp
- Ulike konserter og forestillingar i regi av private aktørar (Tønna, Villa Åmot, mv)

Møteplassar

- Nærbutikken og Spar butikken
- Skulen – ballbinge og klatrepark (Apejungel)
- Samfunnshuset
- Gaularhallen
- Båthavn

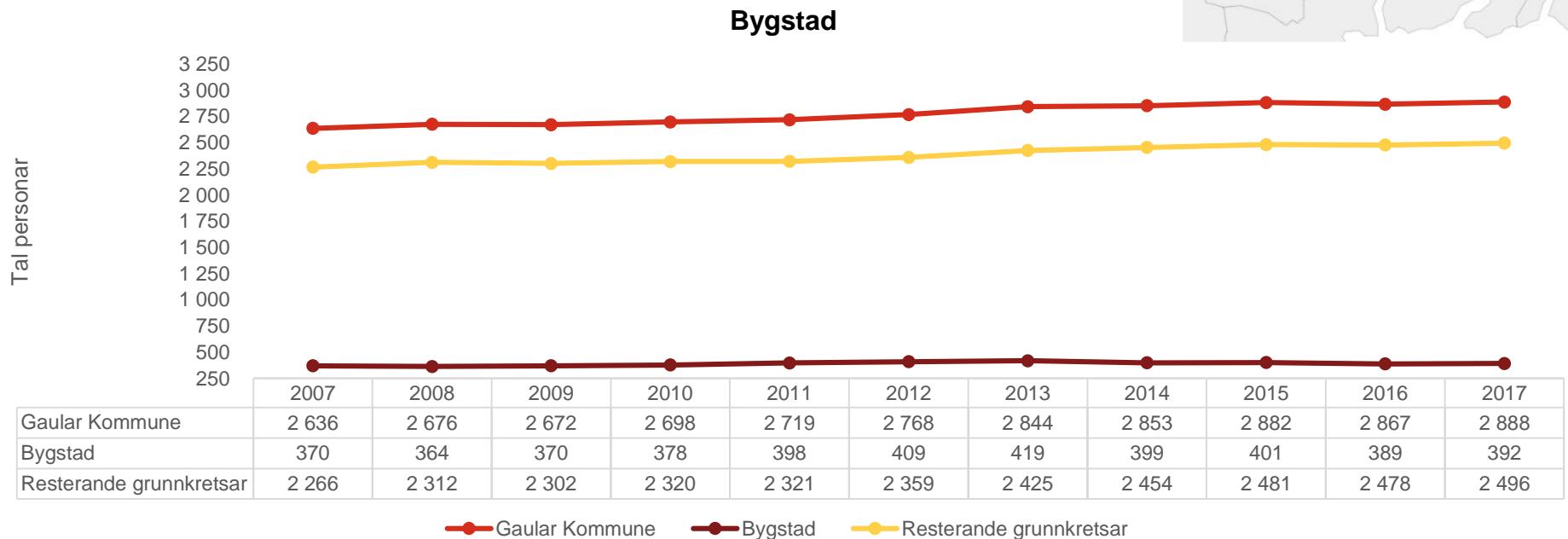
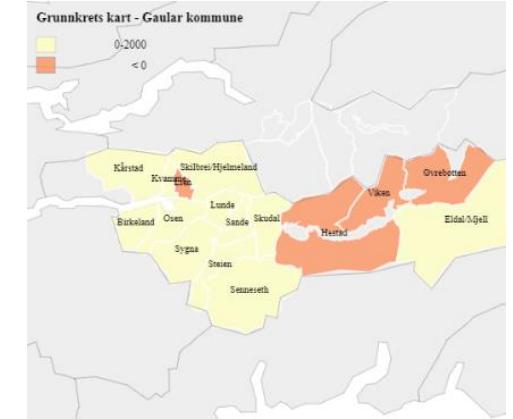
Tilgjengeleg bustad- og næringsareal

Kjelde: www.tilflyttarportalen.no

Folketalsutvikling i tettstaden

- Bygstad er her definert som grunnkretsane Kvamme og Kårstad
- Folketalet i Bygstad utgjer om lag 15% av Gauldal Kommune, men i Bygstad skulekrins bur 38% av innbyggjarane i Gauldal.
- Gjennomsnittleg årleg vekst i Bygstad fra 2007 til 2017 har vore 0,6% mot resterande grunnkretsar som har vore 1,0%
- Gjennomsnittleg årleg vekst i Sunnfjord har vore 0,6% i same periode

Kjelde: Sogn og Fjordane Fylkeskommune

Bygstad

- Intervju med representantar frå tettstadane

Styrker

- God skule og barnehage som er samla
- God dugnadsånd
- Fjorden og elva (eldste laksetrapp i Nord-Europa)
- Gjestehamn og fisketurister
- Cruisekai + 10.000 overnattingsdøgn
- High End tilbod for turistar
- Flyplassen
- Langeland Ski- og Fritidssenter
- Nærleik til Førde, Sande og Dale
- Ledige tomter ved fjord og fjell
- Natur og turopplevelingar
- Storehesten Opp og Laukelandsfossen
- Arrangement (musikk og kultur)
- Osen Stadion (grasbane)

Utfordringar

- Tre senter - ikkje eitt kompakt senter. Bustadbygging er spreidd rundt.
- Behov for betre infrastruktur: Bygstad - Førde (fylkesveg 57), samt lys og gangveg lokalt i området.
- Manglar dei daglege møteplassane og moglegheita til «søndagsmiddagen».
- Manglar kunstgrasbane, men arbeider med prosjektet
- Utvikle fleire møteplasser ved fjorden
- Relativt tynt næringsliv
- Kan bli betre på marknadsføring av tilbod og tomter
- Manglar tilbod av leilegheiter (både sal og utleige)

Bygstad

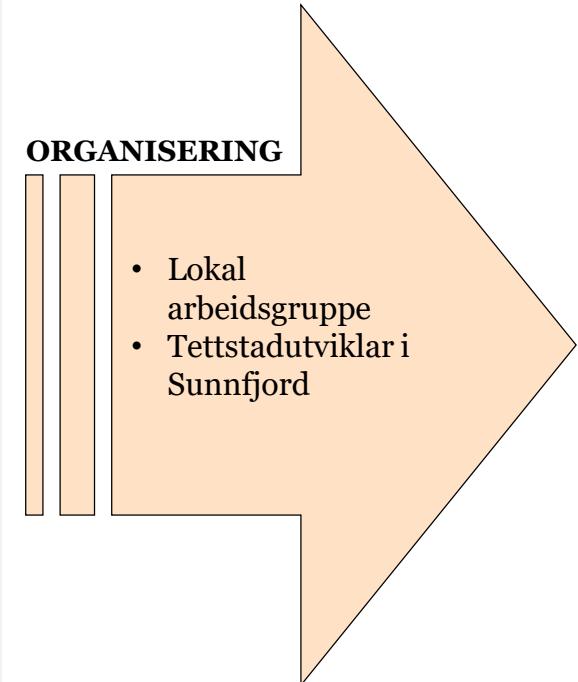
- Innspel frå folkemøte

Tre punkt som dei fleste gruppene nemnde i si oppsummering:

- God infrastruktur: Ny riksvei, gang og sykkelveg
- Fleire bustader: Rekkehus og leilegheiter, ferdigstille reguleringsplanane på Bygstadhaugane.
- Utvikle samlingsplassar og knyte desse saman med gangvegar: Skulen, Vikja og Svea

Andre punkt nemnt

- Idrettsbane på skolen
- Idrettshall
- Utvikle området rundt skulen og barnehagen
 - turløype og leikeplassar
 - gangveg til Vikja med gatelys
 - informasjon til turistar
- Bustader
 - tomter: Fokus på å holde det nære sentrum slik at det skaper liv.
 - leiligheter: «Sveabryggja» og «Gamle Meieriet»
- Bru: Inkludere Bjørvika
- Kulturleder: kulturskule og arrangement
- Kafe
- Tilrettelagt eldrebustader i sentrum
- Utkikkspunkt, dagsturhytter, vannsport senter, ekstrem sport, hotell, Gondol Storehesten, båtturisme, Vikingfjorden – starte prosjektet på nytt

Kritiske suksessfaktorar

- Må være offentlege midlar
- Involvere ungdom i arbeidet
- Informasjonsdeling
- Legge til rette for private investorar

Bygstad

- artikkel Firda før folkemøte

FIRDA

Torsdag 1. februar 2018

NYHEITER

9

TETTSTADANE UNDER LUPA

I DAG: BYGSTAD

BYGD MED KVALITETAR: - Vi er stolte av bygda vår. Bygstad har mange mogleigheter, seier Olav Birkeland.

Meiner Bygstad har kvalitetane

- Er ein uslipt juvel

GAULAR: - Bygstad har kvalitetane. Det handlar eigentleg berre om å få det til å løsne, seier Olav Birkeland.

HELGE JOHNSEN
helge.johnsen@firda.no

Torsdag er det folkemøte om Sunnfjord Næringsutvikling sin tettstadsrapport.

Spar-kjøpmannen og drivkrafta bak utestaden «Tønna» har tru på framtida for Bygstad, tettstaden der folk gjerne har følt at dei kom i skuggen av kommunenesenteret Sande, og som opplevde tung motgang då meieriet var lagt ned og Sunnfjord Sag gjekk konkurs, og ti-tals arbeidsplassar vart borte.

Mehr attraktiv

Målet med rapporten Sunnfjord næringsutvikling har laga, er å finne måtar der Naustdal, Sande, Bygstad, Skei og Vassenden kan bidra til å gjere den nye storkommunen til ein meir attraktiv bu- og arbeidsregion. For Bygstsads del, peikar rapporten på ei rekke sterke sider, som god skule og barnehage,

fjorden og elva, og nærlieken til flyplassen og til Førde, Sande og Dale. Men utfordringane er minst like mange: Bygstad har eigentleg tre senter. Vegen mot Førde er dårlig, og bussambanda elendige. Næringslivet er etter måten tynt, og marknadsføringa av tilbod og tomter kan bli betre.

I

tåret 2007-17

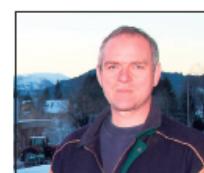
har den gjennomsnittlege årlege veksten i Bygstad vore mindre enn i resten av grunnkrinsane i Gaula-

Diskusjonsmøte

- Ein uslipt juvel, sa Jan Flø i rådgivningselskapet PwC til Firda, då rapporten med karakterbøkene til dei fem tettstadane vart lagt fram. Torsdag får folk i Bygstad heve til å diskutere korleis ein kan utvikle tettstaden og gi den eit loft.

Olav Birkeland nikkar til karakteristikkene «uslipt juvel»:

- Den kan eg sluttet meg til. Vi har nybygd skule, vi har ein heilt oppgradert og påbygd barnehage, og dei er vedteke bygging av idrettshall. I tillegg har vi masse tomter, både i Vikja, på Bygstadhaugane og på Espeland. Eg tykkjer godt at Førde kan peike på desse tomtomologlegheten og bidra til at folk

OPTIMIST: Karstein Yndestad.

buset seg her, når vi likevel skal bli éin kommune. Dét burde etter mi meining vere heilt naturleg, i staden for at folk i Førde må bygge i krokar og krar for å komme innanfor ei kommunegrens som forsvarn, seier han.

- Vi meiner ikkje å sutre, men vi såg ei negativ utvikling etter at meieriet og saga vart lagt ned, og vi kom også på etterskot domi bustadbygginga i Gaula i lang tid vart konsentrert til Sande, seier Birkeland.

I dag meiner han potensiølet veldig god. Det er ein fantastisk plass å bu på. Eg ser ikkje noko negativ utvikling. Vi ligg veldig sentralt til, fredeleg og landleg, og eg opplever ikkje lenger at det er feidar og surmuling mot Sande, seier han.

Stolte av bygda

- Vi er stolte av bygda vår, av dugnadsånda her, og av tilboda som finst. Folk støttar opp un-

der bedehusmiljøet og laga. Sjølv har eg nyleg investert ein million kroner i butikken min. Det kunne eg gjere fordi folk brukar han.

- Men har de vore mindre offensive enn folk på Sande?

- Vi har vanta på at kommunen skulle engasjere seg. Tomtene på Bygstadhaugane har alle kvalitetar, men dei har kansje vore litt for dyre.

- Kanskje de har hatt eit aldri så lite Sande-kompleks?

- Det kan vere. Det er godt mogleg at vi er litt misunnelege på dei. Dei har vore flinke, seier Olav Birkeland.

Optimist

Karstein Yndestad, dagleg leiar ved Yndestad Mekaniske, ser optimistisk på framtida for bygda si.

- Situasjonen for Bygstad er veldig god. Det er ein fantastisk plass å bu på. Eg ser ikkje noko negativ utvikling. Vi ligg veldig sentralt til, fredeleg og landleg, og eg opplever ikkje lenger at det er feidar og surmuling mot Sande, seier han.

- Kva kan Bygstad gjøre sjølv for å kome meir på offensiven?

- Det er ikkje lett å svare på. Kunne nokon starta opp ei be-

SAKA

■ I 2020 blir Jelster, Førde, Gaular og Naustdal ein kommune - Sunnfjord kommune.

■ Sunnfjord Utvikling og Revivals- og rådgivningselskap PwC har gjennomført djuptgående analysar av sterke og svake sider i dei fem tettstadane Bygstad, Sande, Vassenden, Skei og Naustdal.

■ Analysane skal leggast fram på folkemøte. Det førstes var på Sande 30. januar.

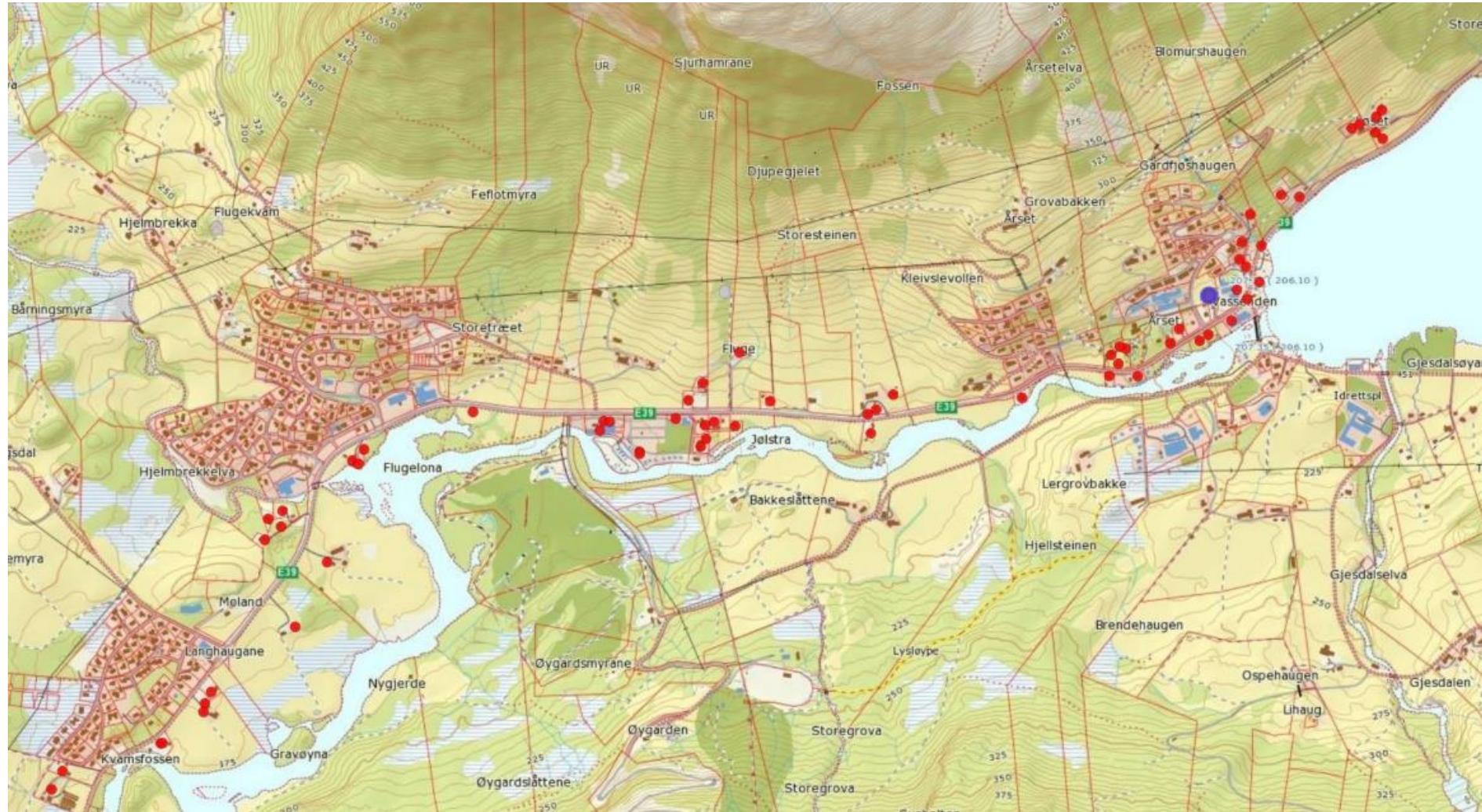
■ Det andre folkemøta går slik:

- 1. februar Bygstad.
- 7. februar Vassenden
- 8. februar Skei
- 15. februar Naustdal

Vassenden

Vassenden

Vassenden er tettstaden ved utløpet av Jølstravatnet. E39 går på nordsida av Jølstravatnet, mens fylkesvegen går på sørsida.

Tenester og tilbod

Offentlege tenester

Skule og barnehage

- Barne- og ungdomsskule (300 elevar)
- Langhaugane Barnehage (6 avdelingar)
- Vassenden Barnehage (3 avdelingar)

Helse

- Helsestasjon
- Omsorgsbustad (tilsvara sjukeheim)

Anna

- Kyrkje

Privat tenesteyting

Detaljhandel

- Daglegvarehandel

Bensinstasjon med gatekjøkken

Post i butikk

Bank i butikk

Andre tenester

- Frisør- og skjønnhetssalonger
- Treningsenter

Lag og organisasjonar

Idrettslag

- Jølster IL
- Jølster Skisenter
- Sunnfjord Golfklubb
- Jølster Rafting (AS)

Organisasjonar

- Vassenden Skulemusikk
- 4H
- Kulturskule
- Vassenden 2025
- Jølster Jazzklubb
- Jølster Musikklag
- Jølster Jakt og fiskelag
- Norsk Fiskesenter

Arrangement og møteplassar

Arrangement

- Jølster Marathon
- Fjordamattunet

Møteplassar

- Vassenden fotballbane
- Jølstramuseet – kafé og museum
- Jølstraholmen – Kafé og Løa

Offentlege tenester

Skule og barnehage

- Barne- og ungdomsskule (300 elevar)
- Langhaugane Barnehage (6 avdelingar)
 - Barnehagen er bygd med overkapasitet for å være i stand til å møte vekst
- Vassenden Barnehage (3 avdelingar)

Helse

- Helsestasjon
- Omsorgsbustad

Anna

- Kyrkje

Privat tenesteyting

Detaljhandel

- Spar Jølstraholmen
- Coop Marknad Vassenden
- Golfbutikk
- Jølster Bygg

Bensinstasjon med gatekjøkken

Post i butikk

Bank i butikk

Andre tenester

- Floke Frisør
- Eikås Frisør
- Clinique Rosa
- Treningssenter

Det er elles ei rekke små og mellomstore bedrifter innan reiseliv, bygg og anlegg og servicenæringane".

Organisasjonar/Arrangement

Organisasjonar

- Vassenden Skulemusikk
- 4H
- Kulturskule
- Vassenden 2025
 - Organisasjon som arbeider for å utvikle Vassenden som tettstad
- Jølster Jazzklubb
- Jølster Musikklag
- Jølster Jakt og fiskelag
- Norsk Fiskesenter
 - Guida fisking
- Campingplasser
 - Jølstraholmen, Solrenning og Jølvassbu
- Gjesthalla Ungdomshus
- Multisportshall ifbm skisenteret

Arrangement

- Jølster Marathon
- Fjordamattunet

Lag/møteplassar

Idrettslag

- Jølster IL
 - Alpint, barneidrett, fotball, friidrett, handbak, handball, langrenn, spinning, volleyball, Jølster Maraton og vektløfting
- Jølster Skisenter
 - Skianlegg med preparerte alpine-, tur- og langrennsløyper.
- Sunnfjord Golfklubb
 - Golfbane, driving range, butikk og golfkurs
- Jølster Rafting
- Jølster Løypelag
- Jølster Ungdomslag

Møteplassar

- Vassenden fotballbane
- Jølstramuseet – kafé og museum
- Jølstraholmen – Kafé og Løa

Tilgjengeleg bustad- og næringsareal

Finn.no per 30.10.2017

- Jokvihogen 12 tomter –(8 selde)
- Jokvikhogen 2 mannsbustad (nytt prosjekt)
- Jokvikhogen 4 mannsbustad – 3 stk (1 seld)
- 1 halvdel av tomannsbustad (januar 2018)
- 1 einebustad i rekke – nytt prosjekt med 6 einingar (5 selde)
- Langhogane tomannsbustad – ferdig mars/april 2018.
- Bøafeltet – 2 stk firemannsbustader (5 av 8 er selde)
- 2 brukte einebustader

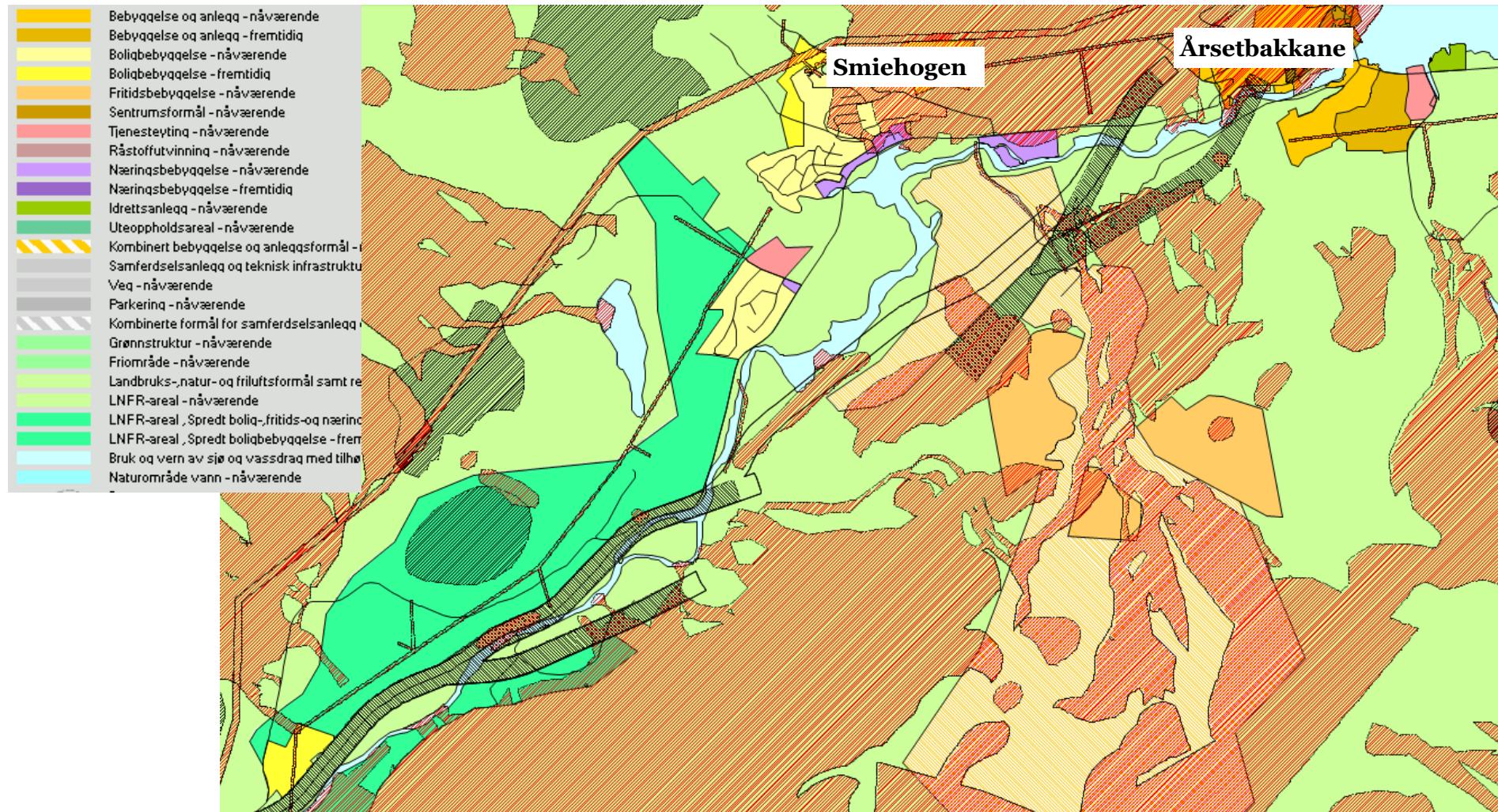
Tomter (sjå bilde neste slide)

- Smiehogen
 - Varsla oppstart av detaljregulering for tomteutbygging (40-50 tomter)
- Årsetbakkane
 - Ferdig regulerte tomtar, men som er på vent grunna avklaring knytt til E39 (150 tomter)

Næringsareal

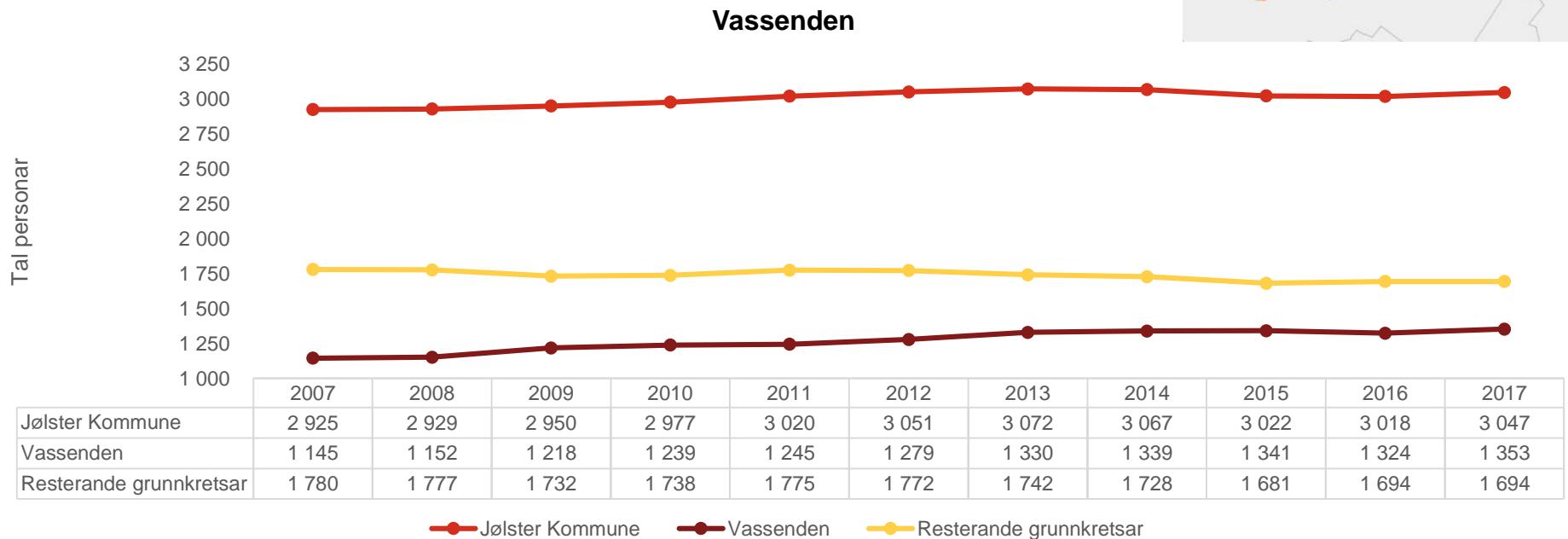
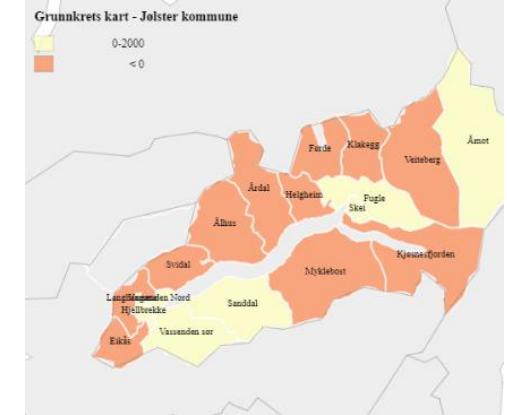
- Næringsareal på Moskog
- Tilgjengelege kontorlokale

Tilgjengeleg bustad- og næringsareal

Folketalsutvikling i tettstaden

- Vassenden er her definert som grunnkretsane Langhaugane, Hjellbrekke, Vassenden nord og Vassenden sør
- Folketalet på Vassenden utgjer om lag 45% av Jølster Kommune
- Gjennomsnittleg årleg vekst på Vassenden fra 2007 til 2017 har vore 1,7% mot resterande grunnkretsar som har vore -0,5%
- Gjennomsnittleg årleg vekst i Sunnfjord har vore 0,6% i same periode

Kjelde: Sogn og Fjordane Fylkeskommune

Vassenden

- Intervju med representantar frå tettstadane

Styrker

- Kort avstand til Førde
 - er ein satellitt for Førde i forhold til bustader
- Natur og rekreasjonsområder nære der folk bur
 - aktivitetsbaserte tilbod både vinter og sommar
 - fjell for alle ferdigheter
- God kapasitet for skule (vedtatt, men ikkje avklart) og barnehage som ligger til rette for vekst
- Jølster 365 – reiselivssatsing
- Industriområde på Moskog

Svakheiter

- Manglande bustadtomter
- Delt og spreidd sentrum
- Dårleg kollektiv tilbod utanom arbeidstid
- Manglar naturlege møteplasser
- Manglar fasilitet for å samle kultur- og idrettsaktiviteter (for eksempel fleirbrukskall)
- Uavklart E39-trasé

Vassenden

- Innspel frå folkemøte

Tre punkt som dei fleste gruppene nemnde i si oppsummering:

- Bustader for «alle fasar i livet» (førstegongs, etablerte og eldre) og tilrettelegging frå kommunen.
- Avklaring av trase for E39.
- Idrettshall

Andre punkt nemnt

- Fokus på å være ein god plass å bu
 - aktivitetstilbod til barn, skuletilbod, leikeplassar, mv.
 - tilbod på fritida gjennom lag og organisasjonar
 - idrettsplass, dvs ikkje fotballbane. Legge til rette for anna type aktivitet. Til dømes skøytebane.
- Turisme og næring
- Båthamn med molo og friområde med badeplassar
- Møteplassar på Vassenden Utvikle Vassenden med møteplass
- Marknadsføring – flinkare på omdømebygging og unngå negative kommentarar på Facebook.
- Offentleg toalett må være tilgjengeleg - opne toalettet på Vassenden
- Vidareutvikle gode skular med uteareal for leik og aktivitetar
- Sikre areal for sentrumsutvikling – arealplan med 20-30 års perspektiv.
- Må få regulert eit nytt stort bustadfelt. Er nesten 40 år sidan reguleringa av Hjelbrekkefeltet.
 - tilgjengelig areal mellom Eikås og Fluge
- Bilfritt sentrum på Vassenden
- Delikatessebutikk og kafé for lokalmat, samt matkultursenter for barn (eks. Geitmyra matkultursenter)

ORGANISERING

- Kombinasjon av lokale folk, næringsliv og nokre eksterne
- Vassenden 2025 med støtte frå Sunnfjord Utvikling

Kritiske suksessfaktorar

- Eksterne som kan «heve blikket»
- Viktig at kommunen og Sunnfjord Utvikling legg til rette for arbeidet.
- Må ha ein «overbygning» for grrendalaga, Jølster 365, Jølster 2025, mv

ENGASJERT: Magne Støfring ønsker at Vassenden skal utvikle seg og melne plassen med

JØLSTER: Magne Støfring hadde forhåpninger om å få selt tre tomter då han la dei ut for sal i fjar. No er åtte av tolv selde, og den første familien er alt i gong med å flytte inn.

CECILIE BRENDEHAUG RYSJEDAL
Cecille.Rysjedal@firda.no

- Det har gått fortare enn eg hadde forventa. Fem hus er no under bygging, derav tre tomannsbustadar, ein firemannsbustad og ein einebustad, fortel Magne Støfring på Vassenden.

- Naturleg vekst

Bak byggfelta Langhogane ligg Jokvikhogen der fleire hus no er under oppbygging. Begge områda har tidlegare vore ein del av heimgarden til Støfring. Grunnen til at han har valt å skilje ut areal til bustadbygging er fordi han ser at det er behov, men også fordi han ønsker at

HOTELLEIGAR: Magne Støfring tok over Jølster hotell i fjar sommar. Til våren startar han med restaureringa innvendig. (Foto: Pål Solheimssnes)

ARKIVFOTO

Vassenden skal utvikle seg.

- Eg ser no at eg skulle ha hatt fleire tomter, for det er det behov for. Vassenden kan med fordel vekse, og det er også den naturlege utviklinga for dei fleste bygdene rundt Førde. Kommunesamslåinga fjernar ei sperrei i auga til folk. Lokalpatriotisme vil ein finne uansett, men allereie no ser eg at folk

har fått eit meir heilskapleg syn på området, seier Støfring.

- Kvifor skal ein bygge eit hus på Vassenden kontra Førde?

- Det som er eineståande her er at du har naturen rett utanfor husdøra, og kan til dømes spenne på deg skia på trappa om du vil. I tillegg er tomtene større, du har det romslegare rundt deg enn i Førde der tom-

tene kanskje ligg tett, svarar han.

Skal oppgradere hotellet

Onsdag er det igjen duka for folkemøte i regi av Sunnfjord Utvikling. Denne gong går turen til Gjesthalla på Vassenden, og Støfring har trua på at bygdefolket vil stille opp.

- Mitt inntrykk er at dette engasjerer. Eg veit om ein god del folk som skal - det vil forundre meg om dette ikkje er noko folk stiller opp på, seier han.

I tillegg til bustadtomter kjøpte Støfring også Jølster hotell i fjar. Planen er å satse på hotelldrift igjen, men ting er framleis i planleggingsfasen.

- Arbeidet er omfattande, og ein må prioritere kva ein skal begynne med først, men målet er å starte på renoveringa innvendig i løpet av våren. Så jobbar eg med å skaffe midlar, mellom anna gjennom Kulturminalenfondet, fortel Støfring.

Etter gammalt av har hotellet 30 rom. 25 av dei er med bad og på toppen er det ei større leilegheit. For å oppgradere hotellet

til dagens standard, vurderer han å slå saman to og to rom i deler av hotellet. I tillegg skal alle bada pussast opp.

- Eg har eit uttrykk som eg synest er bra: kortreiste pengar. Det eg får inn av pengar på Vassenden vil også bli brukt der, men det ligg ikkje an til hotelldrift i 2018, konkluderer Støfring.

FAKTA

■ I 2020 blir Jølster, Førde, Gaula og Naustdal ein kommune - Sunnfjord kommune.

■ Sunnfjord Utvikling og Revisjons- og rådgjevingsselskap PwC har gjennomførte djuptgående analysar av sterke og svake sider i dei fem tettstadane Bygstad, Sande, Vassenden, Skei og Naustdal.

■ Analysane skal leggast fram på folkemøte. Det første var på Sande 30. januar.

■ Dette er dei kommande folkemøta:

■ 8. februar: Skei.

■ 15. februar: Naustdal.

Stort oppmøte på folketmøte på Vassenden

- Vi må vise at vi er beste bydelen

JØLSTER: Jostein er fødd og oppvoksen på Vassenden. Han meiner bygda no bør gripe sjansen og vise at dei er den beste plassen å bu i nye Sunnfjord kommune.

CECILIE BRENDHAUG RYSJEDAL
cecille.rysjedal@firda.no

- Eg hugsar tilbake til då det første burettslaget kom her. Då var det stort oppslag i Firda, og ingen av dei familiene som flytta inn hadde tilknyting til Vassenden. På spørsmål om kvifor dei valde å flytte hit svarte dei at det var grunna den store lags- og organisasjonsaktiviteten her, som dei ønskte å ta del i, men også fordi dei såg på Vassenden som ein god plass for barn å veksle opp. Det ber det også driei seg om vidare, sa Jostein Kjønes.

Han meiner Vassenden har moglegheten, men at det er opp til innbyggjarane sjølv til å få det til å skje.

- Vi kan ikkje stole på politikarane, for då blir det ikkje gjort. Vi må mobilisere sjølv. I den nye storkommunen er det store, spennande utfordringar, og no må vi vise at vi er dei beste!

Fult ungdomshus

Over 130 menneske hadde funne vegen til folketmøtet i regi av Sunnfjord utvikling i Gjesthalla onsdag.

- Veldig kjekt at så mange har møtt opp. Dette må vere rekord! Eg trur ikkje det hadde kome like mange i forhold til folketmøtet i Førde, sa Jan Floo frå PWC.

Jølster er den kommunen med lågast folketalsvekst av dei fire kommunane som no skal slå seg i lag. I tettstadanalysen viste PWC til at det i år 2000 var 992 arbeidsplassar i Jølster, og at dette også var status for 2016.

For 18 år sidan var det 582 personar som pendla til Førde på jobb, medan heile 40 prosent av den nær 3000 innbyggjarane pendla til Førde i 2016.

Ønskjer seg båthamn

I gruppen diskuterte dei frammette kva dei tre viktigaste punkta for å utvikle Vassenden er. Bygging av hall, veda E39-trase og flere tomtar var punkta som gikk igjen.

- Det er viktig at den nye E39-traseen gjennom bygda vert vedtatt, elles kjem vi oss ikkje vidare med å planlegge nye tomtar. Vi ønskjer oss også ei småbåthamn. I tillegg må vi bli flinkare på omdommebygging. For å få dette til å skje bør det settast ned ei arbeidsgruppe, sa Frode Svidal.

INNSPEL: Det frammette vart utfordra på å peike på dei tre viktigaste punkta for å utvikle Vassenden.

FRISK: Kring 130 menneske var samla i Gjesthalla. Ein av dei var Alf Støfring.

ALLE FOTO: CECILIE BRENDHAUG RYSJEDAL

Ingunn Fanebust tok ordet for si gruppe.

- Vi meiner den planlagde hallen er veldig viktig. Vi meiner at ein ber sikre areal for sentrumsutvikling slik at vi har mogleigheter til å utvide til dømes skulen og området rundt. For å skape engasjement føreslår vi at Vassenden 2025 og grändalag blir involvert i arbeidet.

Betrer folkehelse

Magnus Hope, tidlegare gymlearar på Vassenden, meiner Vassenden treng ein idrettsplass.

- Den fysiske helsa går tilba-

ke. Det har eg sjølv sett som gymlearar. Vassenden skulle hatt ein idrettsplass berre for friidrett, og gjerne med skøytebane rundt. Vi må nytte naturen, og plussar ein på med kulde vil vi kunne få ei skøytebane som heile Sunnfjord kommune kan nytte, sa han.

Ordførar Oddmund Klakegg fekk halde siste innlegg for kvelden. Han meiner Vassenden har mykje positivt i vente.

- Det å gje eit område eigarskap til eiga framtid er avgjørande for å lukkast. Kommunen har fått litt pes for ikkje å vere framtidssreta nok, men vi har bygd ein ny barnehage og held

DISKUSJON: Folk kom med mange forslag til korleis ein kan utvikle Vassenden framover. Her sit mellom anna Ingunn og Geir Fanebust (t.v.) og Judith Kapstad (til høgre) og diskuterer.

på med stor skuleutbygging. Vi gen red.merkn.). Eg er samd i at skal sikkert lagt til rette for det er viktig å halde eit godt by- og oppvekstmiljø for dei som ønskjer å bussete seg i bygda.

FAKTA

■ I 2020 blir Jølster, Førde, Gaular og Naustdal ein kommune - Sunnfjord kommune.

■ Sunnfjord Utvikling og Revisjons- og rådgjevingsselskap Pwc har gjennomført dypgående analysar av sterke og svake sider i dei fem tettstadane Bygstad, Sande, Vassenden, Skei og Naustdal.

■ Analysane skal leggast fram på folketmøte. Det første var på Sande 30. januar.

■ Dette er det kommande folketmøtet:

■ 15. februar: Naustdal.

Skei

Skei

Skei er administrasjonssenteret i Jølster kommune. Skei er eit vegknutepunkt mellom E39 og riksveg 5, og ein møtestad for det meste av vegtrafikken som går gjennom Sogn og Fjordane.

Tenester og tilbod

Offentlege tenester

Skule og barnehage

- Barne- og ungdomsskule (200 elevar)
- Skei Barnehage (4 avdelingar)
- Årdalen og Stardalen Barnehage (privat)

Helse

- Legesenter og helsestasjon
- Omsorgsbustad (tilsvara sjukeheim)
- Fysioterapi

Anna

- Servicetorg (inkl. NAV)

Privat tenesteyting

Detaljhandel

- Daglegvarehandel
- Interiør og suvenir
- Jordbruk

Bensinstasjon med café

Post i butikk

Bank i butikk

Andre tenester

- Thon Hotell
- Jølster Bil – verkstad
- Treningscenter

Lag og organisasjonar

Idrettslag

- Jølster Idrettslag
- Jølster Speidere

Organisasjonar

- Jølster Kulturskule
- Jølster Samfunnshus
- Skei Danseverkstad
- Skei Skulemusikk
- Skei Miljøutvikling
- Jølster Næringsforum

Arrangement og møteplassar

Arrangement

- Jølster Aurefest
- Din Jølsterdag
- Jazz på Jølst
- Dansegalla

Møteplassar

- Skei Stadion
- Skei Misjonshus
- Esso - kro
- Fjøsen Skei – pub og danselokale
- Panorama
- Båthamn

Offentlege tenester

Skule og barnehage

- Barne- og ungdomsskule (200 elevar)
- Skei Barnehage (4 avdelingar)
- Årdalen og Stardalen Barnehage

Helse

- Legesenter
- Helsestasjon
- Omsorgsbustad (tilsvara sjukeheim), nyleg utvida og gjort investeringar for 80 millionar
- Fysioterapi

Anna

- Servicetorg
- NAV-kontor og barnevernkontor
- Lensmannskontor
- Miljøstasjon

Private tenester

Detaljhandel

- Coop Marknad
- Joker
- Audhild Viken
- Felleskjøpet
- Fotobutikk
- Årdalsbakke Elektro
- Byggmix

Andre tenester

- Thon Hotell
- Jølster Bil - verkstad
- Frisør
- Fotterapeut
- Entreprenører
- 2 treningsentre

Bensinstasjon med café

Bank i butikk og minibank

Post i butikk

Lag og organisasjonar

Idrettslag

- Jølster Idrettslag
 - Alpint, barneidrett, fotball, friidrett, handbok, handball, langrenn, spinning, volleyball, Jølster Maraton og vektløfting
- Jølster Speidar
 - Ca 140 medlemmer og ein av dei største speidargruppene i Norge

Organisasjonar

- Jølster Kulturskule
- Jølster Samfunnshus
- Skei Danseverkstad
- Skei Skulemusikk
- Skei Miljøutvikling
 - Organisasjon som jobbar for tilrettelegging av aktiviteter og realisere ønske frå innbyggjarar
- Jølster Næringsforum

Arrangement og møteplassar

Arrangement

- Jølster Aurefest (over 1000 fiskarar i 2017)
- Din Jølsterdag
 - Samla kring 700 personar i Skei sentrum
- Jazz på Jølst
 - 5 konserter forskjellige stader på Skei, opp mot 200 personar på dei største konsernane
- Dansegalla
 - Ca 3 000 billettar selt i år

Møteplassar

- Skei Stadion
- Skei Misjonshus
 - Basen til speidarane
- Esso - kro
- Fjøsen Skei – pub og danselokale
- Panorama
- Båthamn
- Badeplass

Tilgjengeleg bustad- og næringsareal

Finn.no per 30.10.2017

- 1 tomt (Fugle)
- 2 einebustadar
- 1 leilegheit

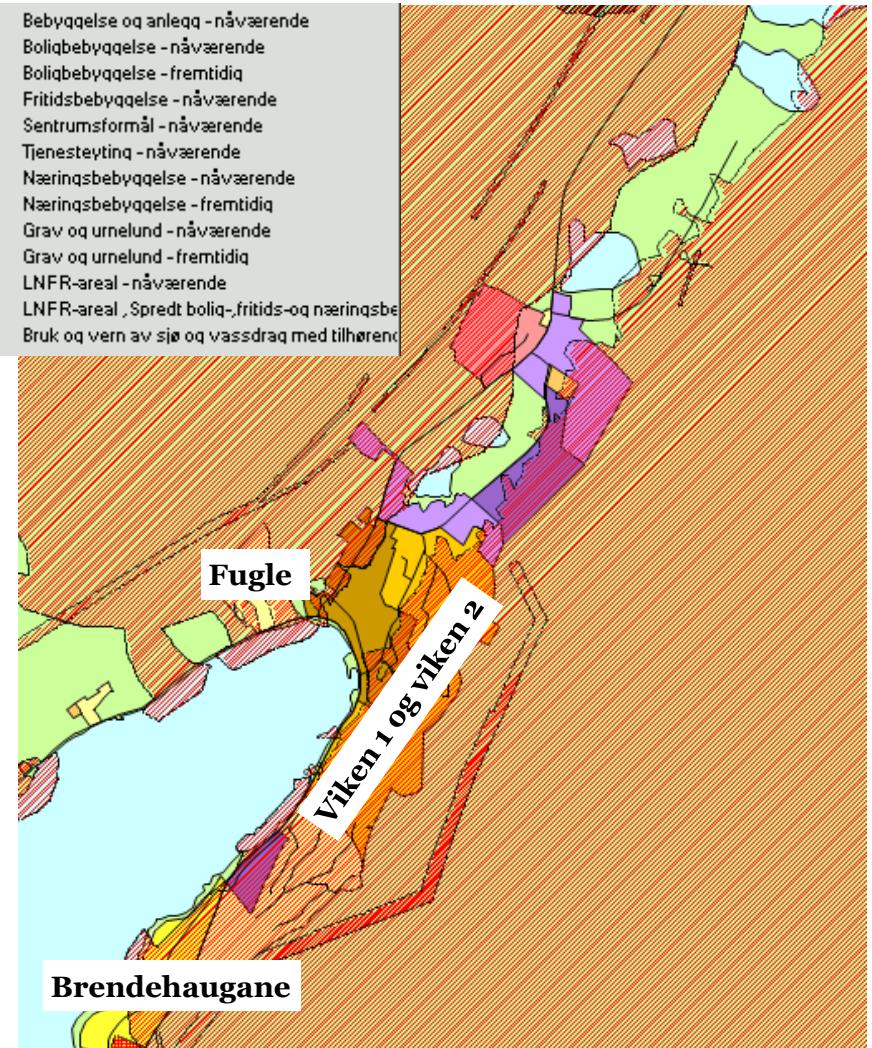
Tomter

- Brendehaugane
 - Regulert for 30 tomter
- Fugle
 - Regulert for 20 tomter
- Viken 1 og Viken 2
 - Kommunalt felt med tre ledige tomter per 14.09.17

Næringslokalar

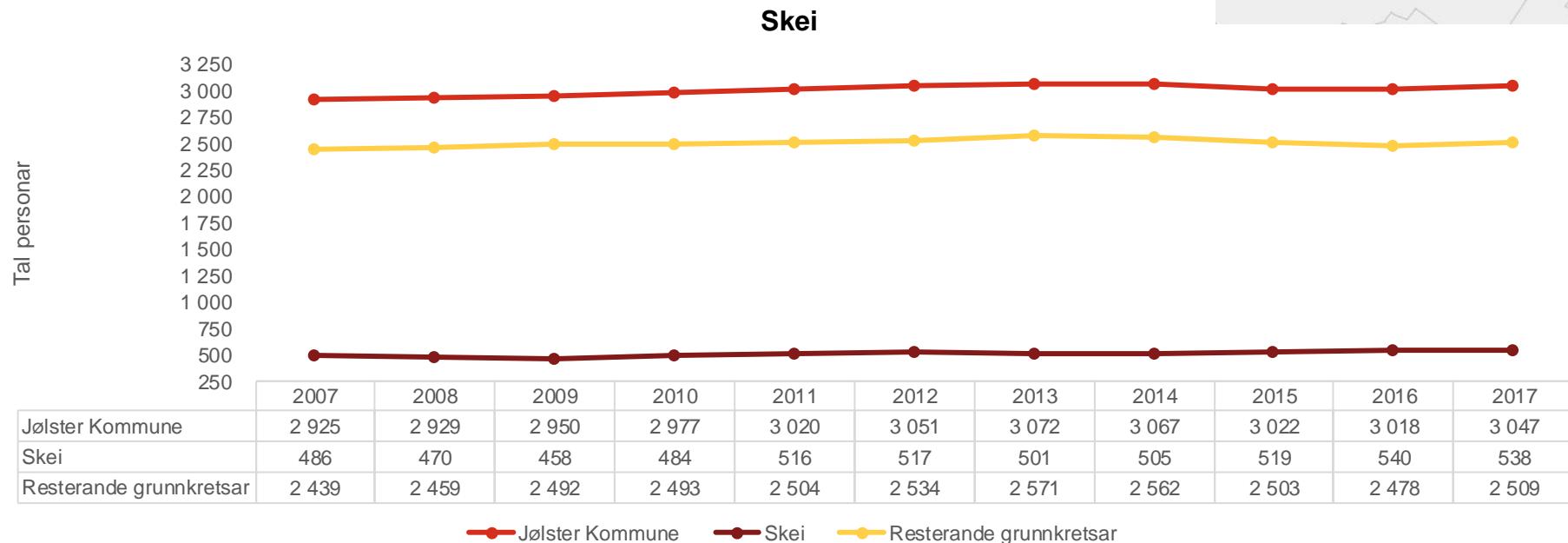
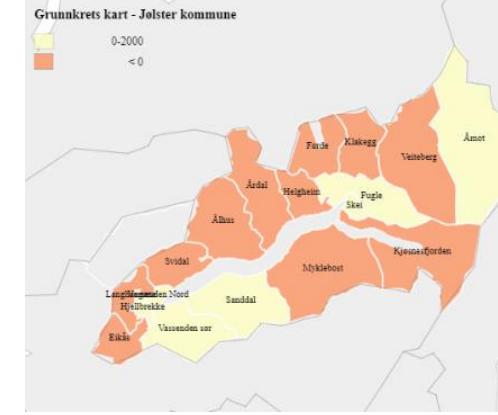
- Fleire ledige kontorlokale. Gamle bankbygget (ca 90 kvm), HV10-bygget, Postbygg (ca 200 kvm) og kontorlokale over Joker

[Yellow]	Bebygelse og anlegg - nåværende
[Light Yellow]	Boliqbetygelse - nåværende
[Yellow]	Boliqbetygelse - fremtidig
[Orange]	Fritidsbebyggelse - nåværende
[Dark Orange]	Sentrumsformål - nåværende
[Red]	Tjenesteyting - nåværende
[Purple]	Næringsbebyggelse - nåværende
[Dark Purple]	Næringsbebyggelse - fremtidig
[Maroon]	Grav og urnelund - nåværende
[Dark Maroon]	Grav og urnelund - fremtidig
[Light Green]	LNFR-areal - nåværende
[Green]	LNFR-areal , Spredt boliq-,fritids-og næringsbe
[Light Blue]	Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørend

Folketalsutvikling i tettstaden

- Skei er her definert som grunnkretsane Fugle og Skei
- Folketalet på Skei utgjer om lag 18% av Jølster Kommune
- Gjennomsnittleg årleg vekst på Skei fra 2007 til 2017 har vore 1,0% mot resterande grunnkretsar som har vore 0,3%
- Gjennomsnittleg årleg vekst i Sunnfjord har vore 0,6% i same periode

Kjelde: Sogn og Fjordane Fylkeskommune

Skei

- Intervju med representantar frå tettstadane

Styrker

- Geografisk sentralt plassert
 - ideelt for logistikk
 - ideelt som møteplass
 - midt mellom nasjonale turistattraksjonar
- Fasilitetar og infrastruktur
 - 3 flyplasser innan 1 time kjøring
 - store statlege infrastrukturprosjekter neste 5 år som vil forsterke sentral plassering
 - Skei Hotell
- Kommunesenter
- Potensiale for turistattraksjonar knytt til fjell, vatn og bre
- Merkenamnet Jølster

Svakheiter

- Den tettstaden med lengst avstand til Førde
 - treng oppmerksamheit for å oppretthalde arbeidsplassar og næringsutviklingstiltak framover
- Den geografisk sentrale plasseringa er ikkje godt nok utnytta eller kommunisert
- Moglegheiter knytt til turisme er ikkje godt nok utnytta
 - ikkje lukkast med å utnytte den korte avstanden til breen (Tverrfjellet)
- Ein kan bli betre til å bygge opp under og selje Skei som ein god plass å bu og arbeide

Skei

- Innspel frå folkemøte

Tre punkt som dei fleste gruppene nemnde i si oppsummering:

- Gjere sentrum meir triveleg slik at folk ynskjer å stoppe – miljøgater og parkeringsplassar.
- Turisme – Jølstravatnet, auren, bre, kunst
 - aktivitetsbasert turisme
 - informasjonsplass og «guideplass»
 - vintereturisme og toppturar
- Tilrettelegging for bustader - sentrumsnære bustadtomter

Andre punkt nemnt

- Auke tal arbeidsplassar. Treng hjelp frå kommunen for å realisere dette.
 - «lys» på kommunehuset
 - peike ut Skei som logistikk senter – et naturlig satsingsområde.
- Idrettshall
- Tverrfjellet
- Marknadsføring kvalitetane som er på Skei og framsnakke tettstaden
 - sentral geografisk plassering med god infrastruktur – både for å busette seg og lokalisere verksemder.
 - merkenamnet Jølster – Astrup, Eikås, Vatn, auren, bre (Tverrfjellet).
- Ny vei frå Kjøsnes til Fossheim – ta ut skog, men og etablere turområde.
- Båt og rasteplass ved bruа. Turistane har moglegheit til å oppleve Kjøsnesfjorden.
- Etablering av attraksjonar - leikeland, sykkelsti, Via Ferrata, kaffe
- Coop Extra på Skei
- Kafé. Fylt ut og laga fleire T'er med naust i Skeibukta. Her kan det være kafé og restaurant drift. Bra for innbyggjarar og turistar

ORGANISERING

- Utval med lokale eldsjeler og næringsliv, samt støtte frå det offentlige

Kritiske suksessfaktorar

- Støtte frå det offentlige i form av til dømes sekretariat og mentor funksjon
- Tomteselskap som instrument mot utfordring med kapital.
- Engasjere eksisterande organisasjonar
- Informasjon og marknadsføring

Flyttar til Skei, fylkets midtpunkt

I BYEN: Elisa Sunde går rundt i Bergen og lengtar heim til fjella og vatnet på Skei.

FOTO: GEIR JETMUNDSEN

FOTO: OLE JOHANNES ØVRETVEIT

Lengtar etter fjella og vatnet

Etter å ha vore borte i 17 år, tek Elisa Sunde sjansen og flyttar heim til Skei. Utan jobb, men med ei nydeleg tomt.

OLE JOHANNES ØVRETVEIT
ole.johannes.ovretveit@firda.no

- Då den tomta kom for sal, kjende eg på meg at dette var ein sjanse som kanskje ikkje kom til på mange år, så vi slo til, kjøpte, og no skal vi flytte heim, seier Elisa Sunde (34). Ho har kjøpt tomt på Kjøsnesstranda, ein kilometer frå Skei sentrum på veg mot Sogndal.

I dag jobbar ho som optikkar i Kong Oscar-gata i Bergen. Der har ho budd i tre og eit halvt år.

- Eg flytte frå Jolster då eg var 17. Sidan det har eu og budd på Kongsberg, Sandane, Førde, Oslo og Bergen. Eg var innom Jolster eit halvt års tid, men

hadde vi ein båt inne på Sagrov, og då brukte vi av og til å reise ut midt på natta og fiske med oter, og gjerne ta eit bad når vi kom inn i til totida. Det hugsar eg veldig godt, idylliske sommarneittar.

Naturopplevingane har vore mange:

- Mamsen har alltid vore flink å ta oss med på piknik, vi tok med oss noko mat etter jobb og skule, og koste oss i vasskanten på Lunde eller andre stader.

- Men for ei som er van med Bergen og Oslo kan det bli ein hard overgang å flytte til Jolster!

At olen har tild til Skei.

- Kjøp for det så viktig?

- Eg lengtar heim til naturen. Til nærlæring til fjella og vatnet. Og familie og venner. Og så syns eg det er lettare å gå på bessoek til føle heime. At olen har tild til deg, på ein måte.

Vatnet betyr veldig mykje for Elisa.

Idyll ved Jolstravatnet

- Eg hugsar jo frå barndommen, då vi budde ikkje så langt frå vatnet, så var det opp og ned mellom huset og vatnet, kos og bading og fisking. Før

SENTRALT: Skei ligg nokså midt i Sogn og Fjordane, med kort veg til tre lufthamner.

at ein er innanfor pendlaravstand til alle dei tre städene.

Innanfor same avstand finn du jo og Jolster skisenter, Utvikfjellet, Sogndalsdalen og ei dross med toppturar. Nei, Skei, skal eg seie deg, det ligg midt i smørauget!

- Så du berre hoppar i det, utan sikkerheitnett, og flyttar?

- Det er jo sjansar for jobb både i Førde, Sandane og Sogndal. Det er jo fordelen med Skei,

Han er ein vaskekete tilflyttar

- Du kan jo ikkje få få betre enn dette, meiner Chris-André Kjelsnes. Han bygger hus rett ved der Elisa Sunde har kjøpt tomt på Kjøsnesstranda.

OLE JOHANNES ØVRETVEIT
ole.johannes.ovretveit@firda.no

- Eg vaks opp i Haukedalen, no har eu budd ti-tolv år på Bru-

land i Førde og no flyttar vi til Skei. Sambuaren min er heller ikkje frå Skei, så vi er vaskekete tilflyttarar, smiler Chris-André Kjelsnes.

24-åringen jobbar som anleggsteknikar og landmålars hos Ottar Dvergsdal AS. Gjenom pendlinga frå Førde til Eller på Skei har han lært seg å sette pris på Jolstravatnet:

Vatnet er terapi

- Det er rein terapi, det, å køyre langs dette vatnet morgon og kveld.

No skal han ha utsikt til vatnet heile døgnet, om han vil. Chris-André kjøpte tomta på Kjøsnesstranda, teikna tomannsbustaden som no er under oppføring. Den skal han og sambuaren ha halvparten av.

- Den andre halvparten var ikkje vanskleg å selje. Vi slo oss saman med nokre andre som opphavleg hadde ein annan plan.

Landleg, men sentralt

Skei har alt du treng, meiner Chris-André.

- Og så kjem du deg litt vakk frå sentrumskjermen i Førde.

Det ligg

landleg til. Landleg, men likevel sentralt.

At Skei ligg sentralt til, kan Chris-André skrive under på:

- Det opplever eg dagleg i jobben, det. Med heile fylket som nedslagsfelt er det veldig snautt å halde til på Skei. Vi ligg jo i sentrum for vegetbygginga dei neste ti åra, med tanke på Bjørset-Skei, tunnel i Kjøsnesfjorden og rassikring i Våtedalen. Oppdragene står i kø i nærområdet.

Best på kommunikasjon i indre Sunnfjord

Pendlaren mellom Førde og Jolster har det beste kommunikasjonstilbodet i Indre Sunnfjord.

Kvar kvardag er det 49 avgangar med offentleg transport frå Skei til Førde, og 42 ruter andre vegar, til saman blir det 91 avgangar. Av tettstadene i Indre Sunnfjord er det berre Vass-

den som har eit betre tilbod, med til saman 105 avgangar. Til samanlikninga har Sande til saman 54 avgangar, Naustdal til saman 48 avgangar, og Bygstad berre 9.

Dette kjem fram i tettstadanalysen PWC har utarbeidd for Sunnfjord Næringsutvikling, og som vil bli lagt fram på folkemettet på Skei torsdag kveld.

I rapporten er folk i tettstadene intervjuya om kva dei meiner om staden og om kva de mener om sitt område.

Skei er den tettstaden i Indre Sunnfjord med størst avstand til Førde, og at ein treng merktid for å halde opp arbeidsplassar og næringsutviklingsstiltak framover. Den geografisk sentrale plaseringa er ikkje godt nok utnyttu eller kommunisert, meiner folk, ei helle muligheitene når det gjeld turisme.

Av svake sider nemner folk at

len for bygda

GENEROS: - Ta garden vår! Det blir det mest fantastiske bustadfeltet på Skei, sa Elsa Viken Gautefall.

ALE FOTO:OLE JOHANNES ØVRETVEIT

TIL SINE EIGNE: - Eg er fødd jastring. Og då er du alltid jastring, sa Ole John Østenstad.

JØLSTER: Etter at fleire hadde etterlyst attraktive, sentrumsnære tomter, grep Elsa Viken Gautefall ordet: - De kan ta garden vår! Finare tomter finn de ikkje på Skei!

OLE JOHANNES ØVRETVEIT
ole.johannes.ovretveit@firda.no

- Større engasjement enn dette har vi ikkje sett nokon plass. Her må vi ta ned veggver og bere bord for å få plass til alle, sa Rolf Sanne-Gundersen då Sunnfjord Næringsutvikling heldt folke- møte på Skei i møteserien om tettstadanalysen i den nye Sunnfjord-kommunen.

Til slutt hadde 170 menneske, eller omrent kvar tredje skeissar, benka seg i storsalen på Skei Hotell.

Etter ei relativt keisam innleiing om arbeidet med storkommunen, framført av ein smånærves storkommune-prosjekt- leiar Ole John Østenstad som tydeleg kjende på at han stod på (storkommune) fiendtleg grunn, vart det straks interessant då Øyvind Helleseth gjorde greie for arbeidet med å analysere sterke og svake sider ved Skei som tettstad:

Dårlegast folketalsvekst

Skei er eit trafikalt knutepunkt, som alle veit, tilbodet av både offentlege og private tenester er betre enn dei fleste stader (som kanskje ikkje alle veit), men der Skei har tappt dei siste 17 åra, i høve til Sande, Naustdal og Vassenden, er på netto tilflytting. Langt færre flyttar til Skei enn til andre stader, og det forklarer at Skei er den tettsta- den i Sunnfjord-kommunen som har hatt dårligast folke- talsvekst sidan 2000.

- Årsaka? Vel, eg slo opp på Finn.no for å sjå kva som fanst av ledige husvære. Eg fant tre tomter og tre husvære, og det

AVMÅLT: Det skulle bli livlegare etter kvart.

KOSTE SEG: Anne Kvellestad Klakegg fekk inn eit skikkeleg spydig stikk mot Førde. Og då er jo livet herleg.

var dett. Korleis ville eg tenkt om det, viss eg sat i Oslo og lurte på ein jobb i Sunnfjord, og lurtre på om Skei kunne vere ein stad å bu? sa Helleseth.

- Og dette er veldig irriterande å høre, det veit eg, smatt Rolf Sanne-Gundersen inn.

- For det finst fleire. Men det er jo ikkje råd å finne dei på nett? Dette er ei problemstilling vi har stått på alle stader vi har hatt møter. Det er heilt påføl- lande at ein ikkje marknadsfører dei ledige tomtena, sa Sanne Gundersen.

- Vi må legge til rette for fleire bustader, og det er det kommu-

nen som må gjøre. Å utvikle tomtefeltet er altfor kapitalkrevjande for private aktørar, meinte Bjørn Anders Steinsund, då publikum fekk ordet.

Kommunen må delta

- Eg har jobba 28 år i kommunen, og eg har sett at det er ein aukande tendens til at utbygging blir overlaten til private.

Men det verkar bremsende på utviklinga. For egedomsutvikling er kapitalkrevjande, og private aktørar er avhengige av bankar, som ikkje let dei sette i gang utbygging for husa er selt. Ein kommune kan selje ei tomt

for 200.000, og tape 400.000 på det, men det begynnar kommunen å tene inn att på skatteinngang frå første år. Det gjer ikkje private, sa Steinsund.

- ... og nettopp difor er det at vi jobbar med å blåse liv att i Førde tomteselskap, sa Ole John Østenstad.

- Førde tomteselskap var veldig deltakande under utbygginga av Viegåsen, Slåttabakkane og fleire andre store felt på 80- og 90-talet, men sidan det har det vore mindre aktivitet. Men, som de såg i Firda i går, er Gisle Stafnes i Førde tomteselskap veldig på hogget no. Eg

har ikkje tru på å tape 400.000 per tomt, men vi har i alle fall kapital til å vere tolmodige og vente på at alt blir solt.

Løysinga på alt

Anne Kvellestad Klakegg visste ei løysing på kapitalmangel:

- Skei-pakken. Vi berre set opp bommar, så får vi pengar til alt vi har lyst på. Det har eg lært i Førde, sa Klakegg.

Etter ein halvtimes ordveksling der mange var innom tronen for attraktive, sentrumsnære tomter, tok Elsa Viken Gautefall ordet akkurat idet møteleiar Rolf Sanne-Gundersen ville til å runde av. Ho glødde seg slik til det ho skulle seie at ho bokstavleg talt stod og hoppa, då ho fekk ordet:

- Eg og Einar sit med ein flott gard her på Skei, og for nokre år sidan kunne vi lese i Firda at vi var dei ueheldige og dei skulle ta garden vår til industriforeml. Skei er ei grøn perle, og det er to gardar som er kjernen i den grøne perla, og ein av dei er garden vår. Det gjekk hardt inn på oss, sa Gautefall.

- Men no har det gått nokre år, og det har no ikkje skjedd noko med den reguleringa. No ser vi at ingen av våre vil ta over, og vi må anten selje eller bli sitjande med det, men med dei våte somrane vi har hatt, så er det no ikkje råd å få slått nokon ting. Så no i kveld lanserer eg: Kommunen kan ta garden vår, og legge heile beitet vårt ut til bustadtomter! Det blir det mest fantastiske bustadfeltet på heile Skei! ropte, Gautefall.

- Og med gåavstand til alt, prøvde ektemannen Einar å legge til, men det drukna rett og slett i jubelbrusset i salen.

Såpass opphissa var stemminga, at Ole John Østenstad grep mikrofonen for å gjøre merksam på at han var i slekt med siste talar:

- Dette er det mest entusiastiske eg har hørt ein halv Østenstad vere nokon gong. Eg

Bustader

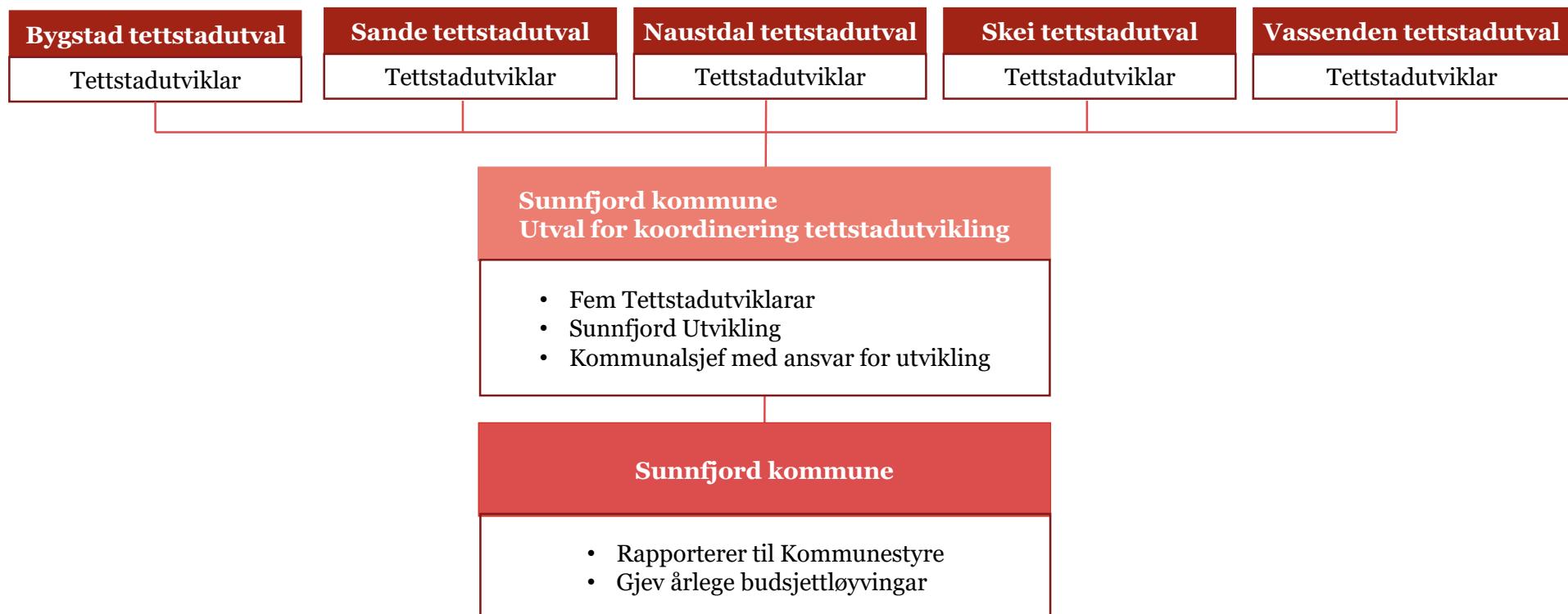
Bustader

- Generelle innspel frå alle folkemøte

- Rimelig og sentrumsnære tomtar
- God miks av einebustader, rekkehus og leilegheiter
- Fordel med eit tilbod av bustader som ein kan leige. Viktig slik at ein kan få prøve ut tettstaden for ein investerer mykje.
- Samspill mellom Sunnfjord kommune og «Sunnfjord Tomteselskap» er viktig.
- Finansieringskrav medfører ofte at det tar tid å realisere større tomteareal. Kanskje kan kommunen gjennom tomteselskapet gjøre det mogleg å komme i gang tidlegare.
- Kommunen må kanskje vere meir aktiv og ta ein større del av infrastrukturkostnader (vei, vann og avløp).
- Plassering er svært viktig, dvs. ein må regulere område kor folk ynskjer å bu.

8. Vegen vidare

Neste fase vil vere å utarbeide ein utviklingsplan for kvar tettstad og gjennomføre tiltaka. Døme på korleis ein kan organisere utviklingsarbeidet framover

Nærare om rollene og ansvar

Lokalt utval for tettstadsutvikling:

- 5-7 medlemmar gjerne med bakgrunn frå frivillige lag og organisasjonar og næringslivet
- Nokre element i formålet og oppgåvene til utvalet kan vere:
 - Fri rolle for å skape utvikling og attraktive lokalmiljø
 - Skape motivasjon og koordinere mellom frivillig sektor, næringsliv og offentleg sektor
 - Disponere budsjettmidlar øyremerka lokal utvikling
 - Vere pådrivar for lokale utviklingsprosjekt (Vel tiltak, møteplassar og idrettsanlegg)
 - Høyringsinstans i lokale saker (Regulering, samferdsle og kommunale tenester)

Tettstadutviklar

- Sekretariat for tettstadsutval
- Koordinering og bindeledd opp mot kommunen
- Deltidsstilling. Truleg behov for 50 % stilling i startfasen?
- Rapportere til tettstadutvalet og til Sunnfjord Utvikling eller kommunen
- Tettstadutviklaren må kjenne tettstaden godt, ha stort engasjement og eit godt nettverk.

Sentralt utval for koordinering av tettstadutvikling:

- Koordineringsorgan for tettstadutviklarane
- Nokre element i formålet og oppgåvene til utvalet kan vere:
 - Koordinere utviklingsprosessar som gjeld alle tettstadane
 - Lære av kvarandre og arena for å sjå heilskap
 - Arena for at tettstadutviklarar kan ta opp tilhøve med kommunen og vise versa.

Sunnfjord Utvikling:

- Sekretariat for sentralt tettstadsutval
- Koordinering og bindeledd opp mot kommunen
- Truleg behov for eigen tilsett som følgjer opp
- Rapportere til kommunen

Kva bør vere neste steg i prosjektet

- Fellesnemnda må ta stilling til korleis prosjektet skal førast vidare

-
- Korleis organisere tettstadutviklinga?
 - Ynskjer ein å etablere tettstadutval?
 - Ynskjer ein å opprette koordinatorer?
 - Korleis forankre dette inn mot lokaldemokrati?
 - Arbeidet må i ei neste fase ta vare på den lokale forankringa:
 - Drøfte organisering lokalt. Deltakarar i arbeidsgruppene bør vere representert for å ha kontinuitet.
 - Også drøfte om det i forslag til tiltak som er kome fram så langt i prosessen er tiltak som ein raskt kan gå i gong å arbeide med for at ein skal sjå resultat.
 - Tettstadutvala må gå igjennom ulike tiltak og legge ein plan for korleis ein skal arbeide vidare med desse.
 - Det vidare arbeidet bør organiserast som eit prosjekt som koordinerer arbeidet opp mot arbeidet med ny kommune og lokaldemokrati.

Kva bør vere neste steg i prosjektet

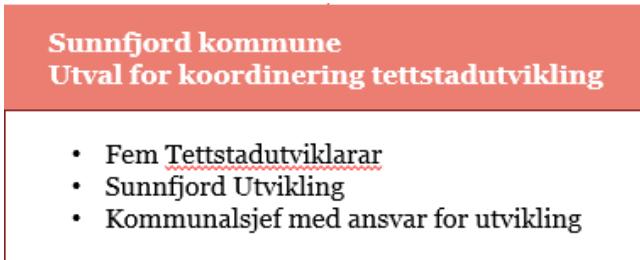
*- vi er allereie inviterte til Vevring, Viksdalen, Instedalen og Haukedalen? Kva gjere vi?
Og kva med Førde som den største tettstaden / byen i den nye kommunen:*

Kva med Førde som den største tettstaden / byen i den nye kommunen:

- Førde spelar også ei heilt sentral rolle i å skape attraktivitet i den nye kommunen:
 - Svært mange arbeidsplassar som er avgjerande for framtidig folketalsauke
 - Førde har urbane kvalitetar som skaper attraktivitet for tilflyttarar
 - Førde utfyller tettstadane rundt
- Kva bør ein sjå nærare på i dette prosjektet?
 - Førde har med sitt folketal og sin storleik, karakteristika som gjer at ein ikkje bør gjennomføre same tettstadutviklingsprosjektet som for dei andre tettstadane
 - Skal den nye kommunen evne å trekke til seg nye tilflyttarar blir det viktig at Førde vidareutviklar dei urbane kvalitetane. Eit prosjekt kan derfor vere å:
 - Analysere kva urbane tilbod kommunen har og kva tilbod som må vidareutviklast
 - Dette kan ein gjere gjennom å spørje utflytta ungdom og gjennom å drøfte spørsmålet i ei arbeidsgruppe med representantar frå næringsliv og frivillig sektor
 - Det er også avgjerande at Sunnfjord kommune utviklar fleire arbeidsplassar innan både privat og offentleg sektor
 - Det har vore sterk vekst i talet arbeidsplassar dei siste åra
 - Vil veksten halde fram?
 - Tiltaka i strategisk næringsplan vil vere heilt sentralt for å arbeide med dette og bør arbeidast vidare med som eit ledd i å gjennomføre tiltaka i strategisk næringsplan og ikkje i tettstadutviklingsprosjektet.

Korleis finansiere det lokale utviklingsarbeidet på kvar tettstad?

1. Finansiering av prosjektarbeidet:

2. Finansiering av dei årlege utviklingstiltaka på kvar tettstad:

- Gjennom lokale fond. Til dømes bruk av reformstøtte kr. 20,5 mill. knytt til kommunereform.

Ansvar/ Disclimer

Denne rapporten er utarbeida av PricewaterhouseCoopers (PwC) for Sunnfjord Utvikling i samsvar med engasjementsbrev datert 24. august 2017.

Informasjonen i rapporten er basert på ekstern kjelder, møte med representantar frå kvar tettstad og gjennomføre folkemøter. Vi vurdera våre kjelder og vårt informasjonsgrunnlag som påliteleg, men PwC garanterer ikkje for at dette er fullstendig, korrekt og presis. Framlagt informasjon må ikkje oppfattast å være verifisert av PwC.

Vår oppdragsgjevar har rett til å nytte informasjonen i denne rapporten i si verksemd, i samsvar med inngått avtale. Rapporten er å betrakte som eit offentleg dokument iht. offentleglova. PwC tek ikkje på seg noko ansvar for tap som er lidt av aktørane, eller andre som følge av at vår rapport eller utkast til rapport er distribuert, referert eller på annan måte nytta i strid med dette eller gjeldande avtale.

PwC beheld opphavsrett og alle andre immaterielle rettigheter til rapporten samt idear, konsept, modellar, informasjon og know-how som er utvikla i samband med vårt arbeid.